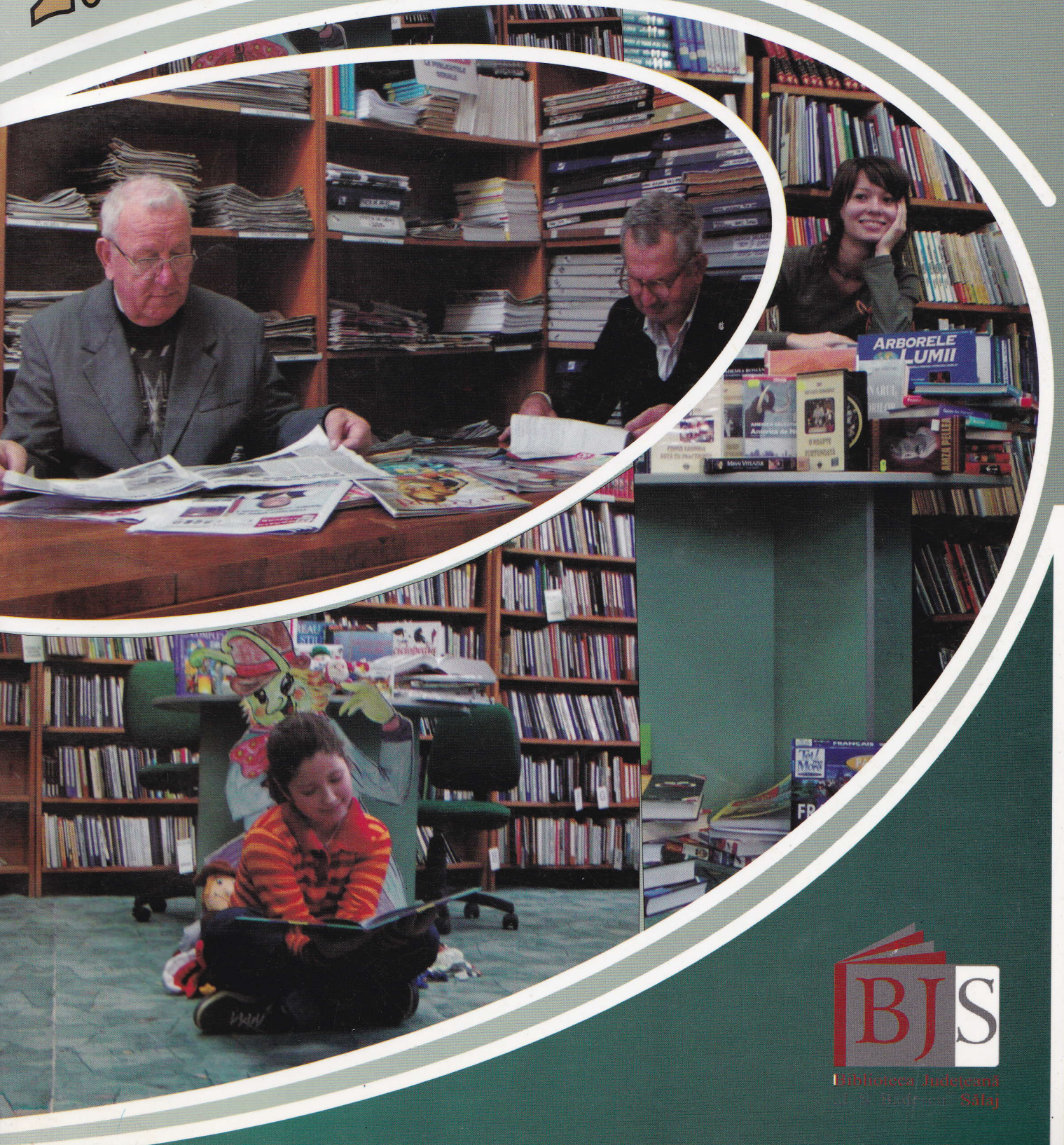

I.D.E.I.

AN II, NR. 2/2006

REVISTA BIBLIOTECII JUDEȚENE
„IONIȚĂ SCIPIONE BĂDESCU” SĂLAJ
(INFORMARE, DOCUMENTARE,
EDUCAȚIE, IMPLICARE)

Biblioteca Județeană
'I. N. Bădescu' Sălaj

CUPRINS

•	SĂ RĂMÂNEM OPTIMIȘTI! (Florica Pop).....	2
•	POVESTE (Fazakas Éva).....	7
•	MIHAI EMINESCU – IONIȚĂ SCIPIONE BĂDESCU (Veronica Petrean).....	9
•	CATALOGUL COLECTIV JUDEȚEAN (CCJ) (Balogh Gabriella).....	11
•	BIBLIOTECA ÎN DIALOG CU UTILIZATORII -sondaj de opinie (Doina Maniura, Simona Hossu).....	14
•	CERINȚE ACTUALE DE LECTURĂ ȘI INFORMARE LA SECȚIA ADULȚI (Pap Erika).....	24
•	PARTENERIATE ȘI COLABORĂRI ALE BIBLIOTECII JUDEȚENE SĂLAJ (Mariana Lucia Cărpineanu).....	27
•	INDICATORI DE PERFORMANȚĂ REALIZAȚI LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ SĂLAJ (Doina Maniura).....	30
•	TINERII - PRO ȘI CONTRA INTEGRĂRII (Dalia Știrb).....	32
•	PLEDOARIE PENTRU EDUCAȚIE (Cornelia Cordea).....	34
•	EXCURSIILE ȘCOLARE ȘI BIBLIOTECA (Ileana Neaga).....	35
•	DE ZIUA BIBLIOTECARULUI (Niculina Sabău).....	38
•	CASTELUL HUNIAZILOR – o perlă a artei gotice din Transilvania (Gavril Șerban).....	41
•	SĂLAJUL ÎN... 6 ZILE (Alina Diana Paina).....	43
•	SFÂNTA MĂNĂȘTIRE BIC (Mariana Lucia Cărpineanu).....	49
•	CARTEA RELIGIOASĂ LA SECȚIA COPII A BIBLIOTECII JUDEȚENE (Mihaela Turian).....	52
•	CLUBUL PENSIONARILOR - cititorul de vârstă a treia (Niculina Sabău).....	55
•	MANAGEMENTUL CALITĂȚII (Bódis Ottilia).....	56
•	ZILELE BIBLIOTECII JUDEȚENE – SĂLAJ: 19 – 21 octombrie 2006 (Florica Pop).....	58
•	OAMENI DE SEAMĂ AI SĂLAJULUI - Dicționar biobibliografic (Lucia Bălaș).....	65
•	PERSONALITĂȚI SĂLĂJENE ANIVERSATE ȘI COMEMORATE ÎN CURSUL ANULUI 2006	67
•	FILE DE DICȚIONAR (Lucia Bălaș, Bódis Ottilia).....	69
•	ZOE DUMITRESCU BUȘULENGA - In memoriam (Doina Maniura).....	80
•	DIN ACTIVITĂȚILE ȘI PREOCUPĂRILE BIBLIOTECARILOR DIN JUDEȚ	
•	Dar de suflet! (Somogyi Vengli Judith).....	82
•	Într-o duminică, la Măierîște – leac și hrană pentru suflet! (Florica Pop).....	84
•	La Biblioteca Orășenească Cehu Silvaniei nu este vacanță! (Florica Pop).....	86
•	PROVORBIS (Vasile Petruș).....	88
•	CRĂMPEIE DE FOLCLOR DIN SĂLAJ	
•	Peșitul (Adrian Florian).....	89
•	Nunta (Livia Șolomonean).....	90
•	De demult... (Ludovica Zorica Suci).....	100
•	De sărbători (Florica-Liliana Popiț).....	101
•	Moșuții (Nicoleta Miclea).....	102
•	CREAȚIE (Dumitru Corbeanu).....	104
•	ANIVERSĂRI CULTURALE 2007	105

SĂ RĂMÂNEM OPTIMIȘTI!

Final de an – 2006. În curând se vor strămuta calendarele. Fiecare dintre noi: individ, familie, domeniu de activitate, comunitate... face bilanțul și pune în balanță bucurii și dureri, împliniri și nemulțumiri, așteptări și rezultate, dar, mai ales multe, foarte multe nădejdi și vise.

Pentru Biblioteca Județeană „I.S.Bădescu” – Zalău, Sălaj, anul, care acum își întoarce ultima filă, va rămâne ca o piatră de hotar între „ieri” și „mâine”, ca o izbândă după o îndelungată plutire în incertitudine.

Luna ianuarie 2006 a fost momentul înțelegerii necesității de a rezolva urgent un nou spațiu pentru secția cea mai mare a instituției noastre – SECȚIA ÎMPRUMUT PENTRU ADULȚI, cu un număr de aproximativ 90 000 volume, mobilier și toată dotarea tehnică existentă. Variantele propuse nu s-au dovedit viabile, întrucât nu ofereau condiții minime de acces la publicațiile secției. Deoarece în municipiul Zalău nu există bibliotecă municipală, iar spații pentru deschiderea unor filiale în cartierele marginase nu s-au găsit, nu puteam accepta blocarea activității uneia din cele mai solicitate secții a bibliotecii județene.

Cu acceptarea și înțelegerea situației de către Consiliul Județean Sălaj, am luat hotărârea de a ne muta temporar în spațiu închiriat, considerând că efortul financiar este mic în comparație cu respectul pentru nevoia de informare și cultură a unei importante părți din populația municipiului și județului.

Astfel, cu o foarte bună organizare a unui colectiv dinamic și profesionist, beneficiind și de sprijinul

bunilor noștri colaboratori - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului – Sălaj; Muzeul Județean de Istorie și Artă – Zalău (care au pus la dispoziția noastră mijloace de transport); Inspectoratul Școlar Județean (prin elevi ai Colegiului Tehnic „A.P.Ilarian” și Grupului Școlar – Mihai Viteazul); Inspectoratul de Jandarmi Județean – Sălaj, am reușit, în doar trei

săptămâni, să redeschidem, în condiții optime, accesul publicului în noul spațiu.

Bineînțeles că au fost și mai sunt nemulțumiri legate de zonă, dar, date fiind împrejurările, considerăm că a fost cea mai bună variantă atât pentru buna păstrare a colecțiilor cât și pentru utilizatori.

O construcție în care să reamenajăm toate secțiile Bibliotecii Județene - Sălaj nu se poate înălța într-o clipă, sunt multe demersuri și pași necesari finalizării cu succes a proiectului. Noi am încercat să

convingem, să avem răbdare și încredere în actuala conducere a Consiliului Județean Sălaj și, avem bucuria acum să anunțăm hotărârea lor: **CONSTRUIM BIBLIOTECĂ!**

A fost o perioadă dificilă pentru toți, luarea unei hotărâri înțelepte privind rezolvarea sediului unei instituții de cultură de rang județean, care să corespundă cerințelor vremii, implicând multă responsabilitate.

În acest sens am analizat toate variantele, am studiat și vizitat noi construcții de biblioteci din țară, am participat, în perioada 5 – 6 octombrie 2006 la un atelier pentru construcție și amenajări sedii bibliotecii: „LANDMARK LIBRARIES ATELIER”, organizat la Viena. Printre țările participante amintim: Austria, Cehia, Danemarca, Ungaria, Polonia, Serbia, Slovenia.

Din România au mai participat colegi de la bibliotecile din Brăila, Cluj-Napoca, Deva și Sibiu.

Materialele prezentate, discuțiile din timpul întâlnirilor, dar, mai ales faptul că am văzut biblioteci moderne ne-au schimbat radical viziunea asupra viitoarei construcții a Bibliotecii Județene – Sălaj, a cărei piatră de temelie va fi pusă în anul viitor.

Astfel, învățând de peste tot, observând la fața locului și ascultându-i pe cei care au participat la noi proiecte de construcții-biblioteci, considerăm că noul sediu al instituției noastre va fi în același timp multifuncțional, modern, eficient din punct de vedere al costurilor de întreținere în raport cu oportunitățile de informare, documentare și relaxare oferite.

Cu toate că rezolvarea situației sediului bibliotecii cu rol de coordonare metodologică a bibliotecilor publice din județ ne-a preocupat în mod special, nu am minimalizat importanța celorlalte activități, acordând fiecărui sector atenția cuvenită.

Pentru a nu limita accesul la informare a locuitorilor județului am deschis împrumutul la domiciliu de la biblioteca județeană pentru toți locuitorii județului Sălaj, cunoscând situația fondului limitat și învechit de documente deținut de biblioteci orășenești și comunale. Prima condiție pentru înscrierea la Biblioteca Județeană „I.S.Bădescu” – Sălaj, a celor care nu au domiciliu sau flotant în Zalău, este să demonstreze că sunt cititori activi ai bibliotecii publice din localitatea de domiciliu.

Încercăm mereu să manifestăm deschidere spre toate mijloacele care vin în interesul și atracția spre bibliotecă a utilizatorilor și non – utilizatorilor.

Astfel, începând cu anul 2007 biblioteca județeană va împrumuta la domiciliu și alte documente specifice: casete video, DVD-uri, CD-uri, publicații periodice.

Pentru o mai bună comunicare cu toate categoriile de utilizatori am considerat normal ca fiecare birou, serviciu, dar mai ales secțiile de relații cu publicul, să aibă posibilitatea de a comunica și online prin e-mail: bibliografic_bjs@yahoo.com – Serviciul Bibliografic, bibpresa@yahoo.com – Sala Periodice, bibliosala@yahoo.com – Sala de Lectură, bibadulti@yahoo.com – Secția Împrumut pentru Adulți, bibcopii@yahoo.com – Secția Împrumut pentru Copii.

Pe site-ul instituției noastre, afișăm în permanență toate activitățile de interes pentru public, noutăți și evenimente. Orice altă informație poate fi obținută și prin serviciul: *Întreabă bibliotecarul*. Bibliotecarii de la relații cu publicul manifestă în permanență multă atenție pentru persoanele cu dizabilități, prin împrumut și informare la domiciliul indicat.

Pentru a răspunde cerințelor de lectură în alte limbi am continuat colaborarea cu fundații culturale din mai multe țări, astfel încât, pe lângă bogata și diversă achiziție de documente specifice realizată din fonduri proprii, ne-am îmbogățit colecțiile din donații cu 1000 de exemplare în limba maghiară, 500 volume carte în limba franceză, un număr mare de volume în limba germană, limba engleză rămânând cel mai bine reprezentată (tot prin donații).

Anul 2007 va fi bogat în noutăți: materialele pregătite pentru SECȚIA MEDIA nu vor rămâne doar depozitate și folosite ocazional, ci vor intra în regim normal; încheierea parteneriatelor de colaborare și culegere a datelor pentru Centrul de Informare Comunitară este de asemenea o prioritate, multe demersuri fiind făcute în acest sens.

În bugetul instituției pentru anul viitor este cuprinsă și suma necesară achiziționării unui nou autoturism, modelul și capacitatea acestuia vor fi gândite în așa fel încât să se poată efectua și transportul de carte pentru bibliotecile din rețea, îndeplinind și rolul unui BIBLIOBUS. Participăm la activitățile bibliotecilor publice și cu materiale audio-vizuale.

Intenția noastră este să transformăm bibliotecile publice în adevărate centre de informare, în locuri atractive unde toate categoriile să intre cu plăcere, găsind aici spații luminoase, bine dotate atât pentru informare, cultură cât și pentru relaxare. În acest sens munca noastră de convingere se va îndrepta în special spre administrația publică locală (vom participa la ședințele de consiliu local) din acele localități unde necesitatea schimbării este inevitabilă.

În anul 2006 s-au mai mutat în alte spații bibliotecile din: Carastelec (extindere), Halmășd, Horoatul Crasnei, Năpradea, Valcău.

Promisiunile pentru anul 2007 sunt multe și dorim să avem încredere că toate se vor împlini. Astfel în: Băbeni, Boghiș (bibliotecă nou înființată), Chieșd, Creaca, Meseșeni, Mirșid, Nușfalău, Plopiș, Poiana Blenchiei, Șamșud așteptăm să se inaugureze noile sedii ale bibliotecilor publice.

Vom continua să ne preocupăm de informatizarea instituțiilor din subordine încercând să realizăm Catalogul Colectiv Județean.

În toate aspectele ce țin de bunul mers al rețelei de biblioteci publice din Sălaj e importantă colaborarea mai multor factori, implicarea și responsabilitatea fiecăruia în parte și a tuturor fiind cheia reușitei.

Avem încredere în puterea noastră de convingere prin fapte și, dacă în fiecare an îmbogățim zestrea acestor instituții prin spații corespunzătoare, achiziție valoroasă, dotare tehnică, informatizare și, mai ales, dăruire și profesionalism vom reuși să fim cele mai importante puncte de atracție în comunitate.

Pentru activitatea deosebită din anul precedent o parte din cei mai merituoși bibliotecari au fost evidențiați și au primit diplome:

Biblioteca Județeană

- Stelian Gog – contabil șef – pentru buna gestionare a resurselor financiare
- Ileana Neaga – activități culturale – secția copii
- Mariana Cărpineanu – implicare în proiecte
- Alina Diana Paina – inițiativă

Biblioteci Orașenești

- Cornelia Cordea – Biblioteca Orașenească Jibou
- Dumitru Corbeanu - Biblioteca Orașenească Șimleu Silvaniei

Biblioteci Comunale

- Livia Solomonean – bibliotecarul anului – Biblioteca Comunală Someș Odorhei
- Florica Popiț - Biblioteca Comunală Bocșa
- Sekrenes Ildiko - Biblioteca Comunală Camăr
- Florica Sârb - Biblioteca Comunală Ip
- Emilia Pop - Biblioteca Comunală Marca
- Denes Piroska - Biblioteca Comunală Vârșoț

Complexitatea activităților din bibliotecile publice sălăjene nu poate fi cuprinsă în paginile unei reviste. Aproape zilnic mass-media locală a prezentat aspecte din viața bibliotecilor publice.

Intenția noastră prin publicarea anuală a revistei „I.D.E.I.” este aceea de a lăsa fărâme dintr-o muncă laborioasă ce implică multă cercetare, spirit de inițiativă, profesionalism, pasiune spre a ușura posibila curiozitate a celor ce vin. Începând cu anul 2007 ne-am propus să edităm lunar un „BULETIN CULTURAL”.

A fost întocmit un chestionar de către Biblioteca Județeană distribuit și completat de utilizatorii tuturor bibliotecilor publice din Sălaj. Nemulțumirile cititorilor vizează în special fondul de publicații din biblioteci (foarte învechit), spațiile necorespunzătoare în multe localități, precum și nevoia informatizării.

Multe ar fi de spus. La final de an culegem roadele. Și, cum noi, cei care trăim între atâtea lucruri frumoase cuprinse în paginile cărților, dorim să credem, nu să ne îndoim, să dăruim, nu să cerem, să lăudăm în loc de a critica, să găsim întotdeauna CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE, nu pe acela care distruge, rămânem optimiști și trăim cu nădejdea că vremurile vor fi prielnice, că fiecare localitate sălăjeană, devenind – europeană va avea ca și carte de vizită – biblioteca.

Mulțumim tuturor celor care au demonstrat că înțeleg importanța culturii și informației și, cunoscând faptul că multe probleme mai sunt de rezolvat, le dorim inspirație, putere și fonduri pe măsura viselor și proiectelor viitoare.

Florica Pop

POVESTE...

Aș putea începe cu... a fost odată ca niciodată, sau... era odată, dar... NU! Eu zic: există și azi în bibliotecă... un copac... COPACUL CĂRȚII... să vă spun povestea lui?

Ei bine, presupunând că ați răspuns „da”, îmi permit să fiu azi povestitoare, să-mi pun ochelarii, să întind covorașul fermecat (în jurul căruia ne vom așeza turcește toți), să aprind o lumânare purpurie, să vă privesc sincer în ochi, și să vă spun tot ce am auzit și eu demult, de la cineva...

Se zice că, totul a început într-un amurg splendid, când un gri-cenușiu a început să împăienjensească cerul... Un grup de copii se juca încă în spatele unei biblioteci, în jurul unui copac bătrân și uscat, când unul dintre ei, Ionuț, a descoperit lângă rădăcinile copacului o bucațică de hârtie mototolită și plină de noroi. Parcă o voce din adânc îi spunea să o ridice și să o desfacă. Ei, așa a și făcut. A descâlcit hârtia mototolită și spre marea lui surprindere pe ea scria: „Sunt copacul cărții! Ajută-mă să revin la viață, să nasc flori parfumate și colorate, să dau viață unor frunze proaspete și mai ales să rodesc fructul meu cel în toată lumea cunoscut- cartea.” Ionuț a mai citit o dată scrisoarea și a considerat că ar fi bine să împărtășească cele citite prietenilor săi: Lidia și Dacian. Bineînțeles că Lidia, o fetiță foarte cuminte, silitoare, iubitoare de carte, s-a arătat interesată să ajute acest biet copac, dar Dacian, un copil preocupat doar de joacă, de distracție, a luat totul ca pe o glumă proastă, ba chiar a râs de Ionuț și de Lidia:

- Doar n-o să credeți toate prostiile înșirate pe o bucațică de hârtie mototolită și murdară!!

S-a întors și și-a continuat joaca, văzându-i pe cei doi foarte porniți să rezolve misterul. Lidia, fetița cea cuminte, și-a adus aminte că a citit cândva într-o carte împrumutată de la bibliotecă faptul că sufletele celor neliniștiți se trezesc noaptea și încearcă să-și aline necazurile pe care le-au trăit cândva, în timpul vieții. Astfel, cei doi copii, hotărâți să ajute bietul copac „al cărții” (de care nu auziseră până acum), au stabilit să se întâlnească la miezul nopții.

Era înainte cu puțin de miezul nopții, când cei doi copii, puțin somnoroși, puțin fricoși, dar foarte hotărâți, au stat sub copacul cel uscat și posomorât. Cum ceasul a bătut ora douăsprezece, dintr-o dată cerul parcă și-a schimbat culoarea, aerul era îmbietor, iar pământul s-a transformat într-un covor moale plușat. La început, copiii au fost ușor speriați, dar într-un final Lidia și-a adus aminte de cele citite despre asemenea evenimente și s-a calmat. L-a calmat și pe Ionuț, care s-a arătat foarte îngrozit de cele întâmplate în jurul lui.

Copacul cel uscat, în umbra căruia se jucau până acum, a făcut o plecăciune, și-a deschis ochii blânzi larg și a început să grăiască într-un ton atât de cald și de dulce, încât fărâma de frică, pe care o mai simțeau cei doi, a dispărut ca și cum ar fi fost ștersă cu buretele.

- În primul rând, mulțumesc că ați decis să mă ajutați, că de asta ați venit, nu?

- Ba da – răspunseră copiii la unison.
- Nu prea am timp de pierdut, așa că vă voi spune pe scurt povestea mea.

Știți, copii, eu sunt copacul cărții. Eu rodesc cărți frumoase, pe care le fac cadou copiilor ce vin să citească sub umbra ramurilor mele. Pe vremuri eram mai mulți frați. Copiii veneau, se jucau lângă noi, învățau la umbra noastră, iar noi drept recompensă pentru silința lor, le făceam cadou roadele noastre... cărțile. La rândul lor copiii ne răsplăteau și lecturau cărțile pe care le primeau cadou de la noi. Cu cât mai mulți copii li se alăturau, noi cu atât mai multe roade dădeam. Nu era creangă de-a noastră care să nu nască vreo carte. Erau vremuri foarte frumoase și noi eram bucuroși să oferim plăcere micilor noștri prieteni cititori și iubitori de carte. Am fost fântână pentru cei însetați de cunoaștere, leac pentru cei bolnavi, un adăpost pentru cei rătăciți în viață... „Ei, așa vremuri frumoase au fost!...” – suspină copacul. Mulți dintre acei copii, acum sunt medici, oameni de știință, personalități de seamă ale locului. Din păcate, însă, au uitat să povestească copiilor, nepoților lor despre noi... Nu peste mult timp am devenit toți „inutili”, foarte puțini ne-au mai vizitat, aproape toți au uitat de existența noastră.

Din momentul în care micii noștri amici au încetat să savureze „FRUCTUL” nostru în favoarea altor preocupări, precum jocurile electronice ori calculatorul, frații mei au început rând pe rând să se stingă din viață. Din păcate, dragii de ei, n-au fost atât de inspirați încât măcar să combine cele două plăceri: calculatorul și cartea – și nici nu au avut îndrumători care să le arate calea cea corectă.

Uite așa, eu sunt singurul care a supraviețuit din neamul nostru, pentru că eu mai sper și mai cred încă în voi, copii... cred că va veni încă o dată o zi când voi mai putea înflori, rodi, și, cu mare bucurie voi dărui fructul meu atât de prețios. De aceea m-am hotărât să mă stabilesc lângă o bibliotecă, o „casă a cărții”, pentru că am sperat că doar în apropierea unui astfel de loc voi găsi copii, care, într-adevăr, vor vrea să mă ajute.

- Ei bine, dar noi ce trebuie să facem? – întrebă Lidia.
- Vă spun eu... în primul rând trebuie să vă strângeți toți prietenii. Să le povestiți despre mine și povestea mea, iar pe cei dornici să mă ajute, aduceți-i aici la umbra mea, înarmați cu cât mai multe cărți și citiți-mi, mângâiați-mi urechile cu operele marilor scriitori, dați-mi ocazia să respir aerul proaspăt al cunoașterii, răsfățați-mă cu poezii recitate de voi, cântați-mi muzica marilor maeștri – astfel încât să vă pot

și eu bucura cu darul meu cel prețios – CARTEA. Vă rog, ajutați-mă să revin la viață și, ajutându-mă, și eu voi putea fi cheia care deschide una dintre ușile către viitorul vostru.

Pfuuuuuuu..... am suflat lumânarea deoarece consider că v-am povestit îndeajuns, încât să vă faceți o idee despre cum au procedat cei doi copii și cum ar trebui să procedați și voi. Doresc să specific că această poveste nu este adresată DOAR copiilor, ci și celor mari – părinților, profesorilor, învățătorilor, bibliotecarilor etc. Sper totodată că, citind această poveste v-ați pus întrebarea dacă acest copac al cărții există într-adevăr și dacă da – unde? Vă rog să scotociți în adâncul sufletului vostru și veți găsi răspunsul. Dacă răspundeți „DA”, înseamnă că ați receptat mesajul acestei povești, dacă răspundeți „NU”, vă rog să reflectați asupra unei alte întrebări... „Oare de ce?...”

Fazakas Éva

MIHAI EMINESCU – IONIȚĂ SCIPIONE BĂDESCU

Numele lui Ioniță Scipione Bădescu aparține istoriei noastre literare, în primul rând, grație împrejurărilor care l-au împins în orbita vieții lui

Eminescu, fiind una din „stelutele” luminate de Luceafărul nostru național.

Ioniță Scipione Bădescu a fost, în primul rând, un ziarist de prestigiu, cu numeroase articole publicate în presa vremii, atât cea din Ardeal, cât și cea din Vechiul Regat: *Aurora română*, *Timpul*, *Românul*, *Curierul de Iași*, *Curierul român*, unde, în perioada 1886-1904, a ocupat funcția de redactor-șef.

Relațiile dintre Ioniță Scipione Bădescu, Eminescu și Caragiale au fost înlesnite de preocupările comune ale celor trei pentru literatură, poezie și jurnalism.

O perioadă au lucrat împreună la ziarul conservator *Timpul*. Scrisoarea lui Caragiale din 1899, un document de incontestabilă valoare pentru istoria noastră literară, amintește de talentul de ziarist al lui Bădescu, numindu-l pe acesta „vechiul meu dascăl în publicistică” și continuă cu rânduri impresionante despre vechea lor prietenie „(...) ne-am fi întinerit unul pe altul cu aproape un sfert de veac prin reconstituirea

acelor scumpe timpuri petrecute la *Timpul*, când strălucea pe scena tineretului bucureștean celebrul trio Eminescu – Bădescu – Caragiale, când gândeam, speram și râdeam împreună, așa de mult... ”

Bădescu s-a dovedit a fi un prieten de nădejde al marelui nostru poet național, prietenia lor având la bază, pe lângă preocupările comune amintite, și locurile comune ale existenței lor. Se pare că cei doi s-au cunoscut în primăvara anului 1869 la București, unde, activând la societatea *Oriental* primesc sarcina de a culege folclor, sunt colegi la *Timpul*, iar din 1882 Bădescu se stabilește definitiv la Botoșani, orașul unde locuia sora marelui nostru poet, Harieta.

Bădescu l-a admirat cu statornicie pe poet și opera sa.

Și lui Eminescu îi va fi plăcut firea deschisă și înflăcărată a lui Bădescu, deoarece trăsăturile temperamentale ale ardeleanului le regăsim întrupate în personajul principal din „Geniu pustiu”, Toma Nour. Acest fapt este confirmat și de Șt. Căcovean care cunoscuse îndeaproape pe Eminescu și prietenii săi, afirmând că poetul era legat de transilvăneni, între care se simțea mai „acasă” și „în largul său.”

Dar despre devotamentul lui Bădescu pentru Eminescu vorbesc cel mai bine faptele acestuia.

În primăvara anului 1887 cei doi prieteni se întâlnesc din nou, la Botoșani, și poetul re trăiește aici, în tovărășia lui Bădescu, în răgazurile scurte ale bolii, clipe de bucurie.

Din funcția de redactor-șef al ziarului *Curierul român*, Scipione Bădescu a urmărit de aproape în acești ani (1887-1889) evoluția bolii marelui poet, înregistrând cu bucurie momentele rare ale revenirii acestuia. Poate e singura perioadă din viața lui Eminescu ce ne e cunoscută mai amănunțit și documentat, și asta datorită *Curierului român*.

Bădescu va întreprinde cu pasiune neobosită campania pentru ajutorarea lui Eminescu, în epoca tristă de la Botoșani, arătând opiniei publice valoarea inegalabilă a creației poetului.

A intervenit, pe calea publicității, pentru ajutorarea legală a poetului, încercând să determine guvernul să-i acorde o pensie, înfierând indiferența oficialităților față de poet: „Ce timpuri, ce societate, ce barbarie!”

Cu trupa Fanny Tardini – Vlădicescu a organizat reprezentații de teatru în beneficiul poetului.

După moartea lui Mihai Eminescu, planurile lui Ioniță Scipione Bădescu și activitatea sa sunt dedicate cinstirii memoriei poetului. Din păcate, ambițiosul proiect de a reda în treizeci de episoade cele mai interesante aspecte din viața lui Eminescu nu s-a concretizat. Ele ar fi adus informații prețioase, care lipsesc, mai ales pentru perioada tinereții poetului.

Cu siguranță că demersul său cel mai important rămâne inițierea unor manifestări artistice pentru ridicarea unui bust al poetului la Botoșani. Implicarea lui Bădescu în organizarea unor acțiuni cu tentă culturală începe în primăvara anului 1890, când prezintă în cadrul unei asemenea acțiuni lucrarea cu tema „Mișcarea culturală a românilor din cele din urmă trei decenii și rolul lui Eminescu în această generoasă mișcare”. Despre Eminescu și rolul său, Ioniță Scipione Bădescu afirmă că: „în două direcții ale manifestării

noastre culturale el s-a afirmat ca stăpân absolut, ridicându-se chiar mai presus de nivelul contemporanilor săi și exercitând o influență irezistibilă asupra generației noastre tinere, ca poet și ca ziarist.”

Anul 1980 marca dezvelirea, la 11 septembrie, la Botoșani, a primului bust al lui Mihai Eminescu, lucrare realizată de către sculptorul Ion Georgescu.

Fondurile necesare pentru concretizarea acestui proiect s-au strâns prin subscripție publică. Donațiile cele mai consistente au venit din partea lui Kogălniceanu, T. Maiorescu și, desigur, Bădescu.

Cu ocazia dezvelirii bustului, Ioniță Scipione Bădescu avea să rostească un discurs:

*(...) Ceea ce apoteozăm dar cu toții, în acest moment solemn, nu este atât poetul liric, autorul sentimental al **Venerii și Madonei**, ori al **Lucașfăruului**, cu atât mai puțin ziaristul sclav al unui condei pe care nevoia poate i l-a pus în mână, pe cât, și înainte de toate, este puternicul cugetător, ce-și biciuiește timpul în **Epigonii și Satire**... Eminescu înainte a fi poetul întregii români, este și va rămâne cel mai mare, până astăzi, fiu al Botoșanilor.*

Cercetată mai riguros, biografia lui Ioniță Scipione Bădescu ar aduce contribuții apreciabile la cunoașterea vieții și operei lui Mihai Eminescu. L-am cunoaște mai bine pe Eminescu prin I.S.Bădescu.

Veronica Petrean

CATALOGUL COLECTIV JUDEȚEAN (CCJ) rețea județeană de informare bibliografică

CCJ poate fi definit ca fiind o bază de date cu un punct unic de acces la totalitatea informațiilor din sistemul bibliotecilor de pe raza județului.

Catalogul Colectiv Județean își propune să răspundă nevoilor de informare a utilizatorilor bibliotecilor de pe raza județului prin crearea unei rețele județene integrate de informare bibliografică, având în centrul său, drept punct unic de coordonare, administrare și control de specialitate Biblioteca Județeană. Este un catalog ce înglobează colecțiile mai multor biblioteci din județ stocate sub forma unei baze de date pe un computer (server), găzduit de Biblioteca Județeană, cu care bibliotecile participante pot face schimburi de date. Acest lucru este posibil offline sau poate fi accesat online prin intermediul infrastructurii internet de o bibliotecă participantă (pentru preluarea înregistrării) sau un cititor (pentru informare directă).

Crearea Catalogului Colectiv Județean are la bază sistemul integrat de bibliotecă TinLib și TinRead pentru integrarea datelor bibliografice din baza de date locală a bibliotecii în baza de date a CCJ și acordarea de acces prin internet la aceste date. Acest sistem software va permite interconectarea bibliotecii județene cu bibliotecile comunale și orășenești și realizarea unei rețele județene în cadrul căreia Biblioteca Județeană reprezintă nodul central. Structura catalogului este de tip stea, având drept nucleu Biblioteca Județeană.

Pentru a putea deveni un instrument de lucru indispensabil atât pentru bibliotecari cât și pentru cititori, CCJ trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să conțină descrieri bibliografice unitare (din punct de vedere al bibliotecarului)
- să ofere acces rapid la informație, indiferent de localizarea acestuia (din punctul de vedere al utilizatorului)

Realizarea unei rețele de informare bibliografică la nivel județean și crearea unui catalog colectiv implică gradul de informatizare a bibliotecilor din cadrul județului. Fiecare bibliotecă selectată trebuie să dispună la nivel local atât de rețea locală (sau cel puțin o stație de lucru) cât și de conectare internet. Sistemul software implementat la bibliotecile participante trebuie să corespundă cerințelor de gestionare a datelor bibliografice și documentare. Aceste cerințe implică următoarele:

- să permită catalogarea tuturor colecțiilor de documente (monografii, seriale, analitice, audio/video)
- să dispună de un modul specializat de circulație (gestionarea împrumuturilor)
- să dispună de un modul specializat de acces online pentru public la informațiile din catalogul propriu-
OPAC
- să dispună de un modul specializat de acces online pentru public la informațiile internet (WEB OPAC)
- să ofere posibilitatea de elaborare de rapoarte specifice activităților (bibliografii, buletine, anuare, statistici)
- să permită implementarea standardului Z39.50 pentru accesarea informațiilor de pe internet
- export/import de date în formate standard MARC
- să permită lansarea de apeluri multicasting (căutarea simultană în cataloagele mai multor biblioteci aflate geografic la distanță)

Softul specializat care satisface aceste cerințe în prezent este TinLib pentru Biblioteca Județeană și Tlib pentru bibliotecile orășenești și comunale. În prezent, Biblioteca Județeană deține o bază de date care reflectă în totalitate colecțiile bibliotecii. Urmează instalarea sistemului TinRead, integrarea sa cu sistemul local și lansarea în exploatare a sistemului ce va permite accesul prin internet la baza de date a CCJ. Etapa următoare va fi selectarea și cooptarea bibliotecilor participante care trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- dotare tehnică (hard, soft, posibilități de conectare la internet)
- grad de corectitudine a implementării standardelor
- numărul de titluri catalogate într-un an
- disponibilitatea pentru colaborare și instruire

În prezent bibliotecile care dețin dotarea tehnică necesară sunt cele din: Crișeni, Bălan, Sărmășag, Sălățig și Gâlgău.

Modul de lucru în cadrul rețelei județene este următorul:

- a) accesarea CCJ exclusiv pentru informare – înseamnă doar consultarea bazei de date
- b) participarea cu date proprii la constituirea CCJ - la această operațiune pot participa atât bibliotecile ce dispun de sisteme specializate de bibliotecă și conexiune internet și pot transmite date online către Biblioteca Județeană, cât și bibliotecile ce dispun de sistem specializat de bibliotecă și nu dispun de conexiune internet – aceste biblioteci pot transmite date offline către Biblioteca Județeană
- c) preluarea de informații (descriseri bibliografice) din CCJ și includerea lor în bazele de date locale – se referă la oricare dintre bibliotecile ce dispun de sistem specializat de bibliotecă și conexiune internet. Ele pot prelua prin operațiunea de export/import descrieri bibliografice pentru documentele pe care le dețin. Este un mod de lucru foarte avantajos pentru bibliotecile mici care au un singur bibliotecar

Responsabilitățile Bibliotecii Județene în procesul de creare al CCJ vor fi următoarele:

- control bibliografic de autoritate – validarea datelor privind colecțiile existente, evitarea introducerii multiple și neuniforme a datelor, impunerea standardelor și procedurilor comune de lucru
- întreținerea sistemului automatizat local (pentru a funcționa la parametri optimi)
- asumarea rolului de instituție coordonatoare pentru bibliotecile din județ care vor fi integrate în rețea: asistență profesională și tehnică; sprijinirea bibliotecilor mici

Rezultatele obținute prin realizarea CCJ vor fi următoarele:

Pe plan local:

- acces mai simplu la informație printr-o modalitate mai rapidă și mai eficientă
- creșterea numărului de utilizatori ai serviciilor de bibliotecă
- eficientizarea serviciilor pentru grupuri țintă distincte cu nevoi de informare diferite
- modernizarea mijloacelor de informare și asigurarea utilizării noilor tehnologii pentru accesul liber la informație
- extinderea relațiilor cu instituții și organisme din sfera social-culturală
- promovarea istoriei comunităților locale

Pe plan județean:

- redefinirea bibliotecii județene și a rețelei de biblioteci din județ în contextul noilor tehnologii și a integrării europene
- promovarea valorilor culturale comunitare la nivelul județului
- extinderea serviciilor de consultanță pentru informare și documentare

Fiind un proiect de durată, Catalogul Colectiv Județean se va face în timp, în funcție de stadiul de informatizare a bibliotecilor din județ. Există multe promisiuni din partea autorităților locale, așteptăm concretizarea acestora.

Balogh Gabriella

BIBLIOTECA ÎN DIALOG CU UTILIZATORII - sondaj de opinie

Pentru a cunoaște care este părerea utilizatorilor despre activitatea bibliotecii, precum și măsurarea eficienței serviciilor oferite, a satisfacției acestora față de oferta culturală a bibliotecii, în perioada 14 – 30 septembrie 2006 am efectuat un sondaj în rândul utilizatorilor care au vizitat biblioteca în perioada respectivă. Eșantionul a cuprins un număr de 100 de subiecți, reprezentând 4% din utilizatorii activi ai bibliotecii până la data de 31 august 2006 și a avut în vedere structura socio-profesională, de vârstă, sex și naționalitate a utilizatorilor activi.

Sondajul s-a realizat prin intermediul unui chestionar care a cuprins un număr de 14 întrebări, majoritatea închise, precodificate, unele dintre ele folosind scale de evaluare și a fost aplicat în toate secțiunile de relații cu publicul. (Anexa 1).

Prelucrarea datelor s-a făcut pe calculator și s-au obținut următoarele rezultate:

Întrebarea 1. 46% dintre subiecți vizitează biblioteca mai mult de 20 de ori pe an

19% vizitează biblioteca între 16-20 ori pe an

17% vizitează biblioteca între 11-15 ori pe an și în procente egale, 9% dintre subiecți vizitează biblioteca de 6-10 ori pe an, respectiv 1-5 ori pe an.

Întrebarea 2. Pentru a ajunge la bibliotecă, utilizatorii folosesc un timp care variază între 4 minute, cel mai puțin, și 60 de minute, cel mai mult, rezultând o medie de 17 minute pentru fiecare subiect chestionat.

Întrebarea 3. 66% dintre subiecți răspund că au căutat o carte sau o revistă

35% dintre subiecți răspund că au cerut ajutorul bibliotecarului în găsirea informației dorite

30% răspund că au consultat cărți sau reviste pentru informații specifice

27% răspund că au citit cărți, ziare, reviste

16% răspund că au răsfoit materiale tipărite

10% răspund că au primit informațiile cerute anterior și 7% răspund că au consultat catalogul pentru a identifica și localiza materiale.

Întrebarea 4. 56% dintre subiecți evaluează ca foarte bune serviciile oferite de bibliotecă, în timp ce 37% dintre subiecți le evaluează ca fiind bune, restul de 7% le apreciază ca fiind medii.

Întrebarea 5. 59% dintre subiecți au plasat pe primul loc Serviciul de Relații cu Publicul, pe locul doi a fost plasată colecția de cărți și alte materiale cu un procent de 51%, pe locul al treilea a fost situat Catalogul bibliotecii cu un procent 66% dintre subiecți, pe locul patru Serviciul bibliografic cu un procent de 39%, iar pe ultimul loc a fost situat Serviciul de fotocopiere cu un procent de 50%.

Întrebarea 6. 27% sunt foarte mulțumiți de colecția de cărți și ziare existente în bibliotecă, 62% dintre subiecți sunt mulțumiți, 8% nici mulțumiți, nici nemulțumiți, iar 3% sunt nemulțumiți în ceea ce privește colecția de cărți și reviste.

Întrebarea 7. 67% dintre subiecți sunt foarte mulțumiți de solitudinea arătată de personalul bibliotecii, 33% sunt mulțumiți.

Întrebarea 8. Referitor la cunoașterea sau necunoașterea serviciilor oferite de bibliotecă rezultatele au fost:

Împrumut de documente la domiciliu:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 3%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 9%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 5%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 6%
- Cunosc și utilizează serviciul: 77%

Servicii oferite prin telefon sau prin email:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 10%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 29%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 17%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 39%
- Cunosc și utilizează serviciul: 5%

Acces la cataloagele electronice și la cele tradiționale ale bibliotecii:

- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 14%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 9%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 21%
- Cunosc și utilizează serviciul: 56%

Împrumut interbibliotecar:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 8%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 28%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 12%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 45%
- Cunosc și utilizează serviciul: 7%

Consultarea pe loc a documentelor (Sala de Lectură):

- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 3%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 6%
- Cunosc și utilizează serviciul: 91%

Consultare de ziare, reviste, informare în domeniul legislației (Secția Periodice):

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 2%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 11%

- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 12%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 14%
- Cunosc și utilizează serviciul: 61%

Acces la Internet:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 1%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 10%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 13%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 7%
- Cunosc și utilizează serviciul: 69%

Oferirea de informații și referințe (de către bibliotecar):

- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 4%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 2%
- Cunosc și utilizează serviciul: 94%

Rezervări de titluri:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 7%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 25%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 12%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 48%
- Cunosc și utilizează serviciul: 8%

Copierea și multiplicarea documentelor, indiferent de tipul de suport:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 1%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 21%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 12%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 16%
- Cunosc și utilizează serviciul: 50%

Scanarea după documentele bibliotecii:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 4%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 32%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 10%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 42%
- Cunosc și utilizează serviciul: 12%

Servicii de compactorie:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 12%

- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 40%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 10%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 34%
- Cunosc și utilizează serviciul: 4%

Bibliografii la cerere:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 7%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 38%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 10%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 32%
- Cunosc și utilizează serviciul: 13%

Tehnoredactare de lucrări sau alte documente:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 11%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 35%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 19%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 29%
- Cunosc și utilizează serviciul: 6%

Facilități de culegere de texte pe calculator:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 7%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 37%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 20%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 23%
- Cunosc și utilizează serviciul: 13%

Activități culturale, expoziții, etc:

- Nu cunosc existența serviciului și nu l-ar utiliza niciodată: 4%
- Nu cunosc existența serviciului, dar l-ar putea utiliza: 17%
- Nu cunosc, dar îl vor utiliza: 24%
- Cunosc, dar nu l-au utilizat niciodată: 25%
- Cunosc și utilizează serviciul: 30%

Întrebarea 9. 9% sunt foarte mulțumiți de ofertele bibliotecii, de clădirea, poziția și locul de lectură, 53% dintre subiecți sunt mulțumiți, 24% sunt nici mulțumiți, nici nemulțumiți, iar 14% sunt nemulțumiți.

Întrebarea 10. 11% dintre subiecți sunt foarte mulțumiți de amplasamentul bibliotecii în comunitate, 54% sunt mulțumiți, 22% sunt nici mulțumiți, nici nemulțumiți, 10% sunt nemulțumiți, 3% sunt total nemulțumiți.

Întrebarea 11. 36% dintre subiecți sunt foarte mulțumiți de orarul de funcționare al bibliotecii, 60% sunt mulțumiți, 3% sunt nici mulțumiți, nici nemulțumiți, iar 1% sunt nemulțumiți.

Întrebarea 12. 31% dintre subiecți sunt foarte mulțumiți de materialele de lectură primite, 64% sunt mulțumiți, 5% sunt nici mulțumiți, nici nemulțumiți.

Întrebarea 13. Materialele și informațiile solicitate bibliotecii le-au servit subiecților în următoarele scopuri:

- activitate profesională: 39%
- școală: 75%
- hobby: 83%
- deconectare: 44%
- călătorii: 11%
- altele (cultură generală, informare, instruire): 10%

Întrebarea 15. Comentarii și sugestii privind serviciile oferite de Biblioteca Județeană:

- mai multă publicitate a serviciilor oferite
- o singură locație unde să funcționeze toate serviciile bibliotecii
- filiale în cartierele mai îndepărtate
- posibilitatea de a împrumuta publicații și pentru utilizatorii care au domiciliu în județul Sălaj
- prelungirea orarului de sâmbătă
- construirea unei noi clădiri mai spațioase și mai accesibile pentru biblioteca județeană, aprecieri pozitive pentru inițiativa de a construi o bibliotecă nouă
- achiziționarea de cărți celebre din literatura universală în limba engleză
- mai multe cărți de specialitate: psihologie, filosofie, religie, etc. și în limba maghiară
- amplasarea bibliotecii în zona centrală, având în vedere că este singura bibliotecă publică în oraș
- mai multe titluri noi
- izolare fonică la Sala de Lectură
- creșterea colecției de cărți în limba engleză
- acces la mai multe calculatoare, spațiul să fie mai mare
- program mai lung, cel puțin o zi pe săptămână (chestionarul este completat la Secția de Împrumut pentru Adulți)

Interpretarea rezultatelor. Concluzii

Din rezultatele obținute se observă că un procent de 65% dintre subiecți vizitează biblioteca în medie de 20 de ori pe an, ceea ce înseamnă o vizită la 2-3 săptămâni, periodicitate pe care noi o apreciem ca „bună”. Pe parcursul vizitelor la bibliotecă observăm că o mare parte dintre subiecții chestionați caută

cărți sau reviste, un mare număr apelează la ajutorul bibliotecarului pentru găsirea informațiilor dorite, cataloagele sunt puțin utilizate și aproape de fiecare dată sub îndrumarea bibliotecarului. De remarcat este faptul că bibliotecarul are o importanță deosebită în furnizarea informațiilor de care utilizatorii au nevoie, mai ales în condițiile în care marea majoritate nu prezintă o bibliografie, ci vin cu o tematică prea puțin conturată.

Zalăul nu este un oraș foarte întins, prin urmare timpul necesar pentru a ajunge la bibliotecă este relativ optim pentru subiecții chestionați.

Marea majoritate a subiecților chestionați apreciază drept bune și foarte bune serviciile oferite de către Biblioteca Județeană, lucru pozitiv pentru noi, mai ales că eforturile noastre s-au îndreptat întotdeauna spre a îmbunătăți și dezvolta serviciile în funcție de cerințele utilizatorilor noștri.

Așa cum se constată și din practica zilnică, cel mai important și utilizat serviciu este cel al relațiilor cu publicul, urmat de stocul de cărți și alte materiale, plasat pe locul doi ca importanță, al treilea loc fiind ocupat de catalogul bibliotecii. Se observă o bună cunoaștere a serviciilor bibliotecii, precum și a importanței colecției de cărți și a reflectării acestora în mijloacele de informare ale bibliotecii. Situarea serviciului bibliografic pe locul al patrulea poate însemna o slabă cunoaștere a acestui serviciu, cât și a potențialului pe care îl poate oferi pentru public. Deși foarte utilizat, situarea serviciului de fotocopiere pe ultimul loc ca importanță, dovedește o maturitate și o justă apreciere a subiecților față de răspunsul la această întrebare. Deși majoritatea subiecților chestionați (89%) sunt mulțumiți și foarte mulțumiți de colecția de cărți și reviste al bibliotecii, se remarcă o contradicție între răspunsul lor și sugestiile pe care le fac privind acoperirea unor domenii cum ar fi: psihologie, filosofie, religie, precum și de publicații în limba maghiară sau engleză; putem aprecia că subiecții nu cunosc suficient de bine fondul de publicații.

În ceea ce privește solitudinea personalului bibliotecii, subiecții chestionați sunt mulțumiți și foarte mulțumiți, ceea ce înseamnă o bună pregătire profesională și comportament adecvat al personalului care lucrează în bibliotecă.

Referitor la serviciile pe care le oferă biblioteca, cât de cunoscute și utilizate sunt acestea, rezultă următoarele (în ordinea preferințelor): cel de împrumut, cataloagele bibliotecii, consultarea pe loc a documentelor în Sala de Lectură și Secția de Periodice, accesul la Internet, oferirea de informații și referințe de către bibliotecar, copierea și multiplicarea documentelor; cunoscute, dar mai puțin utilizate sunt: serviciile oferite prin telefon sau email, împrumutul interbibliotecar, rezervări de titluri, scanarea documentelor, serviciile de compactorie, bibliografiile la cerere, tehnoredactarea de lucrări și activitățile culturale. Pentru serviciile mai puțin cunoscute și mai nou înființate trebuie făcută o mai mare mediatizare și publicitate, atât în interiorul, cât și în exteriorul bibliotecii și, de ce nu, formarea deprinderii publicului de a le utiliza, prin organizarea unor sesiuni de informare, instruire și utilizare a acestora, cunoscută fiind reacția, în general reticentă, a oamenilor față de ceea ce este nou și necunoscut.

Deși, în general sunt mulțumiți de facilitățile pe care le oferă biblioteca, precum clădirea, poziția și locurile de lectură, amplasamentul bibliotecii în comunitate, utilizatorii își doresc o nouă clădire amplasată în zona centrală (chiar precizează zona unde funcționează în prezent sala de lectură) care să fie mai spațioasă și mai accesibilă, astfel încât toate secțiile bibliotecii să fie reunite în aceeași clădire, așa cum reiese din răspunsurile la ultima întrebare a chestionarului. Aceste cerințe ale utilizatorilor sunt în atenția bibliotecii făcându-se demersuri în acest sens.

Chiar dacă orarul de funcționare al bibliotecii se desfășoară pe tot parcursul zilei, inclusiv sâmbăta, totuși sunt unele nemulțumiri și sugestii legate de orarul scurt de sâmbăta, precum și prelungirea programului secției pentru adulți, cel puțin într-una din zilele săptămânii.

Majoritatea subiecților (95%) intervievați sunt mulțumiți și foarte mulțumiți de materialele de lectură primite, scopul solicitării acestora fiind lectura de plăcere, așa cum reiese din răspunsul lor. Solicitățile legate de școală și activitatea profesională reprezintă un alt motiv pentru care apelează la serviciile noastre. Alții utilizează lectura pentru formarea unei culturi generale, o bună instruire și informare.

Propuneri:

- o mai bună publicitate și mediatizare a bibliotecii, a serviciilor, a colecțiilor, a ofertei culturale care să conducă la cunoașterea potențialului informațional, educațional și cultural oferit de bibliotecă
- dezvoltarea de noi servicii și îmbunătățirea celor existente
- prelungirea programului zilei de sâmbăta la toate secțiile bibliotecii și a programului secției de împrumut în cel puțin o zi pe săptămână
- se impune construirea unui nou sediu pentru bibliotecă care să ofere spațiul corespunzător funcționării în condiții optime a tuturor serviciilor existente precum și dezvoltarea de noi servicii, un design și o ambianță care să atragă de la sine și care să permită realizarea unui flux informațional adecvat

Doina Maniura & Simona Hosu

Stimate cititor/cititoare,

Biblioteca Județeană dorește să cunoască părerea ta despre activitatea pe care o desfășoară. Te rugăm să fii partenerul/partenera noastră în acest demers, răspunzând cu sinceritate întrebărilor chestionarului de mai jos.

Mulțumim!

1. De câte ori ai vizitat Biblioteca Județeană Sălaj în ultimul an? (încercuiește un punct)

- 1-5 ori1
 6-10 ori.....2
 11-15 ori.....3
 16-20 ori.....4
 mai mult de 20 de ori
 (te rugăm să specifici de câte ori).....5

2. Cât timp ți-a fost necesar pentru a ajunge la bibliotecă astăzi?

..... minute

3. Ce ai făcut pe parcursul vizitei de azi la bibliotecă? (încercuiește tot ce corespunde)

- Am căutat o carte, o revistă, un disc anumea
 Am răsfoit materiale tipăriteb
 Am consultat catalogul pentru a identifica și localiza materialec
 Am consultat cărți sau reviste pentru informații specificed
 Am cerut ajutorul bibliotecarului pentru a găsi o informațiee
 Am primit informațiile cerute anteriorf
 Am citit cărți, reviste sau ziareg

4. Cum evaluezi serviciile oferite de Biblioteca Județeană Sălaj? (încercuiește cifra corespunzătoare)

<i>Foarte slabe</i>	<i>slabe</i>	<i>medii</i>	<i>bune</i>	<i>foarte bune</i>
1	2	3	4	5

5. Te rugăm să clasifici următoarele cinci servicii în ordinea importanței (satisfacției legate de performanță) unde 1 este cel mai important, iar 5 cel mai lipsit de importanță (acordă câte o notă de la 1 până la 5 fiecărui serviciu).

Clasificare

- Stocul de cărți și alte materiale.....
 Catalogul bibliotecii.....
 Serviciul de fotocopiere.....
 Serviciul bibliografic.....
 Serviciul Relații cu publicul (Sala de Lectură, Împrumut la Domiciliu, Periodice, Internet).....

6. În ce măsură ești mulțumit(ă) de stocul de cărți, reviste etc. pe care îl are această bibliotecă? (încercuiește cifra corespunzătoare; încercuiește NA dacă nu ai utilizat stocul)

total	nici mulțumit(ă)	foarte
<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>
1	2	3
		4
		5
		NA
		NA

7. În ce măsură ești mulțumit(ă) de solitudinea arătată de personalul bibliotecii? (încercuiește cifra corespunzătoare)

total <u>nemuțumit(ă)</u> 1	<u>nemuțumit(ă)</u> 2	nici mulțumit(ă) <u>nici nemuțumit(ă)</u> 3	<u>mulțumit(ă)</u> 4	foarte <u>mulțumit(ă)</u> 5
-----------------------------------	--------------------------	---	-------------------------	-----------------------------------

8. Chiar dacă s-ar putea să nu utilizezi frecvent biblioteca publică, pot să existe servicii pe care le-ai folosi dacă ai cunoaște existența lor. Îți prezentăm o parte din serviciile furnizate de biblioteca județeană. Te rugăm să încercuiești:

- cifra „1” nu cunoști existența serviciului și nu l-ai utiliza niciodată;
- cifra „2” nu cunoști existența serviciului, dar l-ai putea utiliza;
- cifra „3” nu cunoști, dar îl vei utiliza;
- cifra „4” cunoști, dar nu l-ai utilizat niciodată;
- cifra „5” cunoști și utilizezi serviciul.

Servicii oferite	Nu cunoști existența serviciului			Cunoști existența serviciului	
	Nu l-ai utiliza niciodată	L-ai putea utiliza	Îl vei utiliza	Nu l-ai folosit niciodată	Îl folosești
Împrumut de documente la domiciliu	1	2	3	4	5
Servicii oferite prin telefon sau prin email (www.bjs.ro – Întrebă bibliotecarul)	1	2	3	4	5
Acces la cataloagele electronice și la cele tradiționale ale bibliotecii	1	2	3	4	5
Împrumut interbibliotecar	1	2	3	4	5
Consultarea pe loc a documentelor (Sala de Lectură)	1	2	3	4	5
Consultare ziare, reviste și informare în domeniul legislației (Secția periodice)	1	2	3	4	5
Acces la Internet	1	2	3	4	5
Oferirea de informații și referințe(de către bibliotecar)	1	2	3	4	5
Rezervări de titluri	1	2	3	4	5
Copierea și multiplicarea documentelor indiferent de tipul de suport	1	2	3	4	5
Scanare după documentele bibliotecii	1	2	3	4	5
Servicii de compactorie	1	2	3	4	5
Bibliografii la cerere	1	2	3	4	5
Tehnoredactare de lucrări sau alte documente	1	2	3	4	5
Facilități de culegere de texte pe calculator	1	2	3	4	5
Activități culturale, expoziții, etc	1	2	3	4	5

9. În ce măsură ești mulțumit(ă) de facilitățile bibliotecii precum clădirea, poziția și locurile de lectură etc? (încercuiește cifra corespunzătoare)

total		nici mulțumit(ă)		foarte
<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nici nemulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>
1	2	3	4	5

10. În ce măsură ești mulțumit(ă) de amplasamentul bibliotecii în comunitate? (încercuiește cifra corespunzătoare)

total		nici mulțumit(ă)		foarte
<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nici nemulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>
1	2	3	4	5

11. În ce măsură ești mulțumit(ă) de orarul de funcționare al bibliotecii? (încercuiește cifra corespunzătoare)

total		nici mulțumit(ă)		foarte
<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nici nemulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>
1	2	3	4	5

Dacă ești total nemulțumit(ă) sau nemulțumit(ă), te rugăm să spui de ce.

12. În ce măsură ești mulțumit(ă) de materialele de lectură primite? (încercuiește cifra corespunzătoare)

total		nici mulțumit(ă)		foarte
<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nemulțumit(ă)</u>	<u>nici nemulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>	<u>mulțumit(ă)</u>
1	2	3	4	5

13. În ce scop ai avut nevoie de materialele/informațiile căutate la bibliotecă? (încercuiește tot ceea ce corespunde)

- activitate profesională..... a
- școală..... b
- hobby..... c
- deconectare..... d
- călătorii..... e
- altele (vă rugăm specificați)..... f

14. Te rugăm să răspunzi la următoarele întrebări care vor fi folosite pentru a analiza informațiile furnizate de cei care au completat chestionarele (încercuiește răspunsul corect)

Vârstă

Sub 14 14-25 26-40 41-60 peste 61

Sex

Masculin Feminin

Educația (cel mai înalt nivel)

Gimnaziu Liceu Școli postliceale Universitate

Ocupația

15. Dacă ai alte comentarii sau sugestii privind serviciile oferite de Biblioteca Județeană Sălaj, te rugăm să le precizezi.

CERINȚE ACTUALE DE LECTURĂ ȘI INFORMARE LA SECȚIA ADULȚI

Biblioteca Județeană „Ioniță Scipione Bădescu” Sălaj face parte din sistemul bibliotecilor publice, asigurând, pentru întreaga comunitate sălăjeană, servicii de informare, documentare, educație și recreere, condiții de lectură și studiu.

În ultimii ani s-a diversificat paleta de activități pentru atragerea publicului, din toate categoriile socio-profesionale și de vârstă, către bibliotecă, mijloacele tradiționale de informare a publicului fiind completate și de mijloacele moderne, mai rapide și mai eficiente. Într-o societate în care informația abundă, publicul pretențios și grăbit dorește să găsească rapid informația de care are nevoie, rolul bibliotecii fiind de importanță strategică în comunitate, aceasta putând oferi publicului larg informația de care are nevoie.

Secția de Împrumut pentru Adulți din cadrul Bibliotecii Județene „I.S.Bădescu” Sălaj, una dintre cele mai frecventate secții ale bibliotecii, își desfășoară activitatea și se înscrie la sfârșitul anului 2006 în limitele următorilor parametri (până în luna noiembrie):

- total colecții: 90 000 volume
- volume achiziționate: 2 246
- volume consultate și împrumutate: 34 785
- frecvența medie zilnică a utilizatorilor: 125 cititori/zi
- cititori înscriși: 860
- cititori vizați pe anul 2006: 3 026

Aceste cifre, luate în sine, nu reflectă volumul de muncă fizică și intelectuală prestată de bibliotecari.

Secția Împrumut pentru Adulți pune la dispoziția cititorilor ei un fond de aproximativ 90 000 volume, cărți din toate domeniile de cunoaștere în limbile: română, maghiară, engleză, franceză, mai puține volume din limbile germană, spaniolă, italiană.

Secția noastră este frecventată în prezent de peste 3 800 de cititori de diferite profesii, vârste și preocupări.

Frecvența medie zilnică este de 125 cititori. Ponderea o ocupă elevii și studenții, cărora le acordăm o atenție deosebită în îndrumarea și găsirea informațiilor, în asigurarea bibliografiei necesare și servirea promptă cu lucrările solicitate. Un procent destul de ridicat aparține publicului de vârstă a treia, care frecventează biblioteca cu deosebită seriozitate, respingând ideea de a fi serviți la domiciliu (deși le oferim această posibilitate), scopul lor este de a ieși, a se întâlni, de a comunica, de a-și petrece timpul util pentru ei –

împrumutul de cărți. Populația activă, între 25-60 de ani nu prea utilizează serviciile noastre. Mă refer mai ales la cei cu profesii intelectuale, care sunt „legați” de bibliotecă doar pentru împrumutarea unor cărți de

specialitate, de care au nevoie ocazional, pentru pregătirea și perfecționarea profesională.

Este evident că o mare parte a utilizatorilor preferă variante de informare moderne, mult mai rapide și eficiente, fiind interesați de găsirea informațiilor pe INTERNET, oferite într-o formă gata prelucrată, care nu necesită din partea lor nici un fel de efort. Fotocopierea diverselor materiale este, de asemenea, des utilizată, din aceleași considerente.

Cerințele actuale de lectură și informare cresc și

se diversifică, deoarece:

- funcționează în prezent un număr mare de colegii, facultăți noi în orașul nostru, care nu dispun de biblioteci bine dotate
- reconversia profesională impusă de anii de tranziție, ceea ce presupune bibliografii diverse pentru cursuri și concursuri
- creșterea prețului cărților în raport cu scăderea puterii de cumpărare, nevoia de informare asupra subiectelor cotidiene, „arzătoare” privind istoria, economia, politica, viața socială
- schimbarea bibliografiei școlare și creșterea continuă a exigenței examenelor de bacalaureat și de admitere în formele superioare de învățământ, sunt doar câteva dintre motivele creșterii numărului de solicitări de carte la Secția Împrumut Adulți.

Secția dispune de un fond de bază, care poate să răspundă unor nevoi informaționale diversificate.

În condițiile în care bugetul (deși foarte generos), niciodată nu poate fi suficient, ne-am orientat prioritar spre achiziționarea unor mari lucrări de referință din domeniile mai puțin reprezentate, precum și acoperirea tuturor domeniilor de interes. S-au achiziționat astfel și la Secția Împrumut Adulți materiale de referință, publicații cu conținut informativ: ghiduri, dicționare, enciclopedii tematice, lexicoane, cărți pentru învățarea limbilor străine cu CD-uri, cărți din domeniul informaticii, având anexate și varianta pe CD-uri, care ne-au fost utile atât nouă cât și utilizatorilor.

Dat fiind că majoritatea utilizatorilor secției sunt elevi, strădaniile noastre se orientează spre satisfacerea lecturii școlare și spre achiziționarea de carte în concordanță cu cerințele lor: critică literară, literatură SF, biografii, curiozități, descoperiri științifice, teste de geografie, biologie, chimie, fizică, economie, cărți de contabilitate, finanțe. Încercăm să acoperim și solicitările studenților din Zalău și nu numai, precum și a celorlalte categorii de cititori. În acest sens, am achiziționat cărți de: sociologie, psihologie, drept,

asistență socială, medicină, cărți tehnice, informatică, artă, istorie, geografie, turism. În cazul în care secția nu dispune de publicațiile solicitate, cititorul este îndrumat la sala de lectură, alte biblioteci existente în municipiu sau se apelează la serviciul – împrumut interbibliotecar. Solicitățile repetate ale unor titluri de lucrări sunt notate într-un registru special și se urmărește achiziționarea lor cu prioritate.

Beletristica continuă să dețină un loc important în opțiunile de lectură ale cititorilor. Literatura de consum este agreată în special de: șomeri, casnice, pensionari, dar nu numai – care citesc „pentru a uita de grijile cotidiene”, iar împrumutul de la bibliotecă se datorează faptului că s-au plictisit și de emisiunile TV, nu-și permit să-și cumpere cărți, observându-se o reîntoarcere la atât de plăcuta și reconfortanta lectură. Din aceste motive, cererea acestui tip de literatură: romane polițiste, de aventură, de dragoste, SF este mai mare.

Deținem acum tot ceea ce este mai valoros din aparițiile de pe piața editorială, colaborând direct cu editurile cele mai renumite. Am reușit astfel să ne bucurăm cititorii cu titluri pe care și ei, dar și noi, bibliotecarii, le răsfoiam doar în librării și ni le doream. Titlurile au fost alese cu grijă, diversitatea ofertei fiind deosebit de tentantă.

Știind că oferta stimulează cererea și că tentația pentru cărțile expuse este foarte mare, preocuparea noastră permanentă este de a expune

producția de carte actuală, de a completa fondul de carte și de a introduce în circuitul lecturii noutăți editoriale pentru toate categoriile de cititori. Se remarcă o atracție deosebită a publicului pentru cartea nouă, cum este și firesc, pe care o expunem într-un loc de maximă vizibilitate și accesibilitate. De asemenea, utilizatorii sunt atrași și de cărțile restituite de cititori, fie pentru că și le recomandă între ei, fie datorită ideii preconcepute că o carte citită trebuie să fie „neapărat” și bună.

Este o bucurie pentru noi că reușim să răspundem cerințelor actuale de lectură ale cititorilor noștri, oferindu-le cărți de specialitate, că ne îmbogățim periodic fondul de carte cu ultimele noutăți editoriale, acoperind toate domeniile de interes și că publicul este foarte mulțumit de atenția acordată.

Relațiile bune dintre bibliotecar și fiecare cititor în parte contribuie la creșterea prestigiului secției noastre și la impunerea respectului față de valorile pe care le adăpostește și le pune la dispoziția celor interesați.

Pap Erika

PARTENERIATE ȘI COLABORĂRI ALE BIBLIOTECII JUDEȚENE SĂLAJ

Într-o lume în schimbare, biblioteca publică își caută noile sale temeuri de existență. Lumea de mâine, ca de altfel și lumea prezentă sau cea trecută, sunt rezultatul opțiunilor oamenilor în raport cu nivelul de cunoaștere a acelor lumi, a modului de apreciere și acțiune a acestora. Biblioteca publică este astăzi tocmai acea instituție prin care ne putem racorda la lumea trecută, prezentă și viitoare. Aceasta nu pentru un individ sau altul, ci pentru întreaga comunitate.

Biblioteca Județeană Sălaj a încercat în ultimii ani să vină tot mai mult înspre cititori. În acest scop ne-am îndreptat spre stabilirea unor parteneriate cu diferite instituții și organizații, precum și cu persoane fizice, în scopul unei bune desfășurări a activităților, a creșterii calității serviciilor oferite utilizatorilor și pentru o mai bună comunicare cu acestea.

În decursul anului 2006, biblioteca a avut colaborări cu: Consiliul Județean Sălaj, Primăria municipiului Zalău, Instituția Prefectului, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Inspectoratul Județean Școlar, Casa de Cultură a Sindicatelor, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural, Centrul de Valorificare și Păstrare a Tradițiilor, Școala Populară de Artă, Inspectoratul Județean de Jandarmi, Arhivele Naționale Sălaj, Centrul de Prevenire și Combatere Antidrog, Asociația „Prietenii Bibliotecii”, Consiliul Local al Tinerilor, Centrul de Voluntariat, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor.

Secția Împrumut pentru Copii a încheiat parteneriate cu Școala Generală „Corneliu Coposu”, învățători Octavian și Elena Mărieș, Școala Generală „Avram Iancu”, învățători Milaș Viorica și Vlaicu Lucreția, Școala Generală „Vasile Goldiș”, învățătoare Adina Chirilă, Școala Generală „Simion Bărnuțiu”, învățătoare Ghilea Ileana, Grădinița „Ion Creangă”, educatoare Oros Victoria și Curta Lucia. Pe lângă aceste parteneriate, au mai fost colaborări cu Școala Generală „Mihai Eminescu”, Școala Generală „Gheorghe Lazăr”, Grădinița Nr. 1 atât secțiile de limba română, cât și secțiile de limba maghiară. Vizitele la bibliotecă au fost în acest an mai numeroase, bucurându-ne și de prezența copiilor de la Școala Generală din Meseșenii de Sus, Școala Generală Plopiș, Școala Generală Cristur, Școala Generală Bic.

În cadrul acestor parteneriate și colaborări, **Secția Împrumut pentru Copii** a desfășurat diferite acțiuni, dintre care amintim: „*Eminescu – dragostea mea*”, concurs literar, „*Unirea Principatelor Române – oră de istorie*”, „*Omagiu femeii*” - moment literar artistic, „*Europa încotro?*” – oră de istorie, „*Prietenie în copilărie*” – concurs de desene, „*Învățăm să ne comportăm*” – concurs literar, „*1 Decembrie – România Mare*” – oră de istorie, „*Primim colindători*” – colinde, precum și numeroase ore de lectură și vizionări de filme.

În cadrul **Clubului pentru Tineri (comunicare, cultură, creație, educație, implicare, relaxare)** s-au organizat, în colaborare cu Consiliul Local al Tinerilor, următoarele acțiuni:

19 ianuarie - **„Comunicarea părinți – adolescenți”**, tinerii au fost invitați să participe însoțiți de părinți

2 februarie – **„Superstițiile și influența lor în viața adolescenților”**, fiind invitată d-na Camelia Burghele, etnolog la Muzeul Județean de Istorie și Artă Sălaj

23 februarie – **„Spune NU violenței”**, invitați fiind colaboratori ai Institutului Român pentru Acțiune, Instruire și Cercetare în Domeniul Păcii, Cluj Napoca

9 martie – **„Primăvară – sănătate – frumusețe”**

23 martie – **„Tineretul în labirintul cunoașterii – Scriitori români”** – întâlnire organizată în cadrul secției împrumut pentru adulți

13 aprilie – **„Tineretul în labirintul cunoașterii – Scriitori americani și englezi”** - întâlnire organizată în cadrul secției împrumut pentru adulți

11 mai – **„Europa – încotro?”**, masă rotundă organizată în colaborare cu Instituția Prefectului Sălaj

25 mai – **„Tutunul – viciu sau plăcere?”**, întâlnire organizată în colaborare cu ANA – Centrul de Prevenire, Evaluare, Consiliere Antidrog Zalău

8 iunie – Premiera piesei de teatru **„Lumina din întuneric”**, prezentată de elevi ai Colegiului Tehnic „Alesandru Papiu Ilarian”

28 septembrie – **„Impresii de vacanță”** și lansarea volumului „Photo – Dialogues”, editat de elevi ai Colegiului Național Sylvania Zalău

2 noiembrie – prezentarea piesei de teatru **„Sprietoearea”**, susținută în cadrul Târgului de carte, ediția a II-a, de către actori ai Bibliotecii Județene Neamț

16 noiembrie – **„Suntem diferiți, dar ne acceptăm?”**, întâlnire organizată cu ocazia Zilei Internaționale a Toleranței

7 decembrie – **„Spune NU violenței”** – masă rotundă organizată cu ocazia Campaniei Internaționale a celor 16 zile de Activism împotriva Violenței asupra Femeii.

Existând din anul 2005 un punct de împrumut, în cadrul **Clubului Pensionarilor**, s-au organizat anul acesta diferite acțiuni de interes pentru vârsta a treia: ore de istorie cu ocazia aniversării a 147 de ani de la Unirea Principatelor Române, precum și diferite expoziții tematice de carte.

O activitate deosebită și cu impact asupra comunității zălauane a fost și organizarea **Târgului de Carte, ediția a II-a**, în cadrul căruia s-au desfășurat diferite acțiuni, începând cu lansări de carte, aniversarea personalităților sălăjene și finalizând cu prezentarea a trei piese de teatru.

„Festivalul Șanselor Tale”, ediția a VII-a, s-a desfășurat în perioada 13 – 19 noiembrie și în județul Sălaj, fiind angrenate mai multe instituții de cultură, precum și bibliotecile orășenești din Șimleu Silvaniei, Cehu Silvaniei, Jibou și bibliotecile comunale din Meseșenii de Jos, Almaș, Ileanda, Cizer și Năpradea.

În anul 2006 activitatea **Asociației „Prietenii Bibliotecii”** a constat în organizarea celor două campanii de Activism împotriva Violenței, prima desfășurându-se în luna februarie, iar cea de-a doua, ca o continuare, s-a desfășurat în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie. În cadrul acestor campanii am avut o bună colaborare cu Institutul Român pentru Acțiune, Centrul ARTEMIS de Consiliere Împotriva Abuzului Sexual și Violenței - Cluj-Napoca, Instruire și Cercetare în Domeniul Păcii – PATRIR - Cluj-Napoca și Comitetul GAD din cadrul Corpului Păcii SUA. Asociația a fost prezentă și în cadrul celor două excursii documentare organizate la Biblioteca Județeană „Ovidiu Densușianu” Deva și la barajul Beliș.

Sigur că fiecare instituție își are rolul ei în societate, dar servind întreaga comunitate, numai prin eforturi comune vom reuși să desfășurăm activități de succes care să fie în folosul acesteia, deschizându-i noi orizonturi spre cultură și viitor.

Mariana Lucia Cărpineanu

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ REALIZAȚI LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ SĂLAJ

Evaluarea performanței nu este un scop în sine ci un instrument de bază în procesul managerial, fiind parte integrantă a acestui proces. Principalul scop urmărit în evaluarea performanței este de a facilita planificarea, comunicarea, rezolvarea problemelor înainte de apariția lor, luarea deciziilor, monitorizarea progresului și justificarea resurselor bugetare.

Evaluarea reprezintă o funcție principală a procesului decizional și presupune definirea unui sistem de indicatori de performanță pentru analiza intrărilor și ieșirilor sistemului.

Indicatorii de performanță, ca instrumente folosite în procesul evaluării, s-au dezvoltat în perioada anilor '80. Interesul din ce în ce mai mare al bibliotecilor pentru indicatorii și măsurătorile de performanță se explică prin nevoia de a demonstra finanțatorilor că au nevoie de resurse și fac un management bun.

Indicatorii de performanță analizează cantitativ și calitativ performanța activității bibliotecii precum și rezultatele managementului aplicat, măsurând ponderi și procente precum și rezultatele managementului aplicat raportat la obiectivele propuse.

Performanța bibliotecii trebuie analizată din mai multe puncte de vedere și anume:

- cea a finanțatorului, care alocă resursele financiare;
- cea a utilizatorului (beneficiarul serviciilor), care interpretează calitatea serviciului;
- cea a bibliotecii, care asigură serviciile bibliotecare și care vizează valoarea, costul, calitatea și eficiența serviciilor.

Datele despre performanță ne ajută la:

- evaluarea activității la un moment dat
- urmărirea gradului de îndeplinire a obiectivelor propuse
- stabilirea priorităților
- controlul asupra îndeplinirii sarcinilor și obiectivelor propuse
- comparații interne și externe
- ca bază pentru deciziile de îmbunătățire a calității
- pentru determinarea necesităților exprimate de utilizatori și a gradului în care aceștia sunt satisfăcuți
- stabilirea compartimentelor în care există dificultăți
- furnizarea de răspunsuri în legătură cu activitatea bibliotecii în cazul diferitelor solicitări din afară

Indicatorii de performanță realizați de Biblioteca Județeană în anul 2005 prezintă următoarele valori:

CONTEXTUL BIBLIOTECII:

1.	Cheltuieli curente din finanțare bugetară/capita	12.24	RON
2.	Cheltuieli curente din venituri proprii și alte venituri/capita	1.89	RON
3.	Cheltuieli pentru personal/capita	9.26	RON
4.	% Cheltuieli pentru personal	75.65	
5.	Cheltuieli pentru achiziții din finanțare bugetară/capita	0.969	RON
6.	Cheltuieli pentru achiziții din venituri proprii și alte venituri/capita	0.518	RON
7.	% Cheltuieli pentru achiziții din finanțare bugetară	7.92	
8.	% Cheltuieli pentru achiziții din venituri proprii și alte venituri	27.35	
9.	Cheltuieli de capital/capita	0.0617	RON

PERSONALUL BIBLIOTECII:

10.	Personal la 1000 de locuitori	0.48	angajați
11.	Nr. de locuitori/personal de specialitate	2374	loc.
12.	% Personal de specialitate	87.09	

COLECȚIILE BIBLIOTECII:

13.	Documente în stoc/capita	2.87	doc.
14.	Documente achiziționate din finanțare bugetară/capita	0.076	doc.
15.	Cărți și periodice achiziționate din venituri proprii și alte venituri/capita	0.019	
16.	Documente achiziționate la 1000 de locuitori	96.46	doc.
17.	Exemplare adăugate/titlu adăugat	1.7	
18.	Rata de înnoire a stocului	29.75	ani

UTILIZARE ȘI UTILIZATORI:

19.	Utilizatori înscrși ca % din populație	14.11	
20.	Utilizatori activi ca % din populație	5.99	
21.	Cost/Utilizator activ	235.73	RON
22.	Documente împrumutate/capita	1.7	doc.
23.	Documente împrumutate/ utilizator activ	28.44	doc.
24.	Documente împrumutate/angajat	3522	doc.
25.	Documente împrumutate/vizită	1.48	doc.
26.	Vizite la bibliotecă/capita	1.14	vizite
27.	Vizite la bibliotecă/utilizator activ	19.13	vizite
28.	Cost/vizită	12.32	RON

Doina Maniura

TINERII - PRO ȘI CONTRA INTEGRĂRII

Integrarea europeană a devenit o adevărată obsesie în România. Totul e analizat din perspectiva integrării. Fiecare dintre noi, indiferent de vârstă sau categorie socio-profesională, manifestăm un anumit entuziasm sau, dimpotrivă, avem temeri față de acest proces. Entuziasmul debordant sau pesimismul exagerat e generat, mai ales, de lipsa informațiilor necesare pentru a înțelege fenomenul complex al integrării.

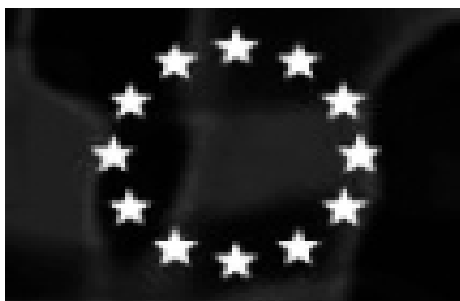
Pentru a compensa lipsa de informare, Biblioteca Județeană vine să umple acest „gol” prin organizarea de acțiuni cultural-educative adresate, în special, tinerilor.

O astfel de acțiune a fost și cea care a avut loc anul acesta de Ziua Europei (9 Mai). Cu ocazia evenimentului, la Secția Împrumut pentru Copii a Bibliotecii Județene Sălaj și în cadrul Clubului pentru Tineri s-a desfășurat o campanie de informare pe tema integrării României în Uniunea Europeană.

Tinerilor li s-a prezentat un scurt istoric al Uniunii Europene și li s-au distribuit pliante și materiale informative. Dar, cel mai interesant și eficient moment mi s-a părut dialogul deschis purtat cu invitații. Am fost plăcut surprinsă de întrebările pertinente ale copiilor și adolescenților, de maturitatea, seriozitatea cu care abordau subiectul. Erau, realmente preocupați de efectele integrării asupra populației, dacă va crește nivelul de trai, ce se va întâmpla cu satul românesc, cum vom putea să ne ridicăm la standardele impuse de Uniunea Europeană, etc.

Așa mi-a venit ideea realizării unui sondaj de opinie în rândul tinerilor cititori ai bibliotecii. I-am rugat pe o parte dintre utilizatorii noștri elevi să-și exprime opiniile despre subiectul „arzător” al integrării.

Analizând răspunsurile lor, am constatat că marea majoritate văd nu doar partea plină a paharului, ci, în același timp, sunt realiști și conștienți de costurile și sacrificiile pe care le presupune acest proces.

Pentru unii, integrarea europeană înseamnă, în primul rând, realizarea unor proiecte comune cu Uniunea Europeană care să contribuie la eliminarea decalajului tehnologic pe care îl resimțim față de statele din Uniune. Pe termen scurt, integrarea o să ne „doară”, dar pe termen lung ne va fi categoric benefică. Motivațiile lor țin de faptul că România se va integra într-o piață în care mărfurile vor putea circula liber și accesul la piața europeană va ridica potențialul economic al țării noastre. De asemenea, integrarea înseamnă pentru România un important aflux de capital, iar pentru actualii membri ai Uniunii Europene deschiderea de noi piețe. Oportunitățile de muncă vor crește, iar tinerii români vor avea mai multe șanse de a studia în Europa. Acest aspect nu este însă văzut

neapărat ca un avantaj, cel puțin pentru o parte dintre subiecți, care consideră că astfel, exodul „creierelor” se va acutiza.

Per ansamblu, tabăra optimiștilor opinează că integrarea într-un astfel de sistem va avea efectul așteptat de majoritatea românilor – respectiv creșterea nivelului de trai.

La polul opus se situează pesimiștii, pentru care intrarea în Uniune ne va face mai mult rău decât bine. Uniunea Europeană ne va impune anumite standarde calitative și competitive pe care nu le vom putea îndeplini. „Ce vom fi noi în Europa? Furnizori de căpșunari și menajere, de muncitori necalificați pentru șantierele germane?” – se întreabă unul dintre ei. Alții se tem că satul românesc își va pierde tradiția, iar valorile culturale românești vor intra într-un con de umbră ca urmare a europenizării.

Nu trebuie să ne temem de integrare, ci trebuie să învățăm să lucrăm pe proiecte, să învățăm să gestionăm și să direcționăm eficient fondurile venite de la Uniunea Europeană.

Între euro-entuziasm și euro-pesimism trebuie găsită o cale de mijloc. Lucrurile nu se vor schimba imediat, începând cu 1 ianuarie 2007. Probabil primele efecte pozitive se vor vedea abia peste câțiva ani.

Pregătirea pentru aderare ar trebui să fie responsabilitatea fiecărui individ, parafrazându-l pe fostul președinte al Statelor Unite ale Americii, J.F.Kennedy care s-a adresat poporului american cu memorabila frază: „Gândiți-vă nu la ce poate face America pentru voi, ci la ce puteți face voi pentru America!”.

În fond, nu Guvernul se integrează în Uniune, ci întreaga populație. Integrarea se face la nivelul simplului cetățean, interesul individual este singurul care contează, în acest context.

Dalia Știrb

PLEDOARIE PENTRU EDUCAȚIE

Motto: Ca splendoare și dimensiune, creșterea unui om este preocuparea de căpetenie a omenirii.

Într-o eră a calculatorului, tinerii nu mai sunt atât de mult interesați de cărți. În contextul în care cărțile sunt tot mai scumpe, la ce ar putea renunța ei pentru a-și achiziționa o carte? Efortul financiar pentru cumpărarea lor este foarte mare și de aici până la renunțarea definitivă a achiziționării cărților nu e decât un pas mic. Pas care va scoate din viața lor deprinderea lecturii, dobândirea informației sau a educației.

Constatăm cu regret **posibilitățile limitate** ale multor tineri de a avea acces la sursele și mijloacele de informare, dar și **lipsa interesului** pentru cunoștințe a unora dintre ei.

În ambele cazuri se cer întreprinse anumite acțiuni din partea celor preocupați de educarea și formarea generațiilor, acțiuni care trebuie să fie orientate în aceeași direcție.

Instituțiile care au menirea să ofere sursele și mijloacele de informare, precum și să cultive o atitudine pozitivă față de procesul educației sunt familia, școala, mijloacele mass-media și, nu în ultimul rând, **biblioteca**.

Familia joacă rolul principal în formarea necesității de lectură, de cunoaștere și de informare asupra a tot ce este nou.

Urmează **școala** care construiește în continuare pe ceea ce s-a pus la temelie educației copilului în familie. Copilul trebuie să conștientizeze importanța instruirii de-a lungul vieții, ea fiind imposibilă fără accesul larg la informație.

Și aici intervine **biblioteca**, al cărei rol este de a asigura dreptul

copilului la informație. „Biblioteca asigură egalitatea accesului la informații și la documentele necesare informării, educației permanente și dezvoltării personalității utilizatorilor, fără deosebire de statut social sau economic, vârstă, sex, apartenență politică, religie ori naționalitate” - (*Legea Bibliotecilor*).

Biblioteca trebuie să fie un „portal” spre cunoaștere, care se realizează prin surse de informare tradiționale sau moderne.

Ea are misiunea de a-l îndruma pe copil în căutarea, găsirea și fructificarea informației prin acțiuni individuale sau de grup.

Biblioteca asigură condițiile necesare formării deprinderii de lectură, cunoașterea ultimelor descoperiri științifice, studierea limbilor străine, care să-i ajute să accedă nemijlocit la cultura universală.

Ea asigură accesul la resursele și posibilitățile locale și regionale punând utilizatorii în legătură cu ideile, experiențele și opiniile cele mai diverse.

Biblioteca organizează activități care favorizează conștiința și sensibilitățile culturale și sociale proclamând ideea că libertatea interculturală și accesul la informare sunt indispensabile în educație. În același timp ea încurajează cooperarea cu toți factorii educaționali eliminând competiția și inițiază parteneriate culturale pentru susținerea procesului de educație continuă. Își ajută beneficiarii serviciilor sale să fie compatibili cu noul concept la care aspirăm cu toții, de „cetățean european”.

Orientând educația tinerilor societatea le determină viitorul. Întrucât tinerii de azi vor forma mai târziu viitoarea societate, natura acestei societăți va depinde în mare măsură de educația care s-a dat încă de timpuriu tinerilor.

Să investim în tineri și în educația lor!

Cornelia Cordea

Biblioteca Orășenească Jibou

EXCURSIILE ȘCOLARE ȘI BIBLIOTECA

Fie la început de an școlar, fie odată cu instalarea verii și apropierea vacanței mari, dascăli și elevi, cu toții se gândesc să facă o excursie școlară sau, folosind o altă sintagmă, o excursie de grup.

Cu condiția să fie bine organizate, excursiile școlare ocupă un loc important în procesul cultural – instructiv – educativ, fiind o activitate de învățare și evaluare interdisciplinară.

Scop:

- conștientizarea dascălilor și elevilor asupra potențialului informativ pe care îl poate oferi biblioteca în vederea stabilirii acelor itinerarii care pot valorifica cel mai bine cunoștințele teoretice dobândite în procesul educativ
- stabilirea unor parteneriate durabile între cele două instituții educative: școala și biblioteca

Obiective:

- stimularea activității de învățare, oferind posibilitatea de a întregi și desăvârși ceea ce copiii au acumulat în cadrul lecțiilor și în timpul documentării
- dezvoltarea spiritului de observație, a curiozității, a interesului pentru cunoaștere (Nicolae Iorga afirma: „O excursie bine organizată face cât un an de studiu.”)
- dezvoltarea spiritului de echipă, de comunicare, voință, perseverență
- responsabilizarea excursioniștilor față de mediul înconjurător

Modalități de organizare și desfășurare a unei excursii eficiente:

- stabilirea temei și obiectivelor excursiei (exemplu: consolidarea și adâncirea cunoștințelor despre trecutul istoric al județului nostru)
- stabilirea traseului (exemplu: orașul roman Porolissum și Muzeul Județean de Istorie și Artă, unde se păstrează vestigiile descoperite)
- întocmirea planului excursiei

Planul va fi anunțat în forma definitivă tuturor participanților la excursie cu cel puțin 5-6 zile înainte de plecare, așa încât aceștia să aibă timpul fizic necesar pentru a se informa despre ceea ce urmează să viziteze.

Reușita unei excursii necesită o prealabilă informare și documentare din partea organizatorilor și a participanților, fapt care implică o bună comunicare și colaborare între școală și biblioteca publică.

Colaborarea este necesară din

următoarele motive:

- biblioteca publică este una din structurile moderne cu un rol din ce în ce mai important în domeniul cunoașterii
- biblioteca nu doar colecționează, prelucrează și depozitează, ci și distribuie informație și cunoaștere
- biblioteca joacă un rol covârșitor în procesul cultural-educational al comunității din care face parte
- biblioteca este instituția care, și în cazul organizării excursiilor școlare, are capacitatea să furnizeze informații precise și în timp util, bogate cantitativ și calitativ, tuturor celor care le solicită, dar și să vină în întâmpinarea acestora
- ajută utilizatorii în a găsi, a selecta și valorifica informația

- relația bibliotecă-școală (beneficiar) este vitală în susținerea fluxului de informații, întrucât biblioteca este intermediarul între producătorul de cunoaștere și consumatorul acesteia
- bibliotecarul este specialistul care știe să înțeleagă bine o cerere de informare și să aleagă din zeci și zeci de documente, pe cele care răspund mai bine sub aspect calitativ, cererii utilizatorului

Cum a gândit Secția pentru Copii a Bibliotecii Județene „Ioniță Scipione Bădescu” să-și deschidă stocul de informații spre utilizatori în cazul organizării eficiente a excursiilor școlare?

Dintre acțiunile pe care biblioteca le folosește pentru a-și prezenta ofertele de informare a utilizatorilor și pentru recomandări bibliografice am ales, în situația dată, expoziția informativă: EXCURSIILE ȘCOLARE ȘI BIBLIOTECA.

Pentru a sprijini utilizatorii în stabilirea temei, alegerea traseului și cunoașterea teoretică a obiectivelor vizate am întreprins următoarele:

- selectarea publicațiilor (cărți, albume, hărți, însemnări bibliografice, ilustrații, reviste) care să răspundă intereselor acestora
- expunerea și prezentarea lor, într-o succesiune descriptivă logică cerută de studierea materialelor expuse
- mediatizarea expoziției în presă și în școli. În acest fel, vizitarea și prezentarea ei s-a făcut pe

grupuri de copii însoțiți de învățători sau profesori diriginți. Numărul mare de vizitatori ai expoziției, precum și numărul mare de publicații împrumutate din tematica respectivă ne-au semnalat impactul pozitiv pe care aceasta l-a avut în rândul beneficiarilor

- numărul lucrărilor expuse și recomandate a fost astfel dozat încât utilizatorilor să le rămână timpul efectiv pentru a le studia. În acest sens nu am neglijat faptul că

numărul lucrărilor expuse depind de importanța temei, de numărul exemplarelor existente în bibliotecă și de valoarea informativă a acestora

- prin alegerea documentelor prezente în expoziție s-a urmărit și deprinderea utilizatorilor în vederea creșterii puterii de selecție a publicațiilor
- am acordat atenție în permanență aspectului exterior al exponatelor, modului de expunere, coloritului, încadrării citatelor folosite în contextul temei. Am dorit ca și prin aceasta impactul vizual, atât din partea copiilor cât și al trecătorilor, să fie unul plăcut și de interes – aceștia fiind cu toții beneficiari ai proiectului nostru

Rezultate:

Putem afirma că excursiile școlare, prin faptul că oferă posibilitatea observării directe, cunoașterea pe viu a realității, sunt cel mai frumos, mai atractiv și eficient mod de consolidare a cunoștințelor dobândite.

Pe parcursul vizitării expoziției multe dintre grupurile de copii care s-au succedat, impresionați fiind, ne-au promis, la sugestia dascălilor lor, că vor oferi bibliotecii frumoase compuneri cu impresii despre aceasta, despre cât de mult i-a ajutat în organizarea și desfășurarea excursiilor cât și despre excursiile în sine.

Aceste impresii, materializându-se deci în compuneri, articole, poezii, desene vor constitui în fapt punctul de plecare în organizarea viitorului cenuclu literar artistic al copiilor de pe lângă Biblioteca Județeană- Secția pentru Copii.

Ileana Neaga

DE ZIUA BIBLIOTECARULUI

23 Aprilie - ZIUA BIBLIOTECARULUI - la Biblioteca Județeană Sălaj „Ioniță Scipione Bădescu“ a fost marcată de o serie de acțiuni desfășurate în perioada Săptămânii Naționale a Bibliotecilor și pentru a ieși din cotidian ne-am propus, tot cu ocazia acestui eveniment, organizarea unei excursii la Biblioteca Județeană „Ovid Densușianu“ din Deva, județul Hunedoara, excursie desfășurată în perioada 26-27 mai.

A fost o zi frumoasă și caldă, așa încât plecarea s-a făcut într-un entuziasm general, cu un autocar foarte modern. Toată lumea s-a simțit foarte bine și datorită optimismului transmis de doamna directoare, Florica Pop, cea care a fost sufletul acestei excursii.

Nu puteam să mergem drum întins până la Deva, când în drumul nostru erau atâtea frumuseți de văzut și admirat. Așa că ne-am stabilit niște obiective de vizitat.

Primul popas l-am făcut la Salina de la Turda, obiectiv turistic deosebit, pe lângă care am trecut de multe ori fără a-l vizita. Am aflat lucruri interesante despre munca în mina de sare, care a fost exploatată

din anul 1690. Aici, la salină, intrată în circuitul turistic în 1992, se poate face tratament pentru căile respiratorii, iar vara sunt văzuți mulți turiști la Turda.

Un alt popas l-am făcut la stațiunea Geoagiu-Băi, situată într-o mică depresiune a munților Apuseni, zonă dăruită de Dumnezeu cu apă bună pentru tratamentul bolilor reumatice și hepato-biliare.

Zona este deosebit de frumoasă, mai ales primăvara, iar verdele este peste tot și parfumul florilor de salcâm și soc ne-a însoțit tot drumul. Renumele stațiunii este dat de clima favorabilă, la care se adaugă numeroasele izvoare de apă minerală.

La Deva am ajuns după-amiază. Ne-am bucurat de o primire caldă și prietenoasă și împreună cu colegii de la Biblioteca Județeană „Ovid Densusșianu“ am vizitat sediul nou al bibliotecii. Discuțiile s-au purtat într-o atmosferă tihnită și veselă. Am schimbat păreri, ne-am împărtășit din necazurile și experiența noastră.

Seara s-a încheiat cu o cină comună, continuând discuțiile începute la sediul bibliotecii. Fiindcă vizita noastră a fost în același timp cu zilele orașului Deva, am făcut o plimbare în oraș, în miez de noapte. Cetatea Devei, situată pe un deal de 371 metri, era fascinantă în lumina reflectoarelor.

A doua zi am mers la Hunedoara și am vizitat Castelul Corvineștilor. Practic o parte din castel se poate vizita, sala armelor, sala dietelor și alte câteva, întrucât restul castelului se renovează, activitate începută de 10 ani, dar din lipsă de fonduri lucrările s-au oprit și... știți povestea atâtor clădiri de cultură și nu numai! Este adevărată vorba „într-o țară săracă, cultura este pe ultimul loc“. Speranțele noastre sunt

mari pentru anii următori când, devenind membri ai Uniunii Europene, se vor găsi mai ușor fonduri și pentru cultură, domeniu reprezentativ pentru orice țară.

După un picnic la stațiunea Cinciș, stropit din plin de o ploaie capricioasă, ne-am despărțit de colegii de la Deva, cu promisiunea de a ne vizita biblioteca în anul următor.

Ca și la plecare, și la întoarcere am reușit să ne bucurăm de frumusețile patriei noastre. Ne-am oprit la Brad, unde am vizitat Muzeul Aurului. Fondat în 1912, muzeul are în prezent peste 2500 eșantioane de minerale, dintre care circa 1000 de aur, alături de piese arheologice cu caracter minier. Cea

mai mare parte din minerale sunt autohtone, din zona munților Apuseni, dar pot fi văzute piese de pe întreg mapamondul. Sunt piese deosebite prin colorit și formă și merită să fie văzute.

Un alt popas l-am făcut la „Peștera Urșilor“, loc care ne-a impresionat, mai ales pe cei care au vizitat

peștera pentru prima dată. Descoperită în 1975, „Peștera Urșilor“ este un punct turistic de mare valoare, unde primează fantastica aglomerare de formațiuni speologice. Tot aici se găsesc numeroase resturi fosile ale ursului de cavernă, dispărut de aproximativ 15 000 de ani. Lungimea totală a peșterii, 1 500 de metri, este compusă din 3 galerii: galeria urșilor, galeria Emil Racoviță și galeria lumânărilor. Prima galerie este puțin mai săracă în formațiuni, bogată în schimb în resturi scheletice ale ursului de peșteră, de aici și denumirea galeriei. Adevăratele frumuseți sunt concentrate în celelalte 2 galerii, care ne-au fascinat prin mulțimea de stalactite și stalagmite, de toate mărimile și formele. Este un loc în care Dumnezeu lucrează de milioane de ani, arătându-ne că este prezent oriunde și oricând.

Revenirea acasă s-a făcut pe la Oradea, unde am văzut, în trecere, frumoasa stațiune „Băile Felix“. Ne-am întors mai bogați și cu un sac de impresii, care vor dăinui în sufletele noastre. Mulțumim tuturor celor care ne-au înveselit și îmbogățit spiritual în cele 2 zile din luna mai.

Niculina Sabău

CASTELUL HUNIAZILOR– o perlă a artei gotice din Transilvania

Cetatea Hunedoara este așezată într-un ținut locuit din timpuri îndepărtate, într-o veche regiune românească, nu departe de Sarmisegetuza dacică și aproape de ruinele de la Ulpia Traiana Augusta. Însuși castelul, după unele ipoteze, este construit pe ruinele unei fortificații din timpul romanilor, în a doua jumătate a veacului al XIV-lea și pomenit, pentru prima dată, în documente scrise în 1399.

Documentul din anul 1399, care constituie un ordin dat castelanilor de la Hunedoara și Hațeg, este o prețioasă mărturie a epocii. *Legenda fântânii* spune că, Iancu de Hunedoara ar fi adus ca prizonieri la castel câțiva din conducătorii oștirii otomane, care au fost puși să sape o fântână promițându-li-se libertatea dacă vor găsi apă. **Dragostea de libertate** i-a îndemnat pe prizonieri să sape în stâncă cu târnăcoape și dălți, timp de 15 ani, o fântână largă de 2,5 m și adâncă de 28 m. Când cei trei prizonieri s-au înfățișat să-și ceară libertatea, aceasta le-a fost refuzată. Pe zidul capelei, lângă fântână, cei trei prizonieri și-au scris în limba

lor amarul plin de revoltă: „*Apă aveți, dar suflet nu!*” Povestirea trebuie să aibă un sâmbure de adevăr, pentru că săparea unei fântâni în piatră, într-un castel feudal, nu se putea executa decât cu munca robilor.

În anul 1409 cetatea Hunedoarei este dăruită lui Voicu, tatăl lui Iancu de Hunedoara: *Noi Sigismund, rege al Ungariei ...dăm, dăruim și hărăzim lui Voicu fiul lui Șerb și rudelor sale printre care și fiul său Iancu, pentru strălucitele sale merite militare, domeniul regal al Hunedoarei cu toate locurile sale de arătură, fânețe, pășunile, pădurile, apele și eleșteiele după vechile și adevăratele hotare.*

Cetatea a fost construită pentru apărarea și administrarea domeniului feudal, pentru strângerea dărilor și adăpostirea garnizoanei militare care trebuia să păzească drumul de comerț, asigurând ordinea.

Lucrările începute în 1440 au avut drept scop inițial transformarea și mărirea vechii fortărețe într-o cetate militară, cu 2 intrări, ambele prevăzute cu turnuri întărite și precedate de poduri lungi în parte ridicătoare, construite peste șanțul prăpăstios pe înalți piloni de zidărie.

În a doua etapă a fost construită pe aripa dinspre răsărit o frumoasă capelă, iar pe latura opusă sala destinată inițial oștenilor a fost mărită și au fost amenajate două mari săli de reuniune:

1. la parter ***Sala cavalerilor***

2. la etaj ***Sala Dietei.***

Ambele despărțite prin intermediul unui șir de stâlpi octogonali.

Abstracție făcând adăugirile și transformările datorate restaurărilor din veacul al XVII-lea și al XIX-lea, Castelul de la Hunedoara este ansamblul cel mai complet și sugestiv de arhitectură medievală păstrate pe teritoriul țării. În compoziția sa structurală și decorativă întâlnim elemente din cele mai caracteristice ale goticului transilvănean matur și târziu. Construcțiile se încheie în jurul anului 1480, terminându-se astfel lucrările la castelul din Hunedoara după aproape un veac de muncă.

Despre constructorii castelului se crede că au fost de origine franceză și ar fi înălțat aripa de apus care cuprinde cele două mari săli gotice, cunoscute ca Sala cavalerilor și Sala Dietei, lucru ce nu a putut fi confirmat prin documente. Însă prezența meșterilor ardeleni la construcția capelei castelului de la Hunedoara o consemnează V. Vătășanul, critic de artă. Concluzia sa a fost îndreptățită, prin asemănarea care există între planurile capelei și acelea ale unor biserici din regiune, mai ales cu planul bisericii din Bârsău.

Surse istorice îndreptățesc presupunerea participării, dacă nu chiar a construirii în întregime a castelului de către meșteri din Transilvania. Există un document din 1454, prin care Ioan de Hunedoara înnoobilează un pietrar brașovean cu numele de Conrad pentru ***meritele lui câștigate în diferitele noastre lucrări.***

Familia Corvinilor se stinge prin moartea fără urmași a lui Ioan Corvin, fiul lui Matei Corvin.

Principele George de Brandenburg, cel de-al doilea soț al văduvei Corvin, în 1526 vinde domeniul și castelul Hunedoarei lui Török Bálint de Enying, principe al Transilvaniei, după ce în prealabil transportase în Germania întreaga avere mobilă și arhiva castelului. În primii ani ai veacului al XVII-lea, castelul intră în posesia lui Gabriel Bethlen, principele Transilvaniei. La acea vreme domeniul Hunedoarei cuprindea 40 de sate.

După ultimii stăpânitori ai castelului de Hunedoara, Emeric Tököli și Mihail Apafi, principii ai Transilvaniei, castelul intră în posesia austriecilor, care instalează sediul administrației miniere și locuințele funcționarilor.

Pe timpul răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan castelul adăpostește nobilimea din ținuturile Zarandului și Hunedoarei.

În 1849, Petőfi Sándor, în calitate de aghiotant al generalului Bem, rămâne o zi în castel împreună cu armata care se afla în drum spre Banat. Castelul îi inspiră poetului Petőfi Sándor poezia *La Hunedoara* care se încheie cu reflecția: *Numele comandanților este trecător, veșnică fiind lupta poporului pentru libertate.*

Fiecare epocă și-a adus contribuția la dezvoltarea castelului din Hunedoara, de aceea el este unul dintre cele mai valoroase monumente istorice și de artă ale țării noastre.

Gavril Șerban

SĂLAJUL ÎN... 6 ZILE

Sălajul nu este un județ mare, dar dacă ești un pic atent te vei putea bucura cu adevărat de căldura cu care oamenii te întâmpină și de peisajul care în fiecare anotimp îți oferă altceva, îmbrăcându-se în atâtea și atâtea nuanțe. Dacă primăvara poți admira verdele crud trezindu-ți pofta de viață, toamna, cu nenumăratele nuanțe de portocaliu te liniștește, te scoate din cotidian și te ajută să visezi.

Încercând să vă fac cunoscute câteva locuri care merită a fi vizitate vă invit în Țara Silvaniei. Așezați-vă tabăra în Zalău (deoarece agroturismul încă nu a prins contur în Sălaj și se lovește de lipsa pensiunilor în mediul rural), un orașel ardelenesc, micuț, dar cochet, cu hoteluri, pensiuni și restaurante primitoare, cu mâncăruri gustoase și cluburi de noapte moderne.

Pornind din acest punct am să încerc să vă propun câteva excursii de câte o zi sau două în funcție de traseul pe care îl vom aborda.

Pentru început am luat-o la pas spre vârful munților Meseș. Cu ușurință am ajuns la Treznea – comună martir, de a cărei denumire se leagă o legendă foarte interesantă, ce merită a fi amintită. Se spune că, în urmă cu multă vreme, pe locul unde azi se întinde acest sat, era un loc pustiu, nici țipenie de om, numai pădurea domnea cât vedeai cu ochii. Atras de liniștea acestor locuri un călugăr și-a construit aici o chilie, săpându-și alături și o fântână. Stând tot timpul în post și rugăciune, Dumnezeu îl iubea foarte mult. Diavolul, văzând toate astea, crăpa inima în el de ciudă, astfel că a încercat prin diferite mijloace să-l ispitească pe piosul călugăr să cadă în păcat. După lăsarea serii, folosindu-se de bucate alese, aromate, care mai de care mai gustoase încercă să-l ademenească, însă fără rezultat, călugărul aruncându-l cât colo cu bucate cu tot. Nu ceda Diavolul cu una cu două, astfel că în seara următoare veni iar, cu un sac cu bani de aur, greu de numai cu patru boi l-ai fi putut mișca din loc. Nici de această dată nu reuși să-l abată de la cele sfinte pe eremit, acesta zicând o rugăciune și alungându-l pe Diavol. Hotărât că e nevoie de o vrajă mai puternică, dracul se duse la Talpa Iadului și se preschimbă „într-o femeie cu cosițe de mătase, ochi adânci ca noaptea,

buze cărnoase, roșii ca sângele, pielea netedă și catifelată, doi săni ca două mere pârguite, o călcătură de ciută, ce-i legăna mijlocelul subțire ca trestia” și sub această înfățișare se așază lângă călugăr. La fel ca Eva altădată îl făcu, prin sărutări și mângâieri, să cadă în același păcat original. Văzând acestea Dumnezeu se mânie foarte tare și-l trimise pe Sfântul Ilie să-l pedepsească. Acesta slobozi trăznete și tunete, de se auziră în cele patru zări, chilia luând foc, prefăcându-se totul în scrum. Nu rămase decât fântâna pe unde dracul fugi repede scăpând de furia dumnezeiască. Această fântână a fost descoperită cu mulți ani în urmă de câțiva pădurari care și-au construit casele în acel loc. Satul cunoscut inițial sub denumirea Ördökgút (Fântâna Dracului) se numește azi Treznea.

Și dacă am reușit prin aceasta să vă stârnesc interesul pentru această zonă, vă propun o vizită la **Cascadele din Fundul Văii**. Situate pe Vale, impresionează prin sălbăticia locului și înălțimea de la care apa își împărăștie șuvoiul. Pădurile înconjoară satul, iar de pe cel mai înalt platou, în zilele senine, se văd Dealul Bobâlna și Munții Vlădeasa.

Nici iarna nu uită aceste locuri, mici pârtii de schi își fac locul printre pădurile grele de zăpezi.

Istoria și-a lăsat amprenta asupra acestei localități-martir prin evenimentele din 1 septembrie 1940 când a avut loc un asasinat în masă a populației românești, fiind omorâte de către soldații armatei maghiare de ocupație un număr de 89 persoane lipsite de orice apărare. Spre cinstirea victimelor, aici s-a ridicat, în centrul satului, un obelisc comemorativ.

Păstrăm contactul cu istoria și trecutul și ajungem la Bozna, unde ne putem bucura spiritul și privirea vizitând biserica de lemn de aici. Aceasta a fost trecută în evidența monumentelor istorice în anul 1966, păstrându-se prin aceasta una din creațiile artistice deosebite ce a dus în toată țara vestea meșterilor lemnari de pe Valea Agrijului. Deosebit la această biserică de lemn este brâul în „frânghie” care încinge exteriorul acesteia.

Continuând călătoria pe drumul Zalău - Ciucea ne putem opri cu același entuziasm la **cascada Șipot**, situată la 5 km de comuna Buciumi, sub poalele Meseșului.

Nu ratați un masaj natural și gratuit pe care îl oferă cu generozitate căderea apei de la o înălțime de aproximativ 4 – 5 m. Se poate ajunge aici cu mașina pe un drum forestier.

Nu putem părăsi comuna Buciumi fără a face o vizită la **castrul roman** de aici. Este așezat la nord de satul actual, între confluența a două pâraie, Valea Lupului și Valea Mihăiesei, pe un platou situat în afara satului, cunoscut sub numele de „Grădiște”.

Însoțiți de același peisaj impresionant ajungem la Huta, unde liniștea și odihna te copleșesc.

Meseșul atinge altitudinea maximă la Măgura Priei (997 m), de care se leagă atât de gustata sărbătoare a Măsurișului. Această sărbătoare datează din 1967, se ține anual în luna mai și este ocazionată de ieșirea oilor la pășune (măsurișul laptelui).

Savurând panorama văii Crasnei oferită din vârful Măgurii și umplându-ne plămâni de aer curat putem începe coborârea înspre Zalău. Ajungem, astfel, la Cizer – cel mai de seamă sat românesc din partea de sud-vest a județului, unul dintre satele cele mai vechi atestate documentar. Locuitorii, de religie greco-catolică, au avut biserica de lemn ridicată de Horea, conducătorul răscoalei țăranilor din 1784. Datorită valorii ei deosebite, aceasta a fost transferată la Muzeul Etnografic în aer liber din Cluj-Napoca.

Pe drumul înspre Zalău trecem prin alte câteva sate ale căror biserici merită văzute. Astfel în Horoatul Crasnei există biserica reformată, construită în stil gotic, în secolul al XV-lea, la Crasna biserica reformată a fost construită, tot în stil gotic, între anii 1380 – 1400.

Apropiindu-ne, la 15 km de Zalău, ajungem în Meseșenii de Jos, o veche așezare medievală, atestată documentar în anul 1213. Putem vizita aici biserica ridicată de maghiarii de religie reformată, un mic, dar prețios monument de cult, caracteristic goticului târziu.

Asta a fost prima zi de excursie.

În cea de a doua zi, pentru început, m-am gândit să răsfoim câteva pagini de istorie prin vizitarea la Moigrad a orașului roman Porolissum, pe urmă putând să ne bucurăm privirea cu frumusețea plantelor la Grădina Botanică de la Jibou și, pe sfârșitul zilei, frumusețea naturii ne va uimi de această dată prin trei rezervații naturale nelipsite din ghidurile turistice ale țării: **Grădina Zmeilor**, **Gresiile de pe Stânca Dracului** și **Poiana cu narcise de la Racâș**.

Având traseul stabilit pornim la drum înspre primul obiectiv propus. Orașul roman **Porolissum** – capitala provinciei Dacia Porolissensis te întâmpină cu bastioanele ce se înalță uriașe în zare și apără parcă și astăzi împrejurimile orașului. Un loc distinct îl ocupă amfiteatrul a cărui freamăt și forfotă parcă se aude și azi. Porolissumul a reprezentat cultura și civilizația romană la această margine a Imperiului Roman. Acestora li se adaugă peisajele splendide ale Dealului Prisnelului și te determină să-l vizitezi iar și iar.

Lăsăm trecutul istoric în urmă și ne îndreptăm spre Jibou, deasupra căruia tronează impunător **Grădina Botanică**, una dintre cele mai cochete și frumoase grădini botanice din țară. Multitudinea de plante, diversitatea și coloritul lor au misiunea de a te relaxa și chiar o fac. Aceasta își găsește locul în incinta Castelului nobiliar

Wesselényi, construit în stil baroc. În apropierea orașului se află stațiunea balneară – **Băile Jiboului** – bază de tratament benefică pentru diferite afecțiuni.

Părăsind Jiboul ajungem în unul din locurile cu care nouă, sălăjenilor, ne place să ne lăudăm – **Grădina Zmeilor** din Gâlgău Almașului. A fost declarată arie protejată în anul 1970 și este o atracție turistică rară. În toată Europa există doar 3 locuri, unde un vechi domeniu submarin, alcătuit din roci vulcanice, este acum la suprafață. Accesul din sat până aici este destul de greoi, însă odată ce ai ajuns priveliștea, ce ți se desfășoară în fața ochilor, este

dezarmantă. Valea – lungă de 400 m și largă de 100 m - este presărată cu diverse formațiuni stâncoase: stâlpi, piloane, ciuperci, și alte forme ciudate. Stâncile au fost fiecare botezate sugestiv de către localnici: Eva, Moșul, Fata Cătani, Degețelul, Zmeul și Zmeoaica etc.

Păstrând în memorie aceste formațiuni ciudate și străbătând câteva sate primitive ajungem la Racâș, unde se află **Poiana Narciselor**, monument al naturii cu creșteri spontane de narcise. În lunile de primăvară totul se transformă într-un paradis al florilor, iar mirosul puternic pe care îl degajă narcisele transformă totul într-o atmosferă idilică. Poți savura aici, în acest cadru natural feeric, o minunată simfonie scrisă de natură.

Aceasta a fost Valea Almașului și ce-a de a doua zi de excursie.

Ne păstrăm două zile pentru următorul itinerar, deoarece vom încerca să punctăm fiecare loc demn de vizitat de pe lungă vale a Someșului.

Însoțiți de apele râului Someș, cel mai lung râu care traversează județul nostru, ne îndreptăm spre unul din puținele locuri de tratament din Sălaj: Bizușa-Băi. Apele minerale

slab sulfuroase, bicarbonate, slab clorurate din această stațiune sunt indicate în tratarea unor afecțiuni ale sistemului nervos, aparatului locomotor și în diferite afecțiuni ginecologice. Hotelul, care oferă locuri de cazare, este situat în mijlocul unei păduri reconfortante.

Profitând de aerul curat, cu miros de lemn proaspăt și bucurându-ne de liniștea tulburată numai de foșnetul frunzelor, putem petrece o zi plăcută, încărcându-ne bateriile pentru a doua zi.

Pe Culoarul Someșului pot fi admirate vestigiile romane de la Căpâlna, bisericile de lemn din Bârsău Mare (1690) și din Fodora (1817), iar Șomeșul, pe sectorul Gura Vlădeșei-Chizeni oferă pescarilor un areal deosebit de căutat pentru avifauna prezentă aici.

Părăsim valea Someșului și ne îndreptăm spre partea sudică a Delurilor Sălătrucului, unde se află situată comuna Poiana Blenchiei. O zonă de o frumusețe mirifică, meritând admirată părticică cu părticică. De aceea ne lăsăm pe mâna bibliotecarului pentru a ne arăta împrejurimile, o poiană înconjurată de dealuri înverzite și păduri care în unele locuri coboară până în sat. Când am vizitat

prima dată zona, toamna se instalase bine, iar explozia de culori a pădurilor era fascinantă.

Astfel, pe **Valea Porcului** (în apropierea vechii vetre a satului) se găsește un loc numit **Zăpoziile** unde într-o stâncă este o mare scobitură numită **Șura Pintii**. Legenda spune că aici își ascundea Pinteza Viteazului, atunci când venea la sfat cu oamenii săi, iar mai sus există o scobitură mai mică, **Casa Pintii**, numită așa deoarece se presupune că aici se ascundea însuși Pinteza, pentru a nu fi găsit de dușmani.

O sumedenie de alte locuri ne fac cu ochiul, toate numite care mai de care mai ingenios: **Vârful Ursului** – amintește de vremuri când prin codrii noștri erau și urși, **Dealul lui Ursan**, **Valea Pleșii** și **Valea Porcului** cu locul numit **La meri** și **Dosul Coșarului**, **Coasta Babii** - un pînten de deal ce străjuiește centrul comunei, **Dealul Cornilor** – aici se vorbește că s-au dat lupte între armata lui Mihai Viteazul și un credincios al familiei Báthory – căpitanul Raț Petru, **Frânturile** – unde s-ar fi retras frânturile

oștii boierești învinsă de Mihai Viteazul, **Fântâna La plopi** are și azi un debit bogat de apă, **Fântâna din Valea Pleșii** cu apă bună și rece, **La ceteră pe Vâlceaua Rățească**, **La habiece**, **Bulbucul** – izvor de apă cu posibile proprietăți terapeutice pentru inimă , **** **Babii** tot un izvor cu apă minunată de unde își astâmpără setea toți trecătorii, **Bulbucul de la Runc**.

Legătura spre Țara Lăpușului se face printr-un defileu lung de 2 km numit **Cheile Babii**. De o parte și alta a acestui defileu putem admira o serie de ciudățeni ale naturii. Chiar la intrare te întâmpină

Gura Zmeului, o peșteră în stâncă calcaroasă care a fost „cercetată” până acum doar de niște copii cu lumânări și doar la circa 50 de m adâncime. Probabil că o cercetare atentă a acesteia ar oferi surprize.

M-a impresionat în mod deosebit această zonă ce se continuă atât de firesc cu vestita Țară a Lăpușului.

Dacă ne aruncăm puțin privirea pe harta Sălajului vom hotărî cu siguranță că nu am putea pleca cu sufletul împăcat de aici fără a face un periplu prin **Munții Plopișului**.

În călătoria spre această zonă facem un prim popas la stațiunea balneară **Băile Boghiș**, indicată în tratarea afecțiunilor aparatului locomotor, afecțiunile sistemului nervos și în afecțiuni ginecologice, datorită izvoarelor minerale sulfuroase, sodice, bicarbonate și termale (+42°C). Stațiunea dispune și de o importantă infrastructură turistică completată de ofertele întreprinzătorilor privați și ale localnicilor. Potențialul turistic balnear este completat de portul popular tradițional, folclorul autentic, biserica reformată din Nușfalău (monument istoric și de arhitectură) construită între anii 1450-1480, castelul Bánffy cu parcul înconjurător, din aceeași localitate.

Continuând călătoria înspre Plopiș, peisajele desprinse dinspre culmile acestei comune, rezervația naturală **Mlaștina de la Iaz, Băile Iaz**, băi cunoscute pentru efectele lor terapeutice și nu în ultimul rând obiceiurile și folclorul zonei bine conservate, fac din Plopiș una dintre cele mai atractive comune ale județului Sălaj. Odihnitoare pentru ochiul călătorului sunt așezările comunei: Iaz și Făgetu. Dacă Plopișul și Iazul sunt așezări caracteristice arealelor depresionare, Făgetu este un sat tipic Munților Apuseni, de tip risipit, cu gospodării izolate sau grupate în crânguri.

Lăsând în urmă Munții Plopișului, cu peisajele de o sălbăticie și frumusețe unică în județul Sălaj, călătorul nu-și poate refuza o noapte de odihnă în Rezervația peisagistică **Tusa-Barcău**. Pensiunile turistice și păstrăvăriile situate în localitatea Tusa, încadrate în peisajul fascinant al culmilor Plopișului, oferă turiștilor locuri de neuitat.

În ciuda faptului că șoselele județului trebuie în majoritate reabilitate, locurile de cazare oferite sunt puține (în afara reședinței de județ) peisajele naturale și obiectivele antropice merită toată atenția, atât a turiștilor cât și a investitorilor.

Alina Diana Paina

SFÂNTA MĂNĂSTIRE BIC

“Loc de mănăstire și de pomenire...”

Între vetrele de credință ortodoxă și de cultură românească ce înnobilează trecutul acestei țări, Sălajul nu se înscrie cu așezăminte monahale care datează din timpuri străvechi, ca și în cazul celorlalte județe, însă pentru cei care cunosc frumusețea plaiurilor sălăjene și încărcătura spirituală a acestor locuri, Sălajul este un buchet de flori monahale. Printre florile cele mai de seamă ale așezărilor monahicești sălăjene se numără și **Mănăstirea „Sfânta Treime” Bic**, (aceasta fiind prima mănăstire datată în Sălaj după anul 1700) adăpost monahal situat la 8 kilometri de Șimleu Silvaniei.

Dacă ajungi în acest mic orașel al Sălajului, vei fi impresionat de liniștea pe care ți-o poate oferi.

Mai presus de toate frumusețile locale ale orașului, există o comoară ascunsă dincolo de coama dealului, într-un ochi de pădure, printre stejarii a căror vârstă nu o știe nimeni – minunat loc de rugăciune – care împodobește ca o diademă zona de la poalele Măgurii.

Istoria Mănăstirii Bic este lungă, într-un timp scurt, este grea, dar cu mari realizări, este frumoasă prin evenimente, har, așezare pitorească și prezența poporului care atrage cerul spre pământ.

Povestea acestui sfânt așezământ a început să se scrie în anul 1994, când, în luna lui august, ziua 29, la Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul, în cadrul Sfintei Liturghii arhieresti oficiată de P.S. dr. Ioan Mihălțan, Episcopul Oradiei, Bihorului și Sălajului, înconjurat de un mare sobor de preoți și mulțime de norod – mănăstirea a fost deschisă și instalată Maica Stareță – Monahia Marina Maria Lupou, venită de la Mănăstirea Prislop, fiind ucenica Părintelui Arsenie Boca aproape 20 de ani, de la care a moștenit o nemărginită dragoste și prețuire față de semeni.

Prima “avere” a mănăstirii a fost vechea școală din sat – o umbră de clădire fără ferestre, fără uși, fără tavan - care le-a adăpostit pe cele câteva măicuțe care și-au luat crucea în spate și au hotărât să clădească lăcaș Domnului în acest colț de lume.

Doi ani mai târziu, mănăstirea primește 10 ha de teren în mirifica poiană, iar la 29 august 1996 se pune piatra de temelie – zi mult așteptată de către toți, iar în scurt timp se încep lucrările la biserica de zid și la chilii.

În anul 1997, cu ajutorul conducerii județului, va fi instalată biserica de lemn – monument istoric, adusă din localitatea Stâna, construită în anul 1720. Tot în același an începe proiectarea așezământului monahal, se toarnă fundația pentru biserica mare, pentru corpul de chilii și se face documentația pentru energia electrică.

Lucrările se desfășoară pe parcursul anilor, ajungându-se în 2001 la tencuirea interiorului și exteriorului bisericii mari, precum și la lucrările din mansardă. Sfințirea sfântului lăcaș are loc la 29 august, de Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, de către P.S. dr. Ioan Mihălțan, împreună cu 50 de preoți și o impresionantă mulțime de credincioși. Lucrările se continuă în timp și maicile nu au odihnă nici azi, ci sunt mereu râvnitoare să înfrumusețeze și să sporească pitorescul și minunăția acestui colțișor de Rai de pe meleagurile sălăjene.

În data de 8 mai 2004 a fost adusă Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, a cărei istorie se poate găsi în documentele mănăstirii, dăruită cu toată dragostea de către Părintele Grigorie din București.

Și școala din sat are istoria ei. Timp de aproximativ 5 ani a servit ca adăpost pentru maici, iar începând cu anul 1999, după terminarea unei părți a construcției noi, ea a devenit ceea ce era înainte - o școală pentru copiii din sat, având-o ca învățătoare pe Maica Heruvima. Între anii 2004 -2006 clădirea a fost renovată, iar acum ea funcționează ca o școală primară pentru copiii din satul Bic, precum și pentru copiii cu o situație materială precară.

Obștea mănăstirii este formată în prezent din 12 viețuitori, la care se adaugă un număr de 8 bătrâni care sunt îngrijiți de maici.

Impresionant este la aceste locuri ospitalitatea și căldura pe care o poți simți atunci când te apropii de așezarea monahală. Aici tot creștinul ostenit de urcușul greu găsește adăpost, hrană sufletească și trupească și mai presus de toate simte cum Maica Domnului veghează și luminează sfântul așezământ. În luna august – lună de bucurie aleasă – căci a fost însemnată cu două hramuri: Adormirea Maicii Domnului (15 august) și Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul (29 august), credincioșii, care urcă drumul anevoios

spre poiana în care s-a zidit lăcaș lui Dumnezeu , rămân profund marcați de minunăția ansamblului monahal, inundat cu flori presărate parcă de mâini nevăzute peste aceste locuri, pentru a încununa sfințenia, pacea, liniștea, rugăciunea... Pentru pelerinul obosit și sfâșiat de cele lumești, altarul dintre flori reprezintă o evadare în Rai și o comuniune cu Maica Domnului care le oferă mângâiere tuturor copiilor săi ce vin cu dragoste către slăvitul său acoperământ.

Dacă aveți drum prin Șimleu Silvaniei, faceți-vă puțin timp să urcați poteca spre Mănăstirea Bic, spre Raiul cu flori și, în inima codrului verde, Maica Domnului vă va mângâia și vă va călăuzi să mai urcați o treaptă pe scara mântuirii și spre viața veșnică!

„Doamnă, TU, împărătească, Maica veșnicei iubiri

Rugăciune întrupată, vie către Dumnezeu,

Fă din viața mea sărmană, fum de tainice jertfiri

Pentru neamul meu, STĂPÂNĂ, numai pentru neamul meu.”

(Zorica Lațcu - TEODOSIA)

Mariana Lucia Cărpineanu

CARTEA RELIGIOASĂ LA SECȚIA COPIII A BIBLIOTECII JUDEȚENE

„ - Iar copiilor ce le lăsăm?

- O casă, acareturi, pământ și ce le mai trebuie....?
- Ce le mai trebuie....
- Ce le mai trebuie copiilor? Le trebuie CARTE. Și le trebuie bună purtare...

Acestea le trebuie. Și, dacă nu le putem lăsa nici casă, nici pământ, adică avere, în schimb le lăsăm astea și mai bogați îi facem.” (Gheorghe Ionescu – Viața și activitatea protosinghelului Nicodim Mândița. 1889 – 1975, Editura Bunavestire, Bacău, 1996).

M-a impresionat mult acest dialog între un preot și un mirean, dialog în care iată, cartea este comparată cu cea mai mare avere pe care o putem lăsa copiilor noștri. Dar oare ce rol mai are cartea în formarea tinerilor, astăzi, în era calculatorului, a jocurilor electronice, a televiziunii? Chiar a ajuns lectura să fie pe ultimele locuri în preocupările tineretului de astăzi? „Nu mai citesc copiii astăzi”, auzim deseori părinții care vin în contact cu noi.

Mi-aduc mereu aminte de un exemplu relatat de o vrednică profesoară de filosofie: ajunsă să predea la o clasă cu specific real, a fost luată în răs de respectivii elevi: „Noi avem atâtea și atâtea pagini cu probleme de rezolvat, credeți că mai avem timp să citim poezie, proză?” Cu multă înțelepciune, profesoara i-a întrebat:

„Spuneți și voi, când aveți un necaz, sunteți triști, rezolvați pagini întregi cu probleme, sau luați o carte în mână?” Câți dintre noi, ca dascăli, bibliotecari și mai ales ca părinți știm să procedăm astfel, știm să trezim în copiii noștri interesul pentru lectură, pentru carte? Sau mai știm să le facem cadou o carte? Căci „o carte este un dar, pe care îl poți deschide iar și iar.” (G. Keillon). Și, dacă o facem, ce fel de carte le oferim? Cum alegem, cum îi îndemnăm pe ei să selecteze „cărțile omenirii”, deoarece, ca orice lucru creat, poate fi și distructiv: „Fiți ca albinele, citiți cât mai multe cărți, dar luați precum ele, doar ce-i bun, cum și ele iau doar polenul”. (Sfântul Vasile cel Mare)

Din cauza „marelui și tragicului post”, cum a fost numită perioada comunistă prin care a trecut societatea românească după cel de-al doilea război mondial, câteva generații au fost private de cunoașterea adevăratelor valori creștine. Mulți dintre copiii de atunci – îndeosebi cei proveniți din familii de intelectuali-ajunși astăzi la vârsta maturității, la rândul-le părinți, sunt fiii proveniți din case fără Biblie, fără icoane, fără dus la biserică....

Înainte de 1989 nu se putea vorbi despre carte religioasă pentru copii, iar a organiza acțiuni care să marcheze cele mai importante sărbători creștine, era ceva de domeniul hazardului.

Situația s-a schimbat începând cu anul 1990, astfel că, alături de cartea artistică, didactică sau științifică, a putut fi achiziționată și cartea religioasă. Ea este și va fi mereu solicitată, lecturată și apreciată de către cititorii – copii. Astăzi, Secția Copii a Bibliotecii Județene „Ioniță Scipione Bădescu”, deține în cadrul grupei 2, un număr de 170 de documente tip carte, repartizate pe categorii de vârstă, astfel: 90 de documente la grupa de vârstă 7-11 ani și 80 de documente la grupa 11-14 ani. Dar nu este suficient să existe, ea trebuie pusă în valoare, trebuie ajutată să circule. Pentru aceasta, noi, bibliotecarii de la Secția Copii am recurs la mai multe metode. Este, de altfel, munca pe care o facem mereu cu dăruire, aceea de a da viață cărților, ca ele să devină, pentru adulții de mâine, acei prieteni reci, dar întotdeauna siguri.

„DESHIDE CUTIA cu SURPRIZE... și CITEȘTE.” Din mai multe cărți am selectat câte o poveste pe care am tipărit-o, indicând autorul, titlul poveștii și volumul din care a fost luată. Acestea au

fost introduse într-o cutie din care copiii puteau extrage câte o poveste. Am încercat să le stărnim interesul și curiozitatea, tipărindu-le și vizualizându-le într-un mod care să-i atragă. Rezultatul a fost acela că respectivele titluri au circulat mai mult decât până atunci. Acest lucru s-a datorat și publicității făcute de copii, transmițând unii altora această informație. Utilizatorii – copii s-au obișnuit cu acest fel de lectură, încât periodic veneau la bibliotecă

pentru a citi noile povești din „Cutia cu surprize”.

Unele sărbători, precum Floriile, 24 iunie – Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, (Sânzienele în denumirea populară), 8 septembrie – Nașterea Maicii Domnului etc. au fost marcate la Secția pentru Copii prin câte un scurt istoric, pe care, la Sala de Lectură, micii utilizatori au avut posibilitatea să-l citească și astfel să se informeze asupra sfântului sau sărbătorii respective. Sigur, astea le vor fi știut copii din cadrul programei de educație religioasă, dar alături de acest scurt istoric au fost expuse și cărțile existente în bibliotecă, legate de tema respectivă. Ca astfel, ei să le cunoască și, mai ales, să le utilizeze.

Tot pentru punerea în valoare a cărții religioase am organizat, în preajma celor două mari sărbători creștine, Învierea și Nașterea Domnului Iisus Hristos, concursuri și expoziții tematice.

În formarea fiecăruia ca om, ca personalitate, există cărți care se recomandă a fi citite. Dar din toate astea nu trebuie să lipsească *Biblia – Cartea Cărților*. Cartea de căpătâi în viața oricărui creștin, ea există sub forma a două prelucrări la secția copii: *Biblioara copiilor* (pentru vârsta 7 – 11 ani) și *Mica Biblie* (pentru vârsta 11-14 ani). Urmărind circulația acestora pe parcursul unui an, am constatat mai largă

circulație a *Biblioarei copiilor*, comparativ cu Mica Biblie. Pe de o parte, este îmbucurător faptul că *Biblioara copiilor* a continuat să circule și în perioada vacanțelor, deși nu se afla ca lectură obligatorie pentru cartea religioasă. Pe de altă parte, rămâne un semn de întrebare cu privire la circulația *Micii Biblii*. Răspunsul ar putea fi acela că ei deja încep să frecventeze Secția pentru Adulți, sau, că mulți dintre ei au acasă o Biblie. Sunt simple supoziții, îngrijorător ar fi dacă, într-adevăr, le-ar scădea interesul pentru cartea religioasă sau pentru lectură în general, preferând alte moduri de a-și petrece timpul liber.

Colinde, Datini de Crăciun și Anul Nou, Cântece la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, Sfintele Paști în datini și obiceiuri ș.a. sunt titluri care circulă, evident în preajma sărbătorilor respective.

Pentru întărirea rolului educativ al bibliotecii, ne gândim că nu ar fi lipsit de interes o mai bună colaborare cu școlile, cu dascălii de religie, prin organizarea unor ore de religie la bibliotecă, sau chiar participarea bibliotecarului la ora de religie, prezentând copiilor cărțile care au legătură cu tema de curs. Ne propunem, de asemenea, o dezvoltare a parteneriatelor dintre bibliotecă și școli, cu efecte benefice atât pentru actul cultural, cât și pentru procesul de învățământ. Rolul bibliotecarului, ca modelator de caractere, de suflete, ca îndrumător al lecturii copiilor, va avea efect în timp, dar numai printr-o susținută colaborare cu școala.

Începută în familie, de la cea mai fragedă vârstă, continuată în școală și biserică, educația religioasă este completată și întregită în bibliotecă.

Biblioteca, alături de familie și școală, are un rol important în educarea copilului, în pregătirea lui pentru viață. Ea contribuie la formarea individului pentru viitor, ca membru util al societății. Educația copiilor prin bibliotecă reprezintă, până la urmă, un întreg ansamblu de măsuri specifice, aplicate sistematic, în vederea formării și dezvoltării însușirilor intelectuale și morale. Printr-o corectă coordonare și dirijare a lecturii copilului, putem contribui esențial la educarea lui, venind și în sprijinul actului didactic, vizând, totodată, scopul educației religioase, adică formarea caracterului religios-moral al copilului. Căci, așa cum spunea, atât de frumos Sfântul Ioan Gură de Aur: „... nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu. Și oricine poate fi dascăl, dacă nu al altora, cel puțin al său”.

Mihaela Turian

CLUBUL PENSIONARILOR - cititorul de vârstă a treia

Biblioteca Județeană „Ioniță Scipione Bădescu“ a deschis un punct de consultare și împrumut în cadrul „Clubului Pensionarilor“, club ce-și desfășoară activitatea într-un local frumos amenajat din centrul orașului Zalău, zona Perla.

Amplasat în interiorul clubului, acest punct are un program de 4 ore pe săptămână, marți și joi, cu regim de împrumut la domiciliu și regim de sală de lectură, consultare în timpul programului de lucru alocat.

Fondul de carte existent în cadrul clubului cuprinde circa 700 volume, care sunt rulate periodic, la cererea solicitanților pensionari. Ponderea o deține istoria și literatura.

Activitatea, începută în luna martie 2005, se desfășoară într-un cadru armonios care dispune de mobilier modern și confortabil, cu 25 locuri pentru sala de studiu și relaxare.

Până în luna noiembrie a anului 2006 s-au înscris 27 de persoane din numărul de pensionari care frecventează clubul, în majoritate bărbați.

Dintre cărțile prezentate la club, mai solicitate sunt cele de istorie, medicină, politică și literatură, iar dintre lucrările de referință, enciclopediile și dicționarele, enciclopedia de istorie a lumii, agenda medicală, dicționarul explicativ al limbii române.

Relația bibliotecar – pensionar este una specială. Unii dintre pensionari apelează la bibliotecar nu numai pentru a consulta sau a-i solicita cărți, ci uneori, chiar pentru a-i împărtăși unele probleme personale, bucurii sau necazuri. Astfel, bibliotecarul devine, de multe ori, un confident de încredere pentru această categorie.

Toate evenimentele importante, calendaristice sau legate de orașul nostru, au fost marcate prin simpozioane sau expoziții de carte specifice evenimentului - Unirea Principatelor, Zilele Romane, Zilele Cetății, Învierea Domnului, Crăciunul - și prin desfășurarea de acțiuni specifice vârstei (medicale, probleme cu pensiile), acțiuni desfășurate în parteneriat cu diverse instituții de profil: Asociația Îngrijirii Vârstnicilor, Casa Județeană de Pensii, Consiliul Județean Sălaj, Primăria Municipiului Zalău și altele.

Alte activități desfășurate în cadrul clubului: șah, joc de table, ședințe aerobice și de bioterapie. De asemenea sunt organizate excursii la obiective turistice importante din județ și țară. Sunt arondate clubului un cabinet medical și o sală frizerie – coafor, cu servicii la prețuri foarte mici pentru membrii clubului și ceilalți pensionari.

În același local, în care este amplasat „Clubul Pensionarilor”, își desfășoară activitatea CARP – Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor. Se pot obține credite cu dobânzi avantajoase pentru toți membrii CARP.

Un alt avantaj de care pot beneficia pensionarii este acela că pot petrece un sejur confortabil la baza proprie a CARP din stațiunea Băile Boghiș.

Noi, bibliotecarii, încercăm să fim plăcuți și utili acestor adevărate „cărți” ce doresc să-și spună povestea sau să o citească pe a altora atâta cât timpul, neiertător, le mai permite.

Niculina Sabău

MANAGEMENTUL CALITĂȚII

În perioada 15-18 mai 2006, Asociația Bibliotecarilor Maghiari din România a organizat un curs de perfecționare pe tema „Calitatea serviciilor de bibliotecă – criterii și standarde europene”, care a fost găzduit de Biblioteca Orășenească din Odorheiu Secuiesc, având ca invitați specialiști din Ungaria.

Cursul a fost deschis de dr. Skaliczki Judit, reprezentantă a Ministerului Culturii și Patrimoniului Național din Ungaria. Ca o bună cunosătoare a managementului de bibliotecă, ne-a introdus, cu multă dibăcie, în tainele acestei discipline, împărtășindu-ne și nouă din vasta-i experiență. Prelegerea s-a axat în special pe următoarele domenii:

- introducerea în managementul calității, importanța muncii în echipă
- managementul de bibliotecă și importanța lui
- instrumentele analizei mediului intern și extern

- schimbările și urmărirea schimbărilor – analiza SWOT (Strengths Weaknesses Opportunities Threats), analiza PGTT (schimbări politice, economice, sociale, tehnologice)
- strategia de bibliotecă, obiective strategice, proiecte strategice, realizare, rezultate
- trendurile naționale și internaționale
- managementul schimbărilor

În continuare, dna Zalayné dr. Kovács Éva, directorul Bibliotecii „Entz Ferenc” a Universității Corvinus din Budapesta, a vorbit despre calitate, metode TQM (Total Quality Management), diagrama Ishikawa (diagrama “os de pește” – diagrama cauză – efect). Foarte interesante au fost subiectele abordate în cursul celei de a doua zile, când temele abordate au fost cele din domeniile:

- managementul resurselor umane
- metode de atragere a cititorilor
- metode de măsurare a satisfacției cititorilor
- grija pentru cititori
- întocmirea chestionarelor și rezolvarea optimă a reclamațiilor cititorilor

Un punct important al acestei întâlniri, a fost prelegerea ținută de doamna Ramháb Mária, directorul Bibliotecii „Katona József” din Kecskemét, care a prezentat managementul proiectelor (întocmirea, reguli de bază, caracteristici, etape de lucru, realizarea proiectului, evaluarea), cultura organizațională, comunicarea.

Tot ceea ce ne-a fost prezentat în cele două zile, am pus în practică în a treia zi de curs, zi care a fost dedicată muncii în echipă și marketingului de bibliotecă. Am observat că se pune un mare accent pe modul de organizare a colecțiilor de bibliotecă, inscripționări, materiale de identificare (cărți de vizită, plicuri, ecusoane, pliante, broșuri), toate cu scopul de a face cunoscută instituția și care fac parte din managementul de bibliotecă.

Unul din subiectele foarte interesante, care au fost prezentate în aceste zile, mi s-a părut diagrama “os de pește”, în încercarea de a rezolva o problemă apărută în bibliotecă. Metafora este foarte sugestivă: coloana vertebrală a peștelui reprezintă problema apărută în bibliotecă, iar celelalte oase ale peștelui arată cauzele care au dus la apariția acelei probleme. Alcătuirea corectă a diagramei ar trebui să ducă la luarea celor mai eficiente măsuri pentru rezolvarea problemei ivite.

Au fost trei zile de acumulări, de schimburi de idei, au fost zile în care am văzut cum sunt rezolvate problemele de marketing în Ungaria și mai ales cum am putea pune în practică idei care nu cer nici efort fizic, nici financiar, ci numai pasiune și bunăvoință.

A fost un schimb de experiență plăcut, în care ne-am împărtășit unii altora cunoștințele și experiența acumulată de-a lungul timpului.

ZILELE BIBLIOTECII JUDEȚENE – SĂLAJ

19 – 21 octombrie 2006

SUNTEM CEEA CE ȘTIM !

Biblioteca, așa cum o înțelegea **Borges**, este în noi, chiar dacă nu o simțim, ea nu face zgomot, dar ne cheamă, într-un mod cu totul special: „... nu aparțin nimănui, dar sunt a tuturor, înainte de a fi intrat te aflai deja aici, vei rămâne aici și atunci când vei pleca.”

Zilele Bibliotecii Județene respectă în fiecare an pe cei care mai au nevoie de viață spirituală. Simplu și elegant, împreună cu oameni de cultură și înconjurați de MULTĂ CARTE, Sărbătoarea CĂRȚII – 2006, a fost un succes.

Programul manifestărilor a fost gândit pentru toate categoriile de vârstă și preocupări, fiecare moment oferind celor prezenți atât relaxare cât și profunzime, emoție și informație bogată.

Deschiderea festivă a adunat multe personalități județene și locale: Tiberiu Marc, președintele

Consiliului Județean Sălaj, Eugen Teglaș - Prefectura Județului Sălaj, Onorica Abrudan, viceprimar – Primăria Municipiului Zalău, Gheorghe Chende-Roman, directorul Direcției Județene pentru Cultură Sălaj, Elena Muscă, director – Muzeul Județean de Istorie și Artă Sălaj, reprezentanți ai mass-media, foarte mulți scriitori sălăjeni, redactori, directori sau reprezentanți ai editurilor participante la TÂRGUL DE CARTE, ediția a II-a, prieteni și colaboratori ai bibliotecilor publice din Sălaj.

Casa de Cultură a Sindicatelor din Zalău a oferit cu multă generozitate spațiul în care s-au desfășurat toate manifestările.

După deschiderea oficială, primii care s-au bucurat de un dar din partea celei mai bune și fidele prietene – biblioteca – au fost copiii. Sala de Spectacole a fost neîncăpătoare, sute de copii bucurându-se de piesa „Șoarecele de bibliotecă”, jucată cu pasiune și extraordinar talent de actori ai Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu” - Piatra-Neamț. A fost un adevărat spectacol interactiv, copiii fiind invitați pe scenă, piesa făcând o extraordinară reclamă la informație și lectură.

Toate activitățile s-au organizat în mijlocul cărților. Au fost prezente la TÂRGUL DE CARTE – 2006, Edituri Sălăjene: CAIETE SILVANE, GIL, HEPE ART HUPA, LEKTON, POROLISSUM, SILVANIA, ȘCOALA NOASTRĂ, CENTRUL DE LIBRĂRII-SĂLAJ și LIBRĂRIA TULIPAN.

Din țară au răspuns invitației noastre Editurile : CASA CĂRȚII DE ȘTIINȚĂ, CORESI, CORVIN, DACIA, HUMANITAS, LIMES, MENTOR, NEMIRA, PARALELA 45' , PRO MARAMUREȘ, RAO, RISOPRINT, precum și BYTON – distribuitor – colecții muzică (CD, DVD).

Tuturor editurilor participante le-au fost acordate DIPLOME din partea Bibliotecii Județene, iar EDITURA LIDER de TÂRG – 2006 a fost EDITURA DACIA – Cluj-Napoca (criteriul pentru această nominalizare fiind cifra de vânzare în perioada TÂRGULUI). Pentru modelul de prezentare și bogăția titlurilor expuse au primit aprecieri EDITURA RAO și EDITURA NEMIRA.

Multe biblioteci publice din județ și-au îmbogățit fondul de publicații cu această ocazie, cea mai bogată achiziție fiind făcută de Biblioteca Județeană Sălaj, aceasta primind și donații consistente din partea editurilor, ca răsplată pentru organizarea bine gândită.

Lansările de carte la care au participat cu bucurie spirituală mulți scriitori sălăjeni, au adăugat o încărcătură emoțională deosebită sărbătoririi CĂRȚII și BIBLIOTECII.

Prima carte lansată a fost dicționarul biobibliografic **Oameni de seamă ai Sălajului** , vol. al II-lea, volum dăruit de Biblioteca Județeană Sălaj, în urma unei laborioase munci de cercetare și documentare a serviciului bibliografic. Au fost prezenți în sală mulți scriitori sălăjeni al căror nume era cuprins în dicționar. Volumul a fost tipărit la Tipografia Color-Print - Zalău. Activitatea de cercetare va continua, astfel încât coordonatorul lucrării și autorii de drept: Lucia Bălaș și Otilia Bódis promet o reeditare și un volum distinct ce va cuprinde personalități sălăjene care nu s-au încadrat criteriilor stabilite pentru editarea acestei lucrări. Astfel, vom căuta informații pentru ca toți acei care au contribuit prin idei, inițiativă, muncă, realizări la dezvoltarea județului Sălaj, sub toate aspectele, să fie cunoscuți de generațiile ce vor urma.

În prezența unui public elevat, format din oameni de cultură și iubitori de cultură, Biblioteca Județeană a acordat diplome: „Oameni de seamă ai Sălajului”, celor care în anul 2006 au legat un buchet rotund de ani. Dintre sărbătorii au fost prezenți: **Teodora Ciobanca, Marcel Lucaciu, Vasile Rusu, Mitruly Miklós**. Au fost prezentate FILE DE DICȚIONAR, pe care cei sărbătorii și-au înscris numele, dăruindu-l eternității. Invitați, de asemenea, dar nereușind să fie prezenți: **Ioan Abrudan, Constantin Anton, Nicolae Man**.

Un scriitor născut în Sălaj a venit să-și prezinte cel mai recent volum dăruit luminii: **Vasile Rusu**, la 70 de ani de viață și 51 de activitate literară, a dorit să fie aici împreună cu prieteni și admiratori, profund emoționat că nu l-am uitat, modul în care a fost primit făcându-l să se simtă cu adevărat acasă. Cunoscut de sălăjeni ca un împătimit eminescolog, scriitorul, care de multă vreme locuiește și scrie la Sibiu, a lansat acum volumul de versuri: „Poarta anotimpurilor”, volum apărut la Editura Arhip Art – Sibiu, 2006. Vasile Rusu s-a dovedit a fi un adevărat artist al CUVÂNTULUI, oferind cititorilor operei sale o lecție extraordinară de privire și trăire a vieții, o lecție din care pot culege folositoare sfaturi și rețete atât copilul, cât și bunicul. Despre cartea lansată și-au exprimat părerea prof. Iuliu Suciuc și Ionel Penea, dar multe alte gânduri ale celor prezenți au îmbogățit momentul. Nici în acest volum de poezie Vasile Rusu nu s-a desprins de influența Luceafărului:

Eminescu, veșnicul...

La început ar fi fost cuvântul,
Spune Cartea Morților
Înainte a Bibliei...

Apoi s-a născut Eminescu
Și s-a îmbrăcat în cuvânt
Și a trăit în cuvânt,
Trudind la cel mai hapsân
Stăpân:
TIMPUL,
Jertfindu-se pe sine
pentru noi -,
ca toate cuvintele

Limbii Române
Să treacă în nemurire,
Și-odată cu ele
Ne-a dus și pe noi,
Să vedem cum arată
VEȘNICIA...
...ca un codru
al Măriei Sale Eminescu!

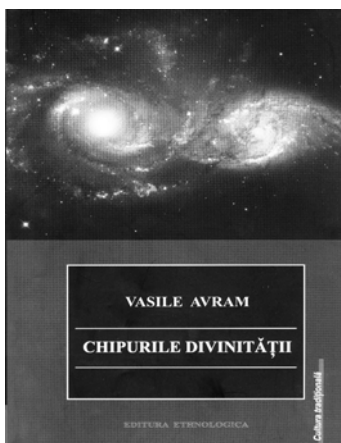

Prezența scriitorului și omului de aleasă cultură, Vasile Rusu, în Sălaj, este mereu dăătoare de frumusețe pentru suflet și minte, timpul fiind mereu dușmanul care întrerupe o atât de bogată învățătură.

Mari personalități ale culturii române au făcut aprecieri deosebite pentru opera profesorului Vasile Rusu, iar membri ai Uniunii Scriitorilor din România (Dimitrie Vatamaniuc, Radu Theodoru ș.a.) au trimis recomandări pentru primirea scriitorului născut în Ciocmani (com. Băbeni), Sălaj, în rândul celor mai valoroși scriitori români.

Este extraordinar de dificil să stabilești o ierarhie de valori atunci când e vorba de ARTA CUVÂNTULUI. E suficient însă dacă amintim nume precum: Lucian Blaga, Mircea Eliade, Vasile Băncilă, pentru a ne apropia de marea operă a celui care a fost prof.univ.dr. **Vasile Avram**, născut în Lemniu, comuna Letca, județul Sălaj, plecat prea devreme printre îngerii, pentru a descifra poate limbajul stelelor.

Prezentă la Zilele Bibliotecii Județene Sălaj, soția scriitorului, Felicia Avram, a adus cu sine

Trilogia **Chipurile Divinității**, lucrare apărută la Editura Ethnologică, Baia-Mare, 2006. Trilogia cuprinde volumele: *I – Ritmurile existenței și percepția sacrului* (Relația om-cosmos-divinitate); *II – Constelația magicului* (viziuni paradigmatică asupra misterului existenței); *III – Creștinismul cosmic* (Structura, evoluția și semnificația arhetipurilor mito-religioase).

Despre OMUL Vasile Avram, despre opera sa apărută în timpul vieții, dar și despre cartea adusă acum, publicată prin grija și truda extraordinară a soției, au intervenit, într-un mod care a vrăjit auditoriul prin adevărul rostit despre acest TITAN al gândirii românești: Camelia Burghele - etnolog, șef serviciu Galeriile de Artă Ioan Sima, Dorina Tuduș, prietenă a familiei și profesoară de limba și literatură română la Colegiul Național „Silvania”, prof. Mirela Chiș, pe chipul căreia se citea emoția și extraordinara bucurie de a fi avut privilegiul să-l cunoască pe Vasile Avram.

Vasile Avram a fost un explorator care de mic a simțit chemarea cuvântului: „Am trăit în copilăria mea într-o lume integrată pe care, în virtutea unor rezonanțe mnemice, sunt capabil să o comunic prin intermediul cuvântului. Nu la modul funambulesc, al mitului devenit memorie falsă, ci la cel al participării conștiente la sinele meu de atunci, reactualizat grație transtemporalizării și transspațializării unei conștiințe legate în sistem. Trăirea mea de atunci, cu toate verigile integratoare croite de derularea continuă a procesului individuației, reverberează în mintea mea de acum și îmi potentează comunicarea”.

Despre omul și scriitorul Vasile Avram se va scrie și se va vorbi multe veacuri de aici înainte, el fiind așa cum remarca și Mircea Tomuș: „un cărturar deplin, un intelectual înzestrat cu lecturi, informații și interes

cum foarte puțini sunt în apropierea noastră imediată. Curiozitatea lui convertită, până la urmă în studiu, s-a întins pe domenii vaste și felurite, de la antropologia generală, prin diferitele ei ramuri și discipline, până la etnologie, etnografie și folcloristica specializată... a fost, ceea ce se numește îndeobște, un spirit luminat.”

Că Vasile Avram a fost un intelectual de cuprindere enciclopedică cu greu de egalat au spus-o mulți, iar despre OMUL Vasile Avram se vorbește cu sfințenie, dar și cu teama de a nu rosti cuvinte mari, el fiind un suflet extrem de modest, credincios și evlavios.

Au rămas în urma lui multe manuscrise, dintre cele mai variate ca genuri literare, de la roman la poeme meditativ-elegiace, studii savante de antropologia culturii și antropologia religiosului. Nădăjduim că de acolo din RAIUL regăsit va trimite lumina aici pe pământ pentru ca publicațiile postume, împreună cu scrierile antume, să ofere o imagine completă asupra contribuției sale la patrimoniul culturii române.

Pentru cei care nu au avut privilegiul să-l cunoască și să-i înțeleagă DARUL și HARUL, redăm extraordinarele îndemnuri cuprinse în DECALOG:

1. Fii tu însuși. Trăiește în adevăr.
2. Nu deveni înainte de a fi.
3. Caută-l pe Dumnezeu în trei direcții: în cuprinsul lumii, în adâncul sinelui tău și în depărtările Cosmosului.
4. Vorbește, dar nu flecări; petrece, dar nu te pierde în zgura senzației; lucrează, dar nu te irosi în lucruri.
5. Iubește lin și curat, ca un râu – nu bolovănos ca un vârtej. Iubirea e o oglindă în care se privesc două persoane și se văd unul pe altul în același timp și în aceeași sferă de sensuri.
6. Adu-ți aminte că nu ești veșnic pe acest pământ, dar ești veșnic în sânul lui Dumnezeu.
7. Împărtășește-te cu discreție și cu bucurie din ceea ce se dăruie fără să se împartă: lumina, viața, natura, credința, iubirea, speranța.
8. Sporește, pe cât poți, valoarea omului creator, dar nu urâți lumea cu kitsch-uri.
9. Ține urechea deschisă spre zvonurile de dincolo de limbajul informațional al zilelor noastre – ascultă muzica sferelor și corul îngerilor din zarea luminală a lumii.
10. Spală-te, simbolic, cu roua florilor de Sânziene și cu stropii de lumină ai Cerului, spre a fi curat la inimă ca un prunc, și luminat la minte ca un profet. FII!

Chiar dacă însuși scriitorul simțea că „sunt tot mai puțini dispuși să citească și mult mai puțini cei dispuși să înțeleagă”, atunci când stai în preajma unei atât de vaste și profunde gândiri simți că ești mai aproape de DIVIN. „Omul acesta (așa cum remarcă Ion Pogorilovschi) formula temeuri și noime existențiale pe care de zeci de ani așteptam să le rostească cineva, față cu ignoranța trecerii noastre pe

lume sechestrați de istoria curentă, față cu uitarea ancestralului ce îndatorează ființa noastră de neam omenesc.”

Lumina lumânării aprinse pe o masă unde erau așezate o parte din gândurile celui neprezent, a vorbit fără cuvinte despre VEȘNICIE și EFEMER, iar rostirea versurilor plăsmuite de Vasile Avram și spuse în surdina de actorul Paul Antoniu au amintit celor care uitaseră de TIMP, că aici, în Sălaj, în dragul sat natal, scriitorul se simțea cu adevărat ACASĂ.

Pentru sărbătoarea celor amintiți, în ritm de poezie și romanță, dir. Grigore Grigoruț (împreună cu ansamblul Porolissum) și Pavel Păușan au umplut de bucurie sufletul celor prezenți prin susținerea unui extraordinar spectacol, cu ritmuri și cuvinte atât de armonios asortate SĂRBĂTORII CĂRȚII.

Dacă în prima parte a zilei copiii s-au bucurat de spectacol, seara au fost invitați adulții la piesa de teatru: „Sperietoarea”, prezentată într-o înaltă ținută artistică și cu un extraordinar talent de aceeași actori de la Piatra-Neamț.

Piesa a surprins toate momentele trăite de o femeie de la naștere la RENAȘTERE, toate emoțiile, durerile, bucuriile au fost redade prin minunate versuri culese din folclorul românesc.

Următoarea zi a adăugat noi lansări, întâlnirea reprezentanților editurilor cu bibliotecarii sălăjeni iar, adolescenților li s-a oferit ocazia de a viziona piesa „EURIP”, autor Alina Nelega, a interpretat Iulia Benze, actor amator – Casa de Cultură Carei.

Piesa a oferit tinerei generații o imagine a poluării culturale contemporane, o schimbare a scării valorilor, dar a încercat să transmită și marea nevoie de purificare, de „aer proaspăt”, de dorință de evadare și, de ce nu, un grăunte de speranță prin ducerea bănuților la Florența, acolo unde, aruncați în fântână, aceștia dau aripi viselor și speranțelor înăbușite în griul cotidian.

Scriitorul **Ioan Chertiție** din Baia Mare a dorit să lanseze la Zalău cele trei cărți: *Confesiunile unui gardian, Lordul Baltag, Coșmar și mântuire*. Pentru prezentarea cărților și a autorului au venit de la Baia Mare: Octavian Butuza – redactor emisiuni – S.C. MegaPress FM – Baia Mare; scriitorul Vasile Dragomir (fost deținut), precum și AXA-TV - Baia Mare.

Ioan Chertiție, după cum însuși mărturisește, a fost primul milițian român care a scris o carte.

În cărțile sale cititorul se întâlnește cu o altă lume: lumea închisorilor din România. Scriitorul are puterea să mărturisească greșelile pe care le-a săvârșit fiind gardian la Penitenciarul din Baia Mare, încercând astfel, cu plecarea capului, în semn de rugăciune, să primească, dacă nu mântuirea, măcar înțelegerea și iertarea.

A fost prezentat și un film inspirat din cărțile lansate. Atât filmul cât și cărțile au stârnit un lanț de întrebări, autorul fiind atât de profund marcat de cele trăite, încât cu greu a reușit să răspundă.

Aceste cărți sunt scrise cu multă naturalitate și într-un limbaj accesibil și ușor de citit, încât nu poți lăsa cartea din mână, decât atunci când ajungi la final. Sunt dezvăluite multe adevăruri necunoscute de cei care au trăit mereu în afara zăvorului.

În zilele dedicate bibliotecii am încercat să oferim daruri de suflet.

Iar dacă nu toți zălăuanii au participat la momentele alese cu atâta grijă de organizatori, dacă au pierdut cuvinte pe care rareori ți-e dat să le asculți, e doar pierderea lor. Că mulți regretă acum faptul că din pasivitate, indiferență sau comoditate nu au trecut măcar pentru o clipă să-și desfete ochiul și intelectul cu atâta frumusețe spirituală oferită în mod absolut gratuit, este un adevăr la care există un singur leac: nu uitați că și sufletul are nevoie de hrană, respectați-i chemarea și, atunci când vi se întinde o mână, o oază de liniște, prindeți-o cu încredere și trăiți clipa care nu se mai întoarce.

Un simplu participant la activități remarcă: „Ce păcat că în agenda zilnică a zălăuanilor nu există o piesă de teatru, un spectacol, o poezie, O CARTE! Cât de mult ne-am sărăcit pe dinăuntru și cât se adâncește golul din noi!!!”

Era doar o voce din mulțime. Fiecare înțelege și alege ceea ce-i face viața mai bogată.

Noi vom continua să aducem SLAVĂ CĂRȚII și plăsmuitorilor, având garanția că nu vom pierde nimic. Cartea e cel mai tăcut și fidel prieten, nu cere, ci dăruiește. FIȚI BOGAȚI!

DIRECTOR,
prof. Florica Pop

OAMENI DE SEAMĂ AI SĂLAJULUI

Dicționar biobibliografic

Ne aflăm, iată, în fața apariției celui de-al doilea volum al dicționarului biobibliografic **Oameni de seamă ai Sălajului**.

Lucrarea este structurată în două volume: Vol. 1, literele A-K, volum apărut în anul 2004, Vol. 2, literele L-Z, apărut recent (iulie 2006).

În prefața primului volum, am prezentat criteriile care au stat la baza cercetării noastre. Amintim câteva din ele:

- **personalități născute în județul Sălaj** (am luat în considerare personalități ale căror locuri de naștere făceau și fac parte din teritoriul județului);
- **personalități care s-au stabilit pe parcursul anilor pe meleagurile acestea;**
- **personalități care, pe parcursul șederii lor pe teritoriul județului, au participat la viața culturală sau socială a acestuia.**

Am cuprins în paginile celor două volume pe toți cei ce au publicat cel puțin un volum, indiferent de domeniu: artiști plastici, compozitori, actori, soliști de operă, operetă, muzică populară, ingineri, medici etc.

Perioada de cercetare este întinsă în timp, dicționarul cuprinzând și personalități care s-au născut în vechile granițe ale județului. Datorită faptului că de-a lungul timpului județul nostru a cunoscut mai multe împărțiri administrative, munca de cercetare a fost mai grea.

Volumul al doilea al dicționarului include o ADDENDĂ, în care am cuprins nume care, din diferite motive, independente de voința noastră, nu au fost cuprinse în primul volum al lucrării.

Fiind o lucrare biobibliografică, nu ne-am permis să facem nicio selecție valorică și nicio ierarhizare. Din punctul nostru de vedere, al unor simpli bibliotecari, toți cei care și-au materializat cercetările într-un volum, au creat ceva care să rămână pentru posteritate, merită consemnați. Noi nu suntem critici literari, de artă, sociologi sau istorici ca să ne permitem să emitem judecăți de valoare. Lăsăm la latitudinea celor care vor consulta aceste volume să aprecieze munca noastră și să-și facă propriile ierarhii valorice.

Suntem convinși că din paginile lucrării noastre lipsesc multe nume care au făcut și fac cinste județului nostru. Unele dintre aceste personalități, fie nu au fost cunoscute de noi, fie au refuzat să facă parte din dicționar, și spre marele nostru regret, nu se regăsesc în lucrare. Menționăm că am făcut numeroase apeluri, atât în presa locală cât și centrală, în speranța că îi vom sensibiliza pe cei vizați și ne vor trimite datele, sau pe cei care cunosc nume celebre sau mai puțin celebre. Meritul pentru apariția acestor două volume le aparține celor care, prin efortul lor creator, au făcut posibilă apariția numelor lor pe coperta unui

volum, pe un afiș de expoziție sau spectacol. Cinste lor și succes în continuare, dorindu-le să-și facă evidentă prezența în peisajul socio-cultural al județului și al țării.

Volumul care a văzut lumina tiparului acum, mai cuprinde și asociații și fundații culturale, presă locală, atât cât am primit informații și am putut descoperi. Probabil că unele informații sunt lacunare, dar am preferat ca ele să existe, chiar dacă nu oferă prea multe date.

Fără să facem nicio nominalizare, dorim să mulțumim tuturor aceluia care au considerat că din puținele sau multele lor cunoștințe, ne pot da și nouă.

Primiți, deci, aceste două volume, ca pe o încercare de a strânge la un loc nume din mai multe perioade ale existenței noastre istorice, cu bune și rele, primiți-le ca pe un ghid pentru cei care pot încerca să elaboreze o altă lucrare, poate mult mai documentată din punct de vedere științific și mai elaborată din punct de vedere informațional.

Lucia Bălaș

I.D.E.I.

**PERSONALITĂȚI SĂLĂJENE ANIVERSATE ȘI COMEMORATE ÎN CURSUL ANULUI
2006 LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „IONIȚĂ SCIPIONE BĂDESCU“**

Ianuarie

- **Teodor Topan** (3 ianuarie 1946 – 23 iunie 2006) – 60 de ani de la nașterea poetului
- **Teodora Ciobanca** – 12 ianuarie 1981 – 25 de ani de la nașterea artistului plastic
- **Iuliana Lascu** – 21 ianuarie 1931 – 75 de ani de la nașterea autoarei de manuale școlare

Februarie

- **Suba Lajos** (5 ianuarie 1886 – 4 februarie 1946) – 60 de ani de la moartea poetului
- **Constantin Anton** – 14 februarie 1931 – 75 de ani de la nașterea profesorului, autorului de monografii
- **Nagy Ottó** (23 noiembrie 1903 – 17 februarie 1946) – 60 de ani de la moartea scriitorului

Martie

- **Mitruly Miklós** – 7 martie 1931 – 75 de ani de la nașterea folcloristului
- **Boda Iosif** – 9 martie 1946 – 60 de ani de la nașterea analistului politic
- **Petre Dulfu** (10 martie 1856 – 31 octombrie 1953) – 150 de ani de la nașterea scriitorului și pedagogului
- **Viorel Hodiș** - 16 martie 1936 – 70 de ani de la nașterea lingvistului
- **Virginia Lucia Zanc** – 26 martie 1946 – 60 de ani de la nașterea medicului

Aprilie

- **Eugen Teglaș** – 4 aprilie 1946 – 60 de ani de la nașterea jurnalistului și scriitorului
- **Meleg Vilmos Tibor** – 8 aprilie 1956 – 50 de ani de la nașterea actorului
- **Corina Horvat Bugnariu** – 9 aprilie 1946 – 60 de ani de la nașterea artistului plastic
- **Sztankóczy György** (10 aprilie 1906 – 6 aprilie 1984) – 100 de ani de la nașterea redactorului de lexicoane
- **Papp Viktor** (13 aprilie 1881 – 10 mai 1954) – 125 de ani de la nașterea criticului muzical și compozitorului

Mai

- **Nyiszli Miklós** (17 iunie 1901 – 5 mai 1956) – 50 de ani de la moartea medicului și memorialistului
- **Aurel Martin** – 15 mai 1926 – 80 de ani de la nașterea criticului literar

Iunie

- **Ioan Abrudan** – 3 iunie 1956 – 50 de ani de la nașterea profesorului și scriitorului
- **Ana Pop** – 8 iunie 1946 – 60 de ani de la nașterea artistului plastic
- **Vasile Rusu** - 10 iunie 1936 – 70 de ani de la nașterea scriitorului
- **Livia Tudor** (25 iunie 1926 – 19 martie 1979) – 80 de ani de la nașterea medicului

Iulie

- **Ioan Tomole** – 9 iulie 1946 – 60 de ani de la nașterea profesorului și istoricului
- **Marcel Lucaci** – 14 iulie 1966 – 40 de ani de la nașterea profesorului, poetului și criticului literar
- **Péterfavi Szathmáry Károly** (24 iulie 1831 - 14 ianuarie 1891) – 175 de ani de la nașterea scriitorului și profesorului

August

- **Coriolan Gheție** (1 august 1916 – mai 1990) – 90 de ani de la nașterea juristului și filosofului
- **Tordai Sámuel** (12 august 1731 – 12 iulie 1801) – 275 de ani de la nașterea preotului
- **Papp Béla** – 12 august 1936 – 70 de ani de la nașterea profesorului și redactorului de cărți

Octombrie

- **Kádár István György** (5 aprilie 1920 – 8 octombrie 1981) – 25 de ani de la moartea poetului și dramaturgului
- **Nicolae Man** – 8 octombrie 1956 – 50 de ani de la nașterea artistului plastic și profesorului
- **Sámi László** (16 noiembrie 1817 – 23 octombrie 1881) – 125 de ani de la moartea profesorului, publicistului și istoricului

Decembrie

- **Orosz Lujza** – 4 decembrie 1926 – 80 de ani de la nașterea actriței
- **Márton Gyula** (27 decembrie 1916 – 4 aprilie 1976) – 90 de ani de la nașterea lingvistului și profesorului

Lucia Băla^o și Bódis Otilia, bibliografi

FILE DE DICȚIONAR

IOAN ABRUDAN

- profesor -

50 de ani de la naștere

S-a născut în 3 iunie 1956 la Zimbor. Este absolvent al Facultății de Biologie, Geografie și Geologie din Cluj-Napoca. A obținut doctoratul în anul 2003. A fost profesor la Colegiul Național “Sylvania” Zalău, inspector general adjunct la Inspectoratul Școlar al Județului Sălaj, director de studii la Colegiul Universitar Zalău, îndrumător-lucrări metodico-științifice pentru obținerea gradului didactic I, cadru didactic asociat la catedra de geografie fizică a Colegiului Universitar Zalău, cadru didactic asociat la catedra economia resurselor la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad, Filiala Zalău. Pentru o scurtă perioadă de timp a fost vicepreședintele Consiliului Județean Sălaj, iar în prezent este inspector general școlar la Inspectoratul Școlar al Județului Sălaj. Este membru fondator al Fundației „Alma Mater Porolissensis” – Zalău, iar în prezent este directorul executiv al acestei fundații, membru în Comisia Națională de Geografie, membru în Comisia Națională pentru Curriculum – secția de geografie, membru al Clubului „Rotary” – Zalău, membru fondator al Colegiului Universitar Zalău, membru al Consiliului Consultativ al Primăriei Municipiului Zalău. Publică studii și articole în revistele de specialitate: **Studia Universitatis Babeș-Bolyai**, seria **Geologia–Geographia**, **Ora școlii**, **Școala noastră**, **Alma Mater Porolissensis**.

Opera: **Geografia României – teste orientative, bareme și răspunsuri pentru Examenul de capacitate** (Zalău, Editura Gil, 2001), **Geografia județului Sălaj – manual – suport pentru curriculum la clasa a IV-a** (Zalău, Tipografia S.C. Tranger S.A., 2001), **Dealurile Sălajului. Studiu de geografie integrată** (Zalău, Editura Caiete Silvane, 2004).

CONSTANTIN ANTON

- profesor -

75 de ani de la naștere

Profesorul Constantin Anton s-a născut în 14 februarie 1931 la Năsăud. Este absolvent al Facultății de Științe Naturale - Geografie din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj (1960). În perioada 1953-1955 a fost profesor suplinitor la Chieșd, iar în perioada 1955-1957 a fost directorul aceleiași

școli. A fost transferat la Școala Generală din Șumal (1957), îndeplinind funcția de director, iar în perioada 1958-1968 a fost profesor și directorul Școlii din Valcăul de Jos. Din anul 1968, până în anul 1978 a fost directorul Liceului de Cultură Generală din Șimleu Silvaniei. A avut o bogată activitate socială și pedagogică. În perioada 1968-1978 a publicat anuarele liceului unde era director, lucrare începută de Dr. Ioan Ossian. În perioada 1978-1980 a funcționat ca profesor de geografie la Liceul din Șimleu, iar la 1 septembrie 1980 a fost numit directorul Școlii Generale nr. 1 din aceeași localitate. În anul 1989 a revenit la catedra de geografie a Liceului “Simion Bărnuțiu”, unde a funcționat până în anul 1993. În perioada 1997-1999 a fost director al Direcției Programe și Strategii din cadrul Prefecturii Sălaj, apoi până în 2001 a fost profesor suplinitor la Școala Generală Nr. 1 din Șimleu.

A participat la numeroase sesiuni de comunicări științifice, simpozioane, mese rotunde. A publicat articole atât în presa locală cât și în cea de specialitate din țară: **Năzuința, Graiul Sălajului, Sălajul Orizont, Tribuna învățământului, Natura, Școala noastră, etc.** A întemeiat revista școlii **Condeie sălăjene**.

Pasionat fiind de activitatea pe care o desfășura la catedră, împreună cu un colectiv de profesori, a publicat volumele: **Contribuții la monografia Liceului “Simion Bărnuțiu” din Șimleu Silvaniei (1919-1969)** (Oradea, 1970); în anul 1955 a alcătuit **Monografia comunei Chieșd**, iar în 1961 **Monografia comunei Valcăul de Jos**. Au rămas în manuscris două volume importante pentru meleagurile noastre: **Oameni și locuri din ținutul Șimleului și Valorificarea potențialului turistic al depresiunii Șimleului**, volume care nu ar fi lipsit de interes să vadă lumina tiparului.

MARIA TEODORA CIOBANCA

- artist plastic -

25 ani de la naștere

Talentata plasticiană, Maria Teodora Ciobanca, s-a născut la 12 ianuarie 1981 la Zalău. Este absolventă a Universității de Artă și Design-Cluj-Napoca, secția pictură (2003). A urmat masteratul la aceeași facultate. A participat la taberele de creație „Ipp Art” (1998), „Crivaia 2000” – Reșița (1998, 1999). *Premii:* Premiul special al juriului la „Arc peste timp” (Zalău, 1996), Premiul „Tinereții” și Premiul de debut „Mărul de aur” (Bistrița, 1997), Premiul I pentru caricatură la „Umor la ... gura humorului” (Gura Humorului, 1997), Premiul special la festivalul „La Zalău se mai zâmbește” (Zalău, 1997), Premiul revistei „Ambasador –

De Juventude“ (Tg. Mureș, 1997). Deși este foarte tânără, Teodora Ciobanca a avut numeroase expoziții personale și de grup atât în țară, cât și în străinătate: expoziția de pictură la „Galeriile Fundației Ciobanca“ (Zalău, 1997), expoziția de pastel „Contemporani la Cetate“ (Zalău, 1997), expoziția de pictură și grafică la Casa de Cultură a Sindicatelor (Zalău, 1998, 1999, 2001), expoziția de pictură la Casa de Cultură (Șimleu Silvaniei, 2001). Este prezentă cu lucrări în colecții particulare în Germania, S.U.A., Anglia, Italia, Japonia, Danemarca. *Expoziții colective* în țară: expoziția de artă plastică „Arc peste timp” (Zalău, 1996), expoziția de artă plastică a secției de artă a Liceului Teoretic Zalău (1996, 1998), salonul de artă în cadrul Festivalului „Mărul de aur” (Bistrița, 1997), salonul de artă în cadrul Festivalului „Umor la... gura humorului” (Gura Humorului, 1997), expoziții de caricatură în cadrul „Congresului Național al Caricaturiștilor” (Macea – jud. Arad, 1997), salonul de artă în cadrul festivalului „La Zalău se mai zâmbește” (Zalău 1997), salonul de artă în cadrul Festivalului Național de grafică satirico-umoristică (Cluj-Napoca, 1997), expoziția „Ipp Art” (Cehu Silvaniei, Zalău, Șimleu Silvaniei, Cluj-Napoca, București, 1998), expoziția de artă plastică (Reșița, 1998). *Expoziții colective* în străinătate: expoziția de artă plastică „James Dabakis” (Utah – S.U.A.), expoziția de artă plastică „Contemp Studio” (Kyoto-Japonia 1998), expoziția de artă plastică „Ipp Art” (Szentendre – Ungaria, 1998), expoziția de pictură (Varna – Bulgaria, 1998), expoziția de pictură (New York – S.U.A. 2001), expoziția de pictură (Duselorf-Germania, 2004); *cărți ilustrate*: **Peștișorul de aur** (Cluj-Napoca, Editura Floare Albastră, 1997).

KÁDÁR ISTVÁN GYÖRGY

- poet, dramaturg -

25 de ani de la moarte

S-a născut în 5 aprilie 1920 la Crasna. A absolvit Colegiul Wesselényi din Zalău (1940). Studiile universitare le-a urmat la Cluj, iar în 1944 și-a susținut teza de doctorat în psihologie la Budapesta. În perioada 1945-1952 a fost profesor la liceele din Șimleu Silvaniei, Crasna, Carei, apoi preot reformat la Baia Mare, Tormac, Hunedoara. A colaborat la ziarele: **Ifjú Erdély, Szilágyság, Világosság, Előre, Muvelődés, A Hét, Új Élet, Szabad Szó**. A tradus poezii scrise de Mihai Eminescu, Ștefan Octavian Iosif, Tudor Arghezi.

Opera: **Cronica**, poezii (Crasna, 1938); **Napsugár** (Rază de soare), poezii, traduceri (Șimleu Silvaniei, 1945); **Virradat** (Auroră), piesă de teatru muzicală (Carei, 1952).

S-a stins din viață în 9 octombrie 1981 în Iugoslavia.

VASILE - MARCEL LUCACIU

- profesor, poet, critic literar -

40 de ani de la naștere

S-a născut în 14 iulie 1966 la Jibou. Este absolvent al Facultății de Filologie, secția română-latină din cadrul Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca (1989). În perioada 1989-1990 a fost profesor în comuna Lunca de Sus, județul Harghita, iar din anul 1990 este profesor la Liceul Pedagogic "Gheorghe Șincai" din Zalău, din 2006 inspector școlar la Inspectoratul Școlar Județean Sălaj. A debutat cu versuri în revista **Tribuna** (1984). *Premii:* Premiul revistei **Astra** la "Concursul literar pentru studenți" (Brașov, 1989), premiul revistei **De la Nistru pân' la Tisa** și al Editurii Duminica la Festivalul Național "Lucian Blaga" (Sebeș, ediția a XII-a, 1992). *Cenacluri:* cenaclul studentesc "Alfă",

cenaclul de la Miercurea Ciuc, cenaclul "Silvania" al cărui președinte a fost în perioada 1991-1995. *Colaborări:* **Tribuna**, **Steaua** (Cluj-Napoca), **Tomis** (Constanța), **Familia** (Oradea), **Ramuri** (Craiova), **Convorbiri literare** (Iași), **Astra** (Brașov), **Flacăra**, **Luceafărul**, **Contemporanul**, **Vatra Românească** (București), **Nord literar** (Baia Mare), **Vatra** (Târgu Mureș), **Agora lui Dorin Tudoran** (Philadelphia – S.U.A.), **Graiul Sălajului**, **Sălajul Orizont**, **Caiete Silvane** etc. A fost redactor la **Gazeta de Duminică** în perioada 1994-1996 și la revista **Limes** (1998-2000). În anul 1993 a întemeiat revista **Arcadia** – revistă de cultură a Liceului Pedagogic "Gheorghe Șincai". Este redactor la revista **Silvania**.

Opera: **Scrisori către Isolda** (Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1995), **Poemul care a împușcat metafora** (Cluj-Napoca, Editura Limes, 2000), **Omul fără buzunare** (Cluj-Napoca, Editura Limes, 2001), **Re-lecturi stănesciene** (Cluj-Napoca, Editura Limes, 2004). *Volume colective:* **Verticala curgere spre soare** (Slatina, 1993), **Fehér Fekete Alb Negru** (Zalău, Editura Caiete Silvane, 1998), **Poeme – Verseke – Gedichte** (Zalău, Editura Caiete Silvane, 2004). A realizat antologia **Silvania'90** (Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1995), a prefațat volumul de poezii al Dinei Horvat – **Insomnia flăcării**, a îngrijit și prefațat volumul postum al poetului Valentin Meseșan – **Arhiva cu tăceri**.

NICOLAE MAN

- artist plastic -

50 de ani de la naștere

Din galeria oamenilor de seamă pe care Sălajul i-a dat culturii naționale, îl amintim pe artistul plastic Nicolae Man. S-a născut în 8 octombrie 1956 la Șimleu Silvaniei. Este absolvent al Institutului de Arte Plastice „Ion Andreescu” Cluj-Napoca (1980) și doctorand al aceluiași institut. În perioada 1980-1983 a fost profesor la Școala Specială Ajutătoare din Șimleu, apoi la Casa Pionierilor din aceeași localitate (1983-1987), profesor

de pictură la Școala Populară de Artă din Zalău (1987-1990), iar din 1990 este lector la Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca. Este membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din România. În anul 1997 a obținut o bursă de studii la Facultad de Bellas Artes, Universidad Complutense, Madrid (Spania). *Premii:* premiul I la Expoziția Națională „Atelier 35” – Alba Iulia (1984). A participat la programe naționale și internaționale: Workshop – Ateliers croisés (Nantes, Franța – aprilie 2002) – coordonator parte română; Workshop – „Flora și fauna din Florența”, a fresco (Florența, Italia – noiembrie 2002) – coordonator parte română; Workshop – „Fresca Florentină” (Florența, Italia – februarie 2003); Facultad de Bellas Artes, de la Universidad de Castillas – La Mancha (Cuenca, Spania – mai 2004); a fost participant la programul Workshop pe teme de conservare, restaurare, organizat de ARPEA și Centrul de Restaurare din Veneția – Isola di San Servolo (mai 2005).

Lucrările sale au fost expuse în galerii de artă din țară și străinătate: *Expoziții personale:* Lugano (Elveția – 1995), Hildesheim (Germania, 2000); *expoziții de grup:* expozițiile județene din Zalău și Cluj-Napoca (1981-1992), Oradea (1983), Expoziția Națională a Tineretului (Alba Iulia, 1984), Expoziția Națională a Tineretului (Târgu Mureș, 1985), expoziția „10 Artiști Tineri” (Zalău, Cluj-Napoca, Bistrița, 1997), expoziția națională „Atelier 35” (Baia Mare, 1988), Bienala de Pictură și Sculptură (București, 1988), Salonul de Grafică (București, 1990), expoziția „Medium” (Sfântu Gheorghe, 1990), expoziția „Stare fără Titlu” (Timișoara, 1991), expoziția Catedrei de Pictură a Academiei de Arte Vizuale Cluj, în cadrul Muzeului Național de Artă Cluj-Napoca (1996); *expoziții în străinătate:* Bienala de desen (Rijeka, Croația, 1988), Bienala de Miniatură (Toronto, Canada, 1989), expoziția Cenaclului U.A.P. – Zalău (Debrecen și Budapesta, Ungaria, 1990), expoziția de grup „Horia Romanescu” (Fulda, Germania, 1995), expoziția de grup la Galeria Artiștilor Plastici Maghiari (Budapesta, Ungaria, 2001), expoziția de grup

„Portretul” la Școala Superioară de Artă „Saint Luc” (Liège, Belgia, 2002), expoziție de grup la Centrul Cultural Român din Budapesta (Ungaria, 2004).

MITRULY MIKLÓS

- folclorist, lector universitar pensionat -

75 de ani de la naștere

S-a născut în 7 martie 1931 la Crasna. A absolvit Facultatea de Filologie-Pedagogie de la Universitatea “Bolyai” din Cluj (1954), specialitatea limba și literatura maghiară. A fost preparator principal (1954-1957), asistent (1957-1961), apoi lector la catedra de limba și literatura maghiară a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj, până la pensionare. A debutat în **Igaz Szó** (Târgu Mureș) în 1954 publicând o scrisoare necunoscută a poetului Kölcsey Ferenc. În domeniul folcloristicii, prima lucrare a fost publicată în **Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Series Philologia**, Fasciculus 2, 1962, cu tema „Contribuții la cercetarea raporturilor româno-maghiare în poezia populară”. Principalele

domenii de cercetare: genurile folclorice, raporturi dintre literatură și folclor, adunarea și cercetarea literaturii orale a satului natal. *Membru* al Asociației Etnografilor “Krizsa János” și al Asociației “Bolyai” din Cluj, al Societății Muzeale Ardelene. A colaborat la **Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Series Philologia, Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények** (Studii și cercetări de lingvistică și istorie literară), **Igaz Szó, Szabadság, Romániai Magyar Szó, Hephupa, Korunk, Acta Ethnographica** (Budapesta), **Etnográfia**.

Opera: Magyar népköltészet (Folclor literar maghiar) (curs universitar, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, 1974), **Szóból ért az ember: Népi elbeszélések Krasznáról** (Din vorbe înțelege omul - Povestiri populare din Crasna) (Odorheiu Secuiesc, Editura „Erdélyi Gondolat”, 1999), **Megsúgta a kisujjam. Krasznai szólások és közmondások, kurjantások, találós kérdések** (Mi-a șoptit degetul cel mic. Creații populare orale scurte din Crasna) (Odorheiu Secuiesc, Editura Székelykapu, 2005). *Volume colective:* anuarele **Székelykeresztúri Múzeum Évkönyve** (1974), **Irodalomtudományi és stilsztikai tanulmányok 1981** (București, Editura Kriterion, 1981), **Krizsa János Néprajzi Társaság 4. évkönyve** (1996), **Krizsa János Néprajzi Társaság 6. évkönyve** (1998), **Szilágysági Magyarok** (București - Cluj, Editura Kriterion, 1999), **Kraszna: Helyismereti tanulmányok** (Crasna, Asociația „Cserey Farkas”,

2005). *Volum îngrijit: A 750 éves Szilágysomlyó* (Șimleu Silvaniei la 750 de ani) (Șimleu Silvaniei, 2001).

Lucrare proprie tradusă în limba franceză: **Contribution à la question de l'origine du type de ballade de la belle-mère cruelle** (Contribuții la cercetarea originii tipului de baladă „soacra rea”, apărută în: **Acta Ethnographica** (Budapest), 1965, Tomus XIV, Fasc. 1-2, p. 191-195. A întocmit o antologie pentru volumul de traduceri din balade populare maghiare al lui Petre Țaitiș: **Magyar népballadák - Balade populare maghiare**, vol. II. (Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1993).

PAPP VIKTOR

- critic muzical, compozitor -

125 de ani de la naștere

S-a născut la 13 aprilie 1881 la Șimleu Silvaniei. A absolvit Universitatea de Drept din Budapesta (1906). Din anul 1907 a fost funcționar la Ministerul Agriculturii. A învățat muzica în particular, a fost un autodidact. S-a pregătit să fie violonist, dar a abandonat activitatea de muzicant activ, devenind critic muzical. Până în 1919 a fost criticul muzical al ziarului **Új Nemzedék**, apoi a activat la ziarele **Napkelet**, **Budapesti Hírlap**. A debutat la **Szilágyság**. Din 1924 a fost consilier ministerial. Din anul 1931 a fost membru al Asociației „Kisfaludy Társaság”, membru al Consiliului „Greguss Bizottság”. A scris mai multe biografii ale muzicienilor, a fost în cercul prietenilor lui Ady Endre. A dat concerte individuale la Valea lui Mihai, Zalău, Șimleu Silvaniei etc. A fost redactorul revistei **Muzsika** (1929-1930) și al serialului **Zenei Pantheon**, al almanahului **Magyar Zenei Almanach**, consilier muzical al postului de radio **Magyar Rádió**. A colaborat la: **Szilágy**, **Népszava**, **Új Nemzedék**, **Napkelet**, **Budapesti Hírlap**.

Opera: compoziții: **Csipkerózsa** (acompaniament de pian, muzică pe versurile lui Kéthy Endre), **Ritka már a darumadár** (muzică pe versurile lui László Andor), **Dal a csalogányról** (compusă pe versurile lui Antal Iván, 1907), **Mese** (vioară-pian, compusă pe versurile lui Antal Iván) (bluette), **Menuetto** (bluette, 1907), **Bánat** (acompaniament de vioară și de pian) (bluette, 1907), **Arietta** (bluette), **Keringő** (bluette), **Bölcsődal** (bluette).

Volume publicate: **Arcképek a zenevilágból** (Budapest, 1918), **Bach élete és művei** (Viața și opera lui Bach) (Budapest, Pantheon, 1920), **Beethoven élete és művei** (Viața și opera lui Beethoven) (Budapest, 1921), **Haydn élete és művei** (Viața și opera lui Haydn) (Budapest, 1922), **Arcképek az Operaházból** (Personalități ale Operei) (Budapest, 1924), **Arcképek a külföldi zenevilágból**

(Personalități din lumea muzicii universale) (Budapest, 1924), **Arcképek a magyar zenevilágból** (Muzicieni din lumea muzicii maghiare) (Budapest, 1925), **Bevezetés a zeneművészetbe** (Budapest, 1925; ed. a II-a, Cluj), **Dohnányi Ernő életrajza** (Budapest, Stádium, 1927), **Beethoven és a magyarok** (Budapest, 1927), **Dohnányi Ernő és Szegedi miséje** (Debrecen-Budapest, 1930), **Muzsika** (eseuri muzicale, Budapest, 1935), **Liszt Ferenc és magyar tanítványai** (Franz Liszt și elevii lui) (Budapest, 1936), **Zenekönyv rádióhallgatók számára** (Manual de muzică pentru radioasculțatori) (Budapest, 1940), **Zenekönyv. A nóta** (Manual de muzică) (studii, muzică de cameră, Budapest, 1944).

Compozitorul a murit la 10 mai 1954 la Budapesta.

PÉTERFALVI SZATHMÁRY KÁROLY

(Szathmáry P. Károly, pseudonim: Kucsuk)

- scriitor, profesor -

175 de ani de la naștere

S-a născut în 24 iulie 1831 la Șimleu Silvaniei. A studiat la Șimleu Silvaniei, Zalău, finalizându-și studiile la Cluj (1847), devenind copist la Consiliul Regal din Ardeal (1847). A participat la revoluția din 1848-1849, o perioadă fiind privat de libertate. S-a refugiat la Sighetu Marmației, apoi s-a dus la Pesta, unde a lucrat ca educator, apoi profesor la o școală particulară.

A absolvit Politehnica (1854), și Facultatea de Litere și Filosofie (1857).

A obținut doctoratul la Facultatea din Pesta (Ungaria) (1857). În anul

1858 a efectuat călătorii în Europa Occidentală. A fost profesor la Sighetul

Marmației (1858-1862), la Aiud (din 1862). În anul 1867 a studiat colecția pedagogică și istorică a expoziției internaționale de la Paris. Din anul 1876 a fost profesor de istorie la Academia „Ludovika” din Budapesta. A fost deputatul circumscripției Nagyatád timp de 9 ani (1869-1878) și notar principal în diferite județe. A debutat literar în anul 1851 în ziarul **Remény**. A luat premiul Asociației „Kisfaludy” cu studiul **A beszély elmélete** (Pest, 1868). A fost redactor al mai multor ziare din Ungaria: **Hazánk, Országgyűlési Napló** (din 1878). În anul 1872 a fondat Uniunea Națională de Protecție a Minorilor, fiind secretarul, iar din 1877 a devenit președintele acesteia; a fost membru al asociațiilor „Kisfaludy Társaság” (din 1868) și „Petőfi Társaság” (1876), o perioadă fiind președintele Asociației Pedagogilor Maghiari, delegat al Ministrului de Protecție a Minorilor. Împreună cu Szilágyi István a redactat albumul **Szigeti Album** (1859), în anul 1860 **Gyulai Árvízkönyv**, iar din anul 1882 a fost redactor la anuarul **Országos Kisdedovó Egyesület Évkönyve**. A colaborat la: **Visszhang** (Budapesta), **Divatcsarnok, A Hon** (1870-1875), **Gondűző**.

Volume publicate: **Az ausztriai Ház** (Pest, 1848); **Sirály** (Pescărușul), roman istoric (vol. I-III, Pest, 1854); **Samil**, roman istoric (vol. I-II, Pest, 1855); **Erdély véscsillaga**, roman (vol. I-III, Pest, 1857; 1858- ed. a 2-a); **Magyarhon fénykora** (vol. I-III, Pest, 1857; 1869); **Bethlen Miklós**, roman biografic (Pest, 1858); **Vetélytársak** (vol. I-II, Pest, 1858); **Izabella**, roman istoric (vol. I-II, Pest, 1859); **Színezett lapok a történet könyvéből** (povestiri, vol. I-II, Pest, 1860); **Történeti alakok** (vol. I, Baia-Mare, 1860); **II. Rákóczi Ferenc és nevezetesebb kortársainak némely kiadatlan eredeti leveleik** (redactor, Pest, 1861); **Bujdosók** (vol. I-II, Pest, 1862); **Kosztolányi hölgyek** (vol. I-II, Cluj, 1862); **Ábrándozók** (vol. I-II, Pest, 1866); **Bethlen Gábor ifjúsága** (Tinerețea lui Bethlen Gábor), roman (vol. I-II, Pest, 1866); **A gyulafehérvár - nagyenyedi Bethlen - főtanoda története** (Istoria Școlii Bethlen din Aiud și Alba Iulia) (Aiud, 1868); **A beszély elmélete** (Pest, 1868); **A nagyenyedi Bethlen-kollégium története** (Viena, 1868); **Beszélyek az erdélyi honvédivilágból** (Pest, 1869); **Az ország sebei** (Rănilile țării), roman (vol. I-IV, Pest, 1871); **A magyar regényirodalom története** (1871); **Történelmi csemegék** (Scrisori originale din sec. XVI-XVII) (Pest, 1872); **Magyar regevilág** (Pest, 1872); **A fekete szekér**, roman (vol. I-IV, Pest, 1873); **Az országos magyar gazdasszony-egylet története** (Pest, 1873); **Az újvilág**, roman (vol. I-IV); **A nemzetek honfoglalása** (Budapest, 1875); **Az emberi művelődés története** (Istoria culturii omenestii) (vol. I-III, Budapest, 1876-1877); **Emlékirat a magyarországi kisdjednevelés nevezetes mozzanatairól** (Budapest, 1878); **Magyarország története** (Budapest, 1879); **Jó könyvek a magyar nép számára** (Pest, f.a.); **Piros könyv a magyar nép számára** (Budapest, 1882; 1888); **A honboldogítók**, roman (vol. I-II, Budapest, 1882); **Tudósok harca** (roman istoric, vol. I-II, Budapest, 1883); **A szabad szó vértanúi**, roman (vol. I-II, Budapest, 1883); **Rossz asszony várat veszt** (Budapest, 1885); **Gróf Teleki Blanka életrajza** (Biografia contesei Teleki Blanka) (după notițele lui Leövey Klára, Budapest, 1886); **Balassa Bálint**, roman (Budapest, 1887); **A legszebb hercegnő** (Cea mai frumoasă prințesă) (roman istoric, 2 vol., Budapest, 1888); **Az országos kisdjedovó – egyesület évkönyve az 1888 évről** (Budapest, 1889); **Régi szép idők** (Budapest, 1891); **A kiengesztelt átok** (roman, Budapest, 1892).

A scris drame: **Lukánusz** (5 acte, Pest, 1869), **Csák Máté, Lucanna**; piese de teatru: **Az asszony komédiája** (Budapest, 1888), **Kendiek**.

Memoriile sale au apărut sub titlul: **Emlékeim** (Memoriile mele) (Șimleu Silvaniei, 1884).

Marele savant s-a stins din viață în 14 ianuarie 1891 la Budapesta.

VASILE RUSU

- scriitor -

70 de ani de la naștere

Profesorul Vasile Rusu s-a născut în 10 iunie 1936 la Ciocmani, comuna Băbeni. Este absolvent al Facultății de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj (1967). Debutează în presa sibiană la vârsta de 18 ani, iar în proză cu volumul **Insectar pentru viitor** (1967), rămas în manuscris. A fost președintele Comitetului pentru Cultură și Artă (1967), apoi a condus Comitetul pentru Cultură și Artă al municipiului Sibiu (1968), iar în perioada 1969-1970 a condus toate instituțiile de cultură din Sibiu. În perioada 1971-1990 a fost profesor. În anul 1996 a ocupat funcția de expert la Casa Corpului Didactic din județul Sibiu. A frecventat cenaclul „Orizonturi Noi” din cadrul Filialei Uniunii Scriitorilor Sibiu (1952), cenaclul umoriștilor „Nicolae Olahus”, la a cărui înființare a participat, „Cenaclul literar al elevilor de cls. a X-XII din țară” în Tabăra Națională Poneasa, județul Timiș (1972), a întemeiat „Cenaclul literar al elevilor de liceu din județul Sibiu”, în anul 1995 a înființat Liga Culturală „Mihai Eminescu” din Sibiu, este membru fondator al „Cenaclului de Dialog Cultural – Sibiu 2007”. **Colaborări: Lupta Sibiului, Flacăra Sibiului, Rondul, Ziarul de Sibiu, Graiul Sălajului, Dunărea, Cercetări de limbă și literatură** (Sibiu), **Transilvania** (Sibiu), **Orizont** (Timișoara), etc. A fost redactor-șef la revista de cultură și educație **Magister**, a învățământului preuniversitar din Sibiu (1996-1998), iar în 1990 a inițiat ziarul Prefecturii Sibiu **Informația**. A participat la simpozioane naționale și congrese internaționale.

Opera: De n-ar fi poveștile (Sibiu, 1972), **Ioan Bechnețiu și Tribuna de la Sibiu (1884-1903)** (Sibiu, Casa de Presă și Editură Tribuna, 1998), **Românii din Marpod** (Sibiu, Editura Imago, 1999), **Eminescu - dragostea noastră** (Sibiu, Casa de Presă și Editură Tribuna, 2000), **Eminescu – poetul suferinței** (Sibiu, 2001), **Pedagogul Lucian Bologa și psihologia vieții religioase** (Sibiu, Editura Penel, 2001), **Eminescu și detronarea lui Cuza** (Sibiu, Casa de Presă și Editura Tribuna, 2004), **Tribuna Sibiană - 120 de ani (1884-2004)** (Sibiu, Casa de Presă și Editură Tribuna, 2004), **Poarta anotimpurilor** (Sibiu, Editura ARHIPART, 2006). *Volum colectiv: 200 de ani de învățământ pedagogic românesc la Sibiu.*

Lucia Bălaș și Bódis Otília

ZOE DUMITRESCU BUȘULENGA - In memoriam

Evocarea marilor personalități trecute în lumea umbrelor, care au avut o contribuție deosebită în diferite domenii de activitate, devine pentru fiecare dintre noi o datorie, dar, în același timp, și o onoare.

Anul acesta, pe data de 5 mai, s-a stins din viață la Mănăstirea Văratec, academicianul de renume mondial Zoe Dumitrescu Bușulenga, cunoscută și sub numele de maica Benedicta, la vârsta de aproape 86 de ani. Născută la 20 august 1920, la București, într-o familie de intelectuali, profesor universitar specializat în literatura comparată, om de amplă cultură renașcentistă, a ales să-și petreacă ultimii ani de viață, retrasă la Mănăstirea Văratec, din Moldova. Deși în adolescență se pregătește pentru o carieră muzicală, o boală nemiloasă a obligat-o să părăsească pianul și vioara și alege să se salveze spiritual prin filologie (germana și engleza). A făcut studii muzicale la Conservatorul “Pro-Arte”, studii juridice și filologice, susținând teze de doctorat în drept - “Evoluția noțiunii de suveranitate” - și în filologie - “Renașterea - Umanismul și Dialogul artelor”.

Avându-i ca mentori spirituali pe Tudor Vianu și George Călinescu, profesori renumiți, care au dominat literele universitare după război, își începe ascensiunea în lumea universitară și academică ajungând profesor (1971) și șef al Catedrei de literatură comparată la Universitatea din București. A fost, de-a lungul anilor, cercetător și director la Institutul de Istorie și Teorie Literară “George Călinescu”(1973). Între 1991 și 1997 a fost director al Școlii Române din Roma (Accademia di Romania). A fost vicepreședinte al Academiei de Științe Sociale și Politice (1970), președintele Comitetului Național Român de Literatură Comparată (1975), membru în Biroul executiv al Internațional Comparative Literature Association (1973-1979), visiting professor la Amsterdam (1972). A fost vicepreședinte al Uniunii Femeilor din R.S.România (1966) și deputat în Marea Adunare Națională. În anul 1974 a fost aleasă membru corespondent al Academiei Române devenind membru titular în 1990, iar între 1990 și 1994 a îndeplinit funcția de vicepreședinte al acestui prestigios for al spiritualității românești.

Spirit renașcentist, Zoe Dumitrescu Bușulenga și-a consacrat talentul și inteligența elaborării unor lucrări de istorie literară, literatură comparată, istoria culturii, analize stilistice, memorialistică, toate repere ale culturii românești contemporane. Își consolidează prestigiul literar publicând numeroase volume printre acestea numărându-se: **Ion Creangă, Renașterea, umanismul și dialogul artelor, Valori și echivalențe umanistice, Antologia poeziei românești, Sofocle - contemporanul nostru și condiția umană, Eminescu - Cultură și creație, Periplu umanistic, Itinerarii prin cultură, Eminescu și romantismul german, Muzica și literatura (trei volume), Eminescu. Viața - Opera - Cultura,**

“Pagini engleze”, “Portrete”. Cărțile scrise dezvăluie o cunoaștere adâncă a istoriei literaturii, a muzicii, a artelor privirii, astfel încât, în plămada textului, analizele de orientare comparatistă ale distinsei Doamne, se dezvăluie ca forme ale unei istorii spre care tind unele direcții semnificative ale literaturii comparate.

Reviste cum sunt **Manuscriptum**, **Revista de istorie și teorie literară**, **România literară**, **Secolul XX**, **Synthesis** și altele, postul național de radio sau Televiziunea Română s-au bucurat de colaborarea acestei distinse Doamne a culturii românești.

Ca recunoaștere a personalității sale a fost aleasă membru al **Académie Européenne des Sciences et des Artes și al Academiei Europaea**. A fost distinsă cu premiul special al Uniunii Scriitorilor, cu premiile **Herder**, **Adelaide Ristori**, **Pleiade**. Președintele Emil Constantinescu a decorat-o cu medalia **150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu**, iar în 2003, președintele Ion Iliescu i-a acordat **Ordinul Național pentru Merit în grad de Ofițer** pentru întreaga activitate și contribuție la studierea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural românesc.

Într-un interviu acordat Mihaelei Onofrei, în ultimii ani ai vieții, este surprinzător să afli ceea ce mărturisește Zoe Dumitrescu Bușulenga despre ea însăși: „Când eram copil, eram foarte timidă. După părerea mea eram și foarte cuminte. Mă socoteam puțin nedreptățită. În jurul meu erau copii foarte frumoși-verișoarele mele – care-mi dădeau complexe încă de atunci. Cu vremea mi-au mai trecut complexe. De toate nu am scăpat însă nici până azi. De cel mai grav, de timiditate, mai ales de timiditatea în public nu m-am vindecat. În întreaga mea carieră universitară făceam puls peste 90 la fiecare curs și la fiecare seminar-ori de câte ori le vorbeam studenților. Și aveam până la șase ore pe zi. Eram înțeleștată, crispată, de fiecare dată. Pe măsură ce vorbeam, sub înfrâurirea ideilor care se succedau în mintea mea, această stare se risipea.” Toate aceste mărturisiri, după o carieră didactică de excepție, de peste 40 de ani! Cea mai mare bucurie și consolare în același timp a fost atașamentul extraordinar al studenților față de dascălul lor.

Încă de tânără manifestă o înclinare certă spre universul religios, astfel încât Zoe Dumitrescu-Bușulenga reușește să uimească și azi prin câteva gesturi de epocă memorabile: în plină dictatură comunistă a predat studenților Biblia, l-a salvat pe viitorul mare poet creștin Ioan Alexandru, aducându-l de la Cluj la București, luându-l ca asistent universitar și înlesnindu-i, mai târziu, deschiderea unui curs de ebraică veche, sub camuflajul căruia poetul imnelor să poată preda - de fapt – credința creștină studenților Universității București. A fost singura persoană care a avut curajul să țină un curs despre cunoștințe biblice în cadrul Universității din București, considerând Biblia - cartea de căpătâi a umanității, prima lectură din bibliografia necesară a omului, care nu poate să fie ocolită.

În ultimii ani ai vieții s-a retras în liniștea binecuvântată a Mănăstirii Văratec, și a continuat să fie prezentă, cât se putea, în viața cetății, scriind și participând la manifestări culturale, însă preocupările ei au

încetat să fie exclusiv literare, au devenit și legături spirituale, îl căuta pe Dumnezeu. Cu o reală vocație a luminii, acad. Zoe Dumitrescu Bușulenga rămâne un model al omului de cultură, a cărui generozitate ne va aminti mereu că doar „dăruind vei dobândi” și că „Biblioteca este singura bogăție, însemnând mai mult decât un loc, este locul în care ne putem regăsi ca oameni.”

Este înmormântată la mănăstirea Putna, aproape de Ștefan cel Mare, așa cum și-a dorit. La trecerea în lumea celor dreți, Nicolae Manolescu, președintele Uniunii Scriitorilor din România spunea „A fost un intelectual cu multiple cunoștințe și posibilități, un remarcabil om de carte. Dispariția ei, oricât de înaintată i-ar fi fost vârsta, lasă un gol greu de umplut în inima noastră și în cultura română.”

Doina Maniura

DIN ACTIVITĂȚILE ȘI PREOCUPĂRILE BIBLIOTECARILOR DIN JUDEȚ

Dar de suflet!

O dată pe an, mici și mari sărbătoresc Ziua Femeii.

În acest an, mi-am propus să organizez un moment festiv pentru a sărbători această zi. Am avut invitate câteva colege din comunele învecinate, doamna Florica Pop, directoare, domnul Popițiu Ioan, metodist și doamna Bódis Ottilia, de la Biblioteca Județeană Sălaj. Ne-au onorat cu prezența părinți

dornici de a-și vedea și asculta copiii recitând versuri de laudă despre frumusețea sufletească, morală și fizică a femeii și orchestra de mandoline a Școlii Gimnaziale Petri Mór din Nușfalău, dirijată de domnul profesor de muzică Gőnczi Sándor.

Afară ploua. Era o zi mohorâtă, apăsătoare, grea, de plumb ca în poeziile lui George Bacovia, dar în sufletele noastre era soare și căldură. Această căldură ne

ajută să trecem peste momentele grele din viața noastră, ne dă putere să așteptăm răsăritul soarelui, chiar dacă cerul este întunecat, să avem încredere în ziua de mâine și, nu în ultimul rând, să ne creștem copiii frumoși.

Am încercat să aleg în așa fel poeziile și cântecele, încât să surprind femeia în toate ipostazele ei, când este tânără, frumoasă și este IUBITĂ, când este sedusă și plătește scump pentru greșelile ei, când este mamă tânără și-și învață pruncul să umble și să vorbească; când rămâne singură, părăsită deoarece „puii” și-au luat zborul din cuib, când se bucură de venirea fiului – bărbat. Ceea ce este foarte important și de reținut, așa cum ne spun toate poeziile, toate operele de artă, este că femeia, indiferent pe care treaptă a scării sociale se află, în primul și-n primul rând este MAMĂ. Indiferent dacă este femeia simplă, intelectuală sau personalitate istorică, nașterea și creșterea unui copil este o menire sfântă ce nu poate fi comparată cu nici o altă datorie. Sentimentele unei mame nu pot fi comparate cu nici un alt sentiment.

Literatura, și arta în general, ne dezvăluie în multe feluri fenomenul FEMEIE, în toată complexitatea lui. Scriitori, poeți, pictori, sculptori, muzicieni etc. și-au găsit mereu o sursă de inspirație inegalabilă (poate doar natura mamă) pentru operele lor valoroase în acest MIRACOL...

Frumusețea nu înseamnă neapărat un fizic perfect. Ea izvorăște din interiorul nostru, indiferent că suntem blonde, brunete, roșcate, copile sau femei mature, înalte sau scunde, slabe sau grase. Așa suntem noi. De prea multe feluri. Și așa este bine. Dar avem ceva în comun: ne iubim copiii necondiționat, suntem în stare să facem și imposibilul pentru a-i crește cum credem noi că este mai bine.

Truda noastră nu aduce satisfacții când vrem noi. Dar cu timpul rezultatele devin vizibile și sunt sigură că primim și vom primi mereu respectul ce ni se cuvine.

Ca bibliotecară, încerc mereu să sensibilizez sufletele celor din comună, să-i ajut să deschidă paginile cărților din care au mereu câte ceva de învățat. Bucuria mea este aceea de a dăruia informație și, de ce nu, înțelepciune din grădina omenirii păstrată cu sfințenie în CĂRȚI.

Vă doresc multă sănătate, putere de muncă, rezultate frumoase, indiferent în ce domeniu de activitate lucrați și mult, mult optimism.

Somogyi Vengli Judith
Biblioteca Comunală Nușfalău

Într-o duminică, la Măierişte – leac și hrană pentru suflet!

Atunci când dorești să realizezi ceva deosebit pentru semenii tăi, cu siguranță efortul și emoțiile sunt pe deplin răsplătite. Așa s-a întâmplat duminică, 4 iunie 2006, la Căminul Cultural din comuna Măierişte.

Cunoaștem faptul că aici există o foarte bună colaborare între PRIMĂRIE, BISERICĂ, ȘCOALĂ și, bineînțeles BIBLIOTECĂ, acestea devenind, în tot mai multe locuri, sufletul manifestărilor culturale gândite și dăruite comunității.

După sfânta slujbă de duminică, sute de localnici s-au îndreptat spre căminul cultural, bucușoși și dornici să-și încânte privirea și sufletul obosit, uneori, din lipsă de cântec și poezie. Și ei știu că, pe lângă muncă, multă muncă, mintea și sufletul au nevoie și de alte momente.

Au participat la acest eveniment de suflet: primarul comunei, **Vasile Lazăr**, directorul școlii, **Costel Oșan**, preotul din localitate, profesori și foarte mulți săteni.

Era început de iunie, luna copilăriei, iar bibliotecara, **Eleonora Burcaș**, inspirată de nemuritoare pagini dedicate celei mai minunate vârste, a realizat o frumoasă și impresionantă expoziție de carte și a prezentat, cu emoție în glas, copilul și copilăria văzută de cei mai sensibili scriitori ai literaturii lumii.

Următorul moment a fost o lansare de carte. Un fiu al satului a dorit să dăruiască locului ce i-a legănat copilăria și devenirea volumul de versuri: „LECUIEȘTE-ȚI, CERBULE, TRISTEȚEA!”, apărut la Editura ProVita, Cluj-Napoca. Despre omul **Mircea Dragoș**, născut la 9 iunie 1955, a vorbit **Costel Oșan**, iar despre carte – adevărată biografie a poetului, ne-a făcut mare plăcere să intervenim.

Au fost de admirat cuvintele profunde și emoționante ale poetului, iar gestul acestuia, azi economist foarte apreciat la Cluj-Napoca, de a dăruii copiilor și sătenilor un număr de 50 de volume și multe dulciuri, a demonstrat puternica legătură a omului cu locurile natale și adevărata valoare umană.

Surprizele au continuat. Trecând de la copilărie (inocență) la poezie (leac și hrană pentru suflet), cu gândul la un mare poet al Ardealului, **George Coșbuc**, de la a cărui naștere s-au împlinit (20 septembrie) 140 de ani, au fost aduse în fața publicului obiceiuri de nuntă din zonă. Poezia „Nunta Zamferei” a fost prilej de culegere și cercetare a bogatului folclor local.

Profesoara de limba română, **Eugenia Oșan**, împreună cu bibliotecara, au reușit să pună-n scenă o nuntă autentică, așa cum se desfășura aceasta în alte vremi.

Strigăturile, gătitul și cerutul miresei, jocul „Găina”, schimbarea miresei și intrarea acesteia în rândul nevestelor, toate au fost foarte bine marcate. Artiștii, elevi ai școlii generale din localitate, în frumoase costume populare, au fost bucuroși să învețe și să prezinte toate momentele minunate trăite în satul lor de cei care, azi, împovărați de ani și amintiri, se bucură să le împărtășească tinerilor și-i roagă să nu le uite și să le transmită mai departe.

Am încercat să filmăm și noi toate momentele prezentate pentru că, asemenea lor, gândim: un popor care-și uită tradițiile nu va dăinui în istorie.

O duminică cu adevărat bogată la Măieriște. Bucuria și dorința ca astfel de evenimente să fie mult mai dese se citea în ochii tuturor.

Florica Pop

Lecuieste-ți, cerbule, tristețea!

Oțelul rece. Dur.

Predispune la aduceri aminte.

Lin, ca și cum s-ar scurge
otravă dintr-un pahar cristalin,
buzele murmură:

„în fiecare gigantică clipă
trăim pentru noi înșine sinucideri
latente.

Ce mai contează atunci
că-nmulțim

la date precis de scadente,
albele cruci în bătrân țintirim?”

Tulburi, apele, sufletul
vor să mi-l prindă

să-l ascundă-ncet într-o oglindă!

La Biblioteca Orășenească Cehu Silvaniei nu este vacanță!

Trecând, ca de atâtea ori, pe la bibliotecile publice ale Sălajului, în plină vară, când lumea este mai mult cu gândul la munte sau la mare, am constatat că la Cehu Silvaniei cel mai frecventat loc rămâne biblioteca.

Cu greu am reușit să discutăm probleme profesionale, planuri și proiecte, cititorii intrau mereu, iar la noi EI au prioritate maximă.

Biblioteca Orășenească Cehu Silvaniei a fost înființată în anul 1951, având un fond de carte de aproximativ 15 000 volume.

În prezent fondul de publicații pus la dispoziția utilizatorilor este de 42 816 volume; 25 abonamente la periodice (reviste, ziare). Această instituție publică a făcut primii pași spre informatizare, achiziționând, în trimestrul al II-lea 2006, un calculator și o imprimantă. Din promisiunile făcute de primăria orașului și din cele spuse de doamnele bibliotecare am înțeles că sunt alocate fonduri (aproximativ 3 000 RON) pentru achiziționarea programului special

destinat informatizării bibliotecilor - TLIB, astfel încât, în viitor, toate aceste instituții să devină adevărate centre de informare și să comunice la nivel județean, național și internațional, toate informațiile fiind accesibile utilizatorilor dornici de informare, indiferent de localitatea de unde doresc să acceseze programele noastre.

În perioada 2001 - 2006 biblioteca din Cehu Silvaniei a înregistrat un număr de 2 232 utilizatori (25% din populația orașului). Numai în anul 2006 au fost împrumutate 7 806 volume, iar la Sala de Lectură s-au consultat aproximativ 1 200 publicații.

Importanța acordată cititorilor este maximă aici, bibliotecarele organizând în permanență expoziții tematice, evenimente culturale deosebite la care participă, cu mare bucurie, atât tinerii cât și celelalte categorii de locuitori.

Am stat de vorbă și cu o parte din cititorii care au trecut pe la bibliotecă, în timp ce ne aflam acolo

analizând situația instituției și încercând să găsim soluții pentru modernizare. Toți erau foarte mulțumiți de atitudinea doamnelor bibliotecare **Mărioara Petrenciu** și **Balint Iuliana**; au spus că se simt ca în familie, că este locul în care merg cu o plăcere deosebită, dar că ar dori mai multe cărți noi, INTERNET, tot ce ține de cerințele acestor vremuri. Dorința lor este și a noastră și o transmitem Primăriei

Orașului Cehu Silvaniei. Am aflat, în altă vizită, că sunt multe problemele orașului, dar avem încredere că atât primarul, cât și consilierii locali, vor reuși să-și îndrepte gândurile și, bineînțeles, fondurile și spre bibliotecă. Este mare nevoie!!!

Populația de limbă maghiară din oraș va avea marea bucurie să constate că au sosit la bibliotecă un număr de 400 volume (doar în 2006) carte foarte valoroasă, selectată din oferta primită de la Fundația „ILLYÉS ALAPÍTVÁNY” din Budapesta.

Valoarea acestei donații, ce a fost primită printr-un proiect, se ridică la 10 904 RON, cărți valoroase, foarte utile cititorilor.

Este demnă de laudă și deosebite aprecieri pasiunea bibliotecarelor din această instituție și profesionalismul demonstrat în activitățile de aici.

DIRECTOR,
prof. Florica Pop

PROVORBIS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											■
2						■				■	
3											
4								■			
5				■							
6			■								
7											■
8		■					■				
9					■				■		
10						■				■	
11	■										

ORIZONTAL: 1) Roman celebru, cuceritor (2 cuv.) (IULIU CEZAR) 2) Prinde filele la carte (COTOR) – Pus pe cântare din vechime (TAS) 3) Un tip de bună stare (LATIFUNDIAR) 4) Gen de expunere făcut în picioare (RIDICAT) – Prins în coloană (GÂT) 5) Fundalul viselor! (PAT) – Trag la ochi cu firele (PESCARI) 6) Cotă de bibliotecă! (CB) – Genericul bancurilor nelimitate (PUSTIURI) 7) Numere de revistă pentru public (SPECTACOLE) 8) Vine... spus după exprimare! (ATÂT) – Ține piept la credință (ATEU) 9) Oferte pentru colindători (RUTE) – Esența mătcii (APA) – Nota bene! (NB) 10) Se dau pe față la cele neplăcute (CREME) – Fază primară vizând leagănul copiilor (FĂT) 11) Repetare monosilabică (BÂLBÂITURĂ)

VERTICAL: 1) Unitate de volum (CAPACITATE) 2) Rodați prin multe încercări (UCENICI) – Trece pe la curs (POD) 3) Înscriș de drept (pl.) (PLANE) – Nuanțare de cupă (ROȘIE) 4) O rea de muscă (FUFĂ) – Hainele... Domnului (ȚINUTE) 5) Neaoșe din neam în neam la țară (SĂTEANCĂ) – Merg în cete! (OI) 6) Primește mereu papucii (dim.) (URĂȚICĂ) 7) Evidențiat prin scris (ALFABET) – Este bun, curat la suflet (AER) 8) Indicator curent (AZI) – Una ce ia mult în greutate (GRĂSANĂ) 9) Etalează cărțile la masă (fem. pl.) (CRUPIERE) – Dată din etate! (AN) 10) Provocatori cărora le arăți dinții (DUȘMANI) 11) Element de înregistrare (DOSAR) – Aere de nesuferit (FIȚE)

Vasile Petruș, bibliotecar
ILEANDA
Dicționar: ISE

PROVORBIS (REZOLVARE)

ORIZONTAL: BESTSELLER, ISTET, AED, S, BEATITUDINE, LITERAR, TOR, ISE, PLETOȘI, OT, PIPĂRATE, TIPĂRITURI, E, OȚET, DEMN, COCI, API, IO, ARAME, UTA, X, ALITERAȚIE.
VERTICAL: BIBLIOTECĂ, ESEIȘTI, ORĂ, STATE, POCAL, ȚEȚE, PATIMI, STÎRPIRE, ET, E, TĂLPIȚĂ, E, LAUREAT, PUR, LED, TRUDITĂ, EDITOARE, AT, R, NOSTIMI, I, SERIE, NOXE.

CRÂMPEIE DE FOLCLOR DIN SĂLAJ

Peșitul

Asemenea obiceiurilor din alte sate ale comunei, peșitorul își anunță peșitul prin neamuri mai apropiate. Fata, având cunoștință despre acest lucru, face mari pregătiri. Pregătirile constau din curățitul casei și prepararea de mâncăruri. Peșitorul este însoțit de unul sau doi oameni de încredere. Peșitul se face seara, când abia se învâluie ziua cu noaptea. În casa fetei se iscă nerăbdare, frații mai mici stau la pândă, pe la poarta casei, prin curte, ca să anunțe sosirea peșitorului. Odată sosiți aceștia sunt așezați la masă, la loc de frunte. Discutând despre una-alta, însoțitorii peșitorului anunță motivul venirii lor. La acest anunț, părinții fetei răspund: „nouă ne place de dumneavoastră, atârnă de tineri dacă s-or afla”.

Peșitorul, auzind spusele părinților, iese din casă chemând-o și pe fată. Aceasta și peșitorul se așază ori în tindă ori pe târnațul casei, stând de vorbă și făcându-și declarații de dragoste. După ce se învoiesc reciproc, intră în casă.

Însoțitorul peșitorului îl întreabă: „e înmorat ori e senin?”. Dacă răspunsul este „senin”, atunci e semn că tinerii s-au învoit la căsătorie. Unul dintre însoțitori zice: „văzând că tinerii s-au înțeleș, cu ce zestre înzestrați fata?”, iar părinții oferă după starea lor materială. După ce se tocmesc asupra zestrei fetei, părinții cer să li se spună cu ce zestre va fi înzestrat peșitorul. Însoțitorul peșitorului comunică zestrea pe care o va primi. Pe urmă, părinții fetei sunt invitați la casa peșitorului „pă vedere” și se fixează ziua de logodnă. Logodna se face la casa miresei. La logodnă sunt invitați tinerii satului, petrecându-și până dimineața. Regula generală este aceea conform căreia cununia se va face la trei săptămâni după logodnă. În timpul acesta se fac pregătiri de către ambele părți, atât la mire, cât și la mireasă. Își angajează „chemător”, care se îmbracă în haine de sărbătoare.

Adrian Florian,
Biblioteca Comunală Almașu

Nunta

Pregătirile de nuntă încep cu o săptămână înainte și, în fiecare zi, „socăcițele” știu exact ce trebuie să facă pentru ca până sâmbăta, când începe nunta, să iasă totul bine: luni se fac „păturile” de tăiței; marți-pâine și cozonac; miercuri – prăjiturile; joi – se taie porcii și găinile; vineri – crema la prăjituri, se coc șnițelele, chiftelele, drobul, cârnații, iar seara se fac sarmalele, se curăță cartofii și zarzavatul pentru supă. Sâmbătă, dis-de-dimineață, se pune mâncarea la foc, și, după ce, începând de joi „se gată” căminul cultural, unde are loc nunta, cu „prime”, baloane, „șterguri” și „toale” țesute în război, care mai de care mai frumos colorate și împodobite, se aranjează și mesele, se face tortul miresei, ca totul să fie gata până la amiază când începe nunta.

La casa mirelui, se strânge multă lume, vin muzicanții, „domnișoarele de onoare”, „ptiuitoarele” (chiuitoarele) și starostele începe cu o rugăciune:

„Doamne, ajută-ne la drum,
Să merem într-un ceas bun,
Să merem și să vinim
Să facem pă cum gândim,
Doamne, ajută-ne și nouă
Să merem pă cale nouă,
Cale nouă, neumblată,
Unde n-am fost niciodată.”

după care invită pe toată lumea la nuntă și tot alaiul se îndreaptă spre casa nașilor:

„Tăți nuntașii să poftiți,
La nuntă ca să viniți,
Că acolo vă așteaptă
Cu mese încărcate,
Cu fel și fel de bucate,
Cu mâncări și băuturi,
Cu diferite fripturi
C-așa-a rămas din bătrâni,
Obiceiul, la români,
Care-n veci de veci va fi,
Cât românii or trăi.”

„Vezi casa nănașului,

În mijlocul satului,
Cu ferești descuietoare,
I se cade nănaș mare.
I se cade-a nănăși,
Ca la vii cu strugurii.
Nănaș mare, să trăiești,
Să cununi și să botezi,
Să ai satul jumătate,
Tăt de fini și de nepoate,
Să trăiești și mult și bine,
Ca să-mi cununi și la mine.”

Nașii invită nuntașii în casă și-i ospătează cu prăjituri, pălincă și vin.

De aici, se merge spre casa mirelui.

Alaiul este deschis de băieți tineri (holtei), prieteni de-ai mirilor, care duc în mâini „steagurile” (palțauăle), făcute din hârtie creponată, împăturită în formă de batic, de culori diferite și frumos împodobite cu brad, verdeață, flori și inițialele mirilor.

Băieții au cu ei sticle de vin, pălincă și servesc pe toată lumea care iese la porți să vadă acest frumos eveniment.

Ajunși la casa mirelui, starostele „cere” mirele, care își ia rămas bun de la cei apropiați:

„Ia-ți, mire dragă, rămas bun,
De l-al tău tătucă bun,
De la stele, de la lună
De l-a ta măicuță bună.
Dă-le, dragă, o sărutare,
Și te roagă de iertare.
Pentru câte le-ai greșit
De când în lume ai vinit,
Și frumos le mulțamește
Pentru că te-au putut crește.
Mai ia-ți, mire, rămas bun
De la frunza cea de măr,
De la dragu frate-tău,
De la părul cel cu pere,

De l-a tale surorele.
Gată-te c-amu ti duce,
Să pui jurământ pã cruce,
Pã cruce, pã Evanghelie
Cu a ta dragă soție.”

Nuntașii sunt ospătați și în drum spre casa miresei „ptiuitoarele” se întrec în a-l lăuda pe mire:

„Mire, mire ca și-a nost
Nici nu este, nici n-o fost.
Numa-n munte este-un brad,
Așe subțirel și-nalt,
Pe la mijloc îi stufos,
Cum ii omu’ mai frumos.
Mire, mire cu ochi dragi,
Bagă de samă ce faci.
C-aista nu-i târg de țară
Ce cumperi, să vinzi tu, iară.
Că astăzi îi mărturie,
Ce cumperi țî pã vecie.”

„Vai de mine, sus îi casa
Unde ne-o crescut mireasa,
Nalte-s și podelile
Unde-o venit mirele.
Astă casă-i sus pã piatră,
De nimic nu-i sușigată, (nu duce lipsă de nimic)
Nici de apă, nici de unt,
Nici de mârș după-mprumut,
Nici de apă, nici de sare,
Nici de câte-s pã sub soare,
Că asta de tăte are.”

Ca și la casa mirelui, starostele „cere” mireasa, care nu se lasă „dată” ușor, stă ascunsă undeva, și, până este căutată „se dă mireasa cea mică”, special pregătită, aleasă dintre fetițele din neamul miresei:

„Și asta-i bună, și va fi,

Când a veni vremea ii,
Iar până atunci nănașul cel mare,
Bage mâna în buzunare
Și scoată niște parale,
Și mireasa ne-o cinstească,
Că-i micuță și frumoasă,
Cu niște bani mai mărunței,
Să-și cumpere doi viței,
Și când vițeeii or fi boi,
Atuncea om duce noi.”

Starostele și mirele găsesc mireasa, frumos îmbrăcată cu rochie albă, coroniță și „balț”(voal), care, înlăcrimată își ia rămas bun de la cei dragi:

„-Dragi părinți ai mei, iubiți,
Eu de-aicea n-oi pleca
Până ce n-oi săruta mâinile
Cu-adevărat,
Care în brațe m-au purtat,
A părinților mâini drepte,
Dumnezeu să fi ajute,
Care prea mult s-au trudit,
Ziua, noaptea ne-ncetat,
Pâinea de ne-o câștigat.
Mă despart acum cu dor
Și de ai mei frățiori.
Iar voi, dragi neamuri de-a mele,
Unchi, mătuși, veri cu vere
Eu vă zic la revedere,
La vecini și la vecine,
Le doresc și lor de bine,
Și la cei din șezători,
La fete și la feciori,
Dumnezeu să-i ferească,
Întru mulți ani să trăiască.”

„Ptiuitoarele”, prin cuvinte dulci-amare, încearcă să-i spună ce o așteaptă:

„Plânge, plânge mireasa,
Binele de la mă-sa,
Lasă, plângă cât de rău,
Binele tătâne-său.
Lasă, plângă cât de tare,
C-aista bine, nu-l are.
Că s-o-ncins cu brâiele
S-o jucat cu binele.
Că prima-i haină ușoară,
Suflă vântu’ și ea zboară,
Dar năframa-i haină gre,
Multe griji să bagă-n ie.”

„Miresucă, strugur dulce,
Tare-ai zis că nu ti duce,
Ș-ai trecut gardul cu flori,
Ș-ai dat mâna cu surori,
Ș-ai trecut gardul cu spini,
Ș-ai dat mâna cu străini.”

„Miresucă cu tri flori,
Ia-ți gândul de la feciori,
Și ți-l pune la bărbat,
Că cu el te-ai cununat.
Nu-i da blidu’ nespălat,
Nici lingura de sub pat,
Că mirele nu ți frate
Să gândești că nu te-a bate,
Nici soacră-ta, nu ți mamă,
Să gândești că nu-l îndeamnă.”

După obiceiul creștinesc, alaiul se îndreaptă spre biserică:

„Noi merem la cununie,

Dumnezeu cu noi să fie
Și când om vini 'napoi
Dumnezeu iară cu noi,
Și când om vini acasă
Dumnezeu cu noi la masă.
Pe din sus de biserică,
Mândră rouă se ridică,
Roua trebe scuturată,
Și mireasa cununată.”

După cununia religioasă, nunta se îndreaptă spre căminul cultural, frumos împodobit. În curte este așezată o măsuță, o găleată cu apă, busuioc și o farfurie cu grâu. O nevastă și o fată, care să aibă amândoi părinții, aruncă cu grâu peste nuntașii care înconjoară măsuța de trei ori:

„De trei ori pe lângă masă,
Să iasă răul din casă,
Ca să intre binele,
Odată cu mirele,
Ca să intre liniștea,
Odată cu mireasa.”

La intrarea în sală, „socăcițele” blochează ușa și nu dau drumul nuntașilor până când nașii le plătesc munca:

„Nănaș mare, țucu-te,
De-o săptămână lucrăm,
Masa să o terminăm.”

Dacă au fost mulțumite de plată, deschid ușa:

„S-o ținut nănaș de rând,
M-o plătit de-o trecut vânt,
S-o ținut nănaș de treabă,
M-o plătit să i să cadă.”

Nuntașii se așază la mesele bogat încărcate cu diferite feluri de mâncare și băutură și încep să petreacă.

Dansul începe cu „danțu miresei”: nașul mare dansează mireasa și nașa stă la masă. Ea are în față două farfurii puse una peste alta și cu un băn bate pe fundul farfuriei să se strângă banii și fetele „ptiuiesc” pe cei care joacă mireasa:

„De te țâi fecior de treabă,

Pune bani să țâ să cadă,
De te țâi fecior de rând,
Pune bani să margă vânt.”

și băieții pun banii în farfurie.

Starostele îi îndeamnă și el:

„Altu’ la rând, altu’ la rând,
Altu’ mai gras,
Că p-aiesta l-am ras,
Altu’ mai uns,
Că p-aiesta l-am tuns.
Măi bădiță cu pieptar,
Nu pune câte-un creițar,
Ci pune câte-o pițulă,
Că ți-o dat bugătă gură.”

Între timp nuntașii se întrec în cântece, strigături și dansuri populare: „învârtita”, „feciorește”, „românește”, mai beau câte-un pahar și gustă din bucatele alese.

La miezul nopții începe „tărostitul”, starostele cu nașul mare strâng „cinstea miresei”(darul).

Între timp, „socăcițele” pregătesc cel mai hazliu moment: ”Jocul găinii”. Găina fiartă întregă se împodobește cu hârtie creponată, staniol, flori și îi pun o țigară în clonț.

Cea mai îndrăzneată dintre „socăcițe” îl ia pe unul dintre „ceterași” și merge la nașul mare cu găina și începe să-i „ptuiască”:

„Frunză verde de cireș,
La tăta nunta vestesc,
Că cu găina pornesc.
Ză-i, țigane-acuma, mână,
Trage-i una la găină.
Ză-i tu cu cetera ta,
Când n-oi ști eu cu gura,
Eu știu multe și le-aș spune,
Nu le pot că mi rușine...”

Nașul îi dă bani, dar ea nu-i mulțumită și continuă:

„Iar mă-ntorc la nănașu’,
Că mi-o făcut cu ochiu’,

Că a plăti-o dânsu’,
C-are-n buzunar o mie,
Jumătate mi-i dă mie.”

Nașul iar mai dă bani:

„Vai săraca nănașa,
De când aci o intrat,
Tăt la mine s-o uitat,
Până când m-o deochiat,
Dureri de cap m-o luat.
Lasă-l, nănașucă dragă,
Să iasă cu mine-afară,
Să mă frece-un pic pã cap,
De durere ca să scap.
Te-am înșelat, nănașe dragă,
Io deloc nu îs beteagă
Am vrut să te celuiesc
Pã nănașu să-l iubesc.
Se supără nănașe
Și crede că-i chiar așé.
Nu fi, nașe, supărată
Că nu-s așa ré nevestă
Că-s nevestă de-ominie,
Și țâ-l las, nănașe țâie,
Că nănașu pentru pui,
Nu-și lasă nevasta lui.”

Nașul iar mai dă bani:

„Nănaș mare, țucu-te
Vorovești cu nănașe,
Puneți banii laolaltă,
N-o lăsați necumpărată
Că îi puică porumbacă,
Și îi prețu cât l-o vacă,
I-am dat mâncare bună tare

De aceea-i prețul mare.”

„Socăcița” nu-i mulțumită câți bani a primit și continuă:

„Hâș, găină la cotet,
Nu te-oi da, cu-aista preț,
Hâș, găină la culcate,
Te-o plătit pă jumătate.
Te-oi ține și-i scoate pui,
Nu te-oi da nănașului.
Te-oi ține și îi oua
Și mai mult oi căpăta.”

„Găina noastă-i cu preț,
Am adus-o de la județ,
Și-am venit cu ea prin Cluj,
Și-am împănat-o cu ruji.
Nașule, fă socoteala
Cât ne-o costat cheltuiala,
Cât te costă gălicioara.“

„De nănașe multe-ar mere,
De n-ar fi cu cheltuiiele,
De nănașe multe-ar hi,
Numa de n-ar cheltui,
Cu banii de pe-o găină
Și-ar cuprinde câte-o fină,
Cu banii de pe-un cocoș
Și-ar cuprinde fin frumos.”

Până la urmă se împacă și „socăcița” îi dă găina la nănaș. Acesta o servește cu un pahar de pălincă:

„Aiesta păhar l-oi bé
Să știi că mâni, oi zăcé,
Da’, a zăcé sărăcia,
Că nu-l beu cu diatăria,
Da’, a zăcé cole-un drac,

Că beu cu cine mi drag.”

Nuntașii râd și se veselesc, petrec până dimineață când nunta se încheie cu o „Periniță” de pomină.

Mirii și socrii mulțumesc frumos „socăcițelor” pentru ajutor:

„Socăciță, hai încoace,
Ce-ai făcut nouă ne place,
Ai făcut mâncări domnești,
Socăciță să trăiești.”

Ele, mulțumite că totul a ieșit bine își fac și ele voie bună, petrec și glumesc:

„Socăcița de la oale,
Și-o făcut jeburi la poale,
Și-o furat carnea din oale,
Și-o dus-o-n fundu’ grădinii,
Și-o mâncat-o cu vecinii.”

„Nu vă uitați după gură,
C-așe-i din ptiuitură,
Nici aceé nu-i așé,
Numa gura mé ce re,
Nici aceé nu-i anume,
Numa n-am avut ce spune.”

„Mulțumim cui ne-o chemat,
Că bine ne-o ospătat,
Tăt cu vin și cu pălincă,
Și cu carne de pui friptă,
Cu piroște mânântăle,
Pot mânca domnii din ele.”

Duminică seara, „socăcițele”, cei care au ajutat la nuntă și prietenii apropiați, sunt chemați la „prânzul miresei”, care este o nuntă mai mică, unde lumea petrece iarăși până-n zori. Luni, tot „socăcițele” și cei care au ajutat la nuntă toată săptămâna vin la „spălatul vaselor”, se face curățenie, dar se și petrece iarăși, socrii și mirii mulțumesc încă o dată la toți și sunt bucuroși că nunta a ținut „trei zile și trei nopți, ca în povești”.

Livia Șolomonean,
Biblioteca Comunală Someș Odorhei

De demult...

Ce frumos era când tinerii din satul meu se adunau la casa dansului! Era o casă în sat unde se puteau aduna în șură la joc, iarna făceau și șezătoare, iar care fete erau mai departe se adunau pe altă uliță tot la o casă unde erau fete și băieți de vârsta lor.

Ce făceau tinerii în nopțile lungi de iarnă?! Fetele torceau cânepă, croșetau sau coseau pe cămăși flori cu mărgelile, atât pentru fete, cât și pentru băieți.

Dacă fata avea un drăguț îi demonstra cât îl iubește prin faptul că îi cosea o cămașă frumoasă, la fel și soția - soțului ei. Munceau cu mare dragoste vara, semănau cânepa, o culegeau și o duceau la vale, la topit, timp de două săptămâni, o scoteau din apă, o spălau bine, să fie albă, apoi o întindeau la soare să

se usuce.

După ce se usca o melițau, iar fuiorul îl periau să fie pregătit pentru tors la iarnă.

Și uite așa, la lumina lămpii, femeile torceau fuiorul până noaptea târziu, iar după ce terminau de tors îl înălbeau, îl depănau și urzeau pentru a pune războiul.

În postul Paștelui la toate casele din sat era război, iar femeile

țeseau pânza. Vă dați seama câtă trudă până ajungea cămașa gata?! Și o făceau cu mare dragoste și pricepere.

Bărbaiții și tinerii feciori le ajutau și ei făcând roata fusului cu anumite flori sculptate în lemn, iar furcile le făceau toate cu miniaturi cum de cum mai frumoase.

Apoi băieții mai împleteau scoarda pentru pălării de paie, care se purtau vara. Și uite așa seara se depănau amintiri, se spuneau povești și nimeni nu se plictisea, iar tinerii abia așteptau să se întâlnească în șezători cu fetele. Uneori, când feciorii nu apăreau la timp, fetele își făceau griji crezând că au plecat la altele, pe altă uliță.

Gazda le învăța cum să descânte, ca să le vină feciorii.

Aduceau un ciur și, aruncându-l de la o față la alta, ziceau: „vine, vine”, „cine, cine”, iar aici numeau câteva nume de feciori: Ionel, Gavril, Pavel, și iar ziceau: ”de n-a veni, l-a stroși, pe un cal alb, cu pene de graur, cu șaua de aur, să vină... să vină... a a!” și „vasu tărcat eu am descântat, vine un bărbat cu

pana de graur, cu șaua de aur”. Sigur că făcând toate aceste lucruri fetele erau într-o veselie mare, râdeau în hohote, iar uneori, după ritual, venea câte un fecior, le lua fusele în glumă, le înnodea firele la croșetat, toate acestea în semn de dragoste.

Apoi, doi feciori mai îndrăzneți propuneau un joc. Puneau pe masă o năframă, a unei fete, și țineau toți de ea, și fetele și băieții, iar cel care dirija jocul zicea: „ține-lasă, ține-lasă”, până se oprea în fața unei fete care se fâstâcea și scăpa colțul năfrămii greșind, fiind pedepsită să dea un sărut. Un alt joc: ieșeau doi feciori în tindă, iar unul din ei își alegea o fată din casă, iar cel care dirija jocul, fiind numit ”tizeș” se ducea la fata pe care feciorul din tindă dorea să i-o aducă afară, îi lua furca și fusul din mână și i-o ducea respectivului. Stăteau de vorbă, se sărutau, iar fata rămânea și-și chema și ea la rândul ei alt băiat, pe care-l plăcea, și tot așa continua jocul până dimineată.

Ludovica Zorica Suciu
Biblioteca Comunală Românași

De sărbători...

În cadrul obiceiurilor calendaristice, cele de iarnă ocupă un loc însemnat în tradiția culturală a comunei Bocșa, care au fost și sunt apreciate pentru forța lor emoțională, pentru capacitatea lor de a reprezenta sugestiv și convingător momentele semnificative ale folclorului românesc.

În ajun de 24 Decembrie, dată la care sărbătorim Nașterea Domnului Iisus Hristos, se desfășoară

colindatul – obicei menit să asigure un nou an rodnic și sănătate tuturor membrilor comunității.

Colindătorii sunt organizați în mai multe grupuri. Primul dintre ele este format exclusiv din bărbați căsătoriți, altul din tineri necăsătoriți – aceștia din urmă colindând doar la case din sat în care sunt fete necăsătorite. Colindătorii spun o colindă – două..., își primesc darurile și pornesc mai departe.

Un al treilea grup este format din nouă membri cu vârsta cuprinsă între 15-18 ani și se numește: **Irozii** (1 Irod; 3 Crai; 2 Cătane; 1 Înger; 1 Preot; 1 Cioban).

Viflaimul este un alt grup de colindători, alcătuit din șase membri cu vârsta cuprinsă între 11-14 ani (1 Irod; 3 Crai; 1 Înger; 1 Cioban).

Aceste două grupuri (gătite special în veșminte specifice fiecărui personaj în parte) se transpun în noaptea nașterii Domnului, relatând piesa în replici scurte, pline de miez, dând mișcare și joc scenic.

Fetițele se organizează și ele în grupuri de câte două sau mai multe și pornesc la colindat cu traista, iar băieții cu **Steaua**. Fiecare primește nuci, mere, prăjituri și bani.

În seara Anului Nou, există obiceiul **Sorcovei**, **Plugușorului** și **Caprei**, cu scopul de a ura sănătate și prosperitate în noul an sau menite să protejeze animalele.

Există superstiția oamenilor că este un semn rău să intre în casă în noaptea sau ziua Anului Nou o fată, deoarece aceasta ar aduce ghinion familiei pentru întregul an, deci sunt acceptați doar băieții.

Capra are un cap confecționat din două bucăți de lemn, îmbrăcat în blană, între care se prinde limba cu un cui. De la ceafă în jos, este îmbrăcată cu pături vărgate, ce-l acoperă și-l ascund pe cel care o joacă. Capul caprei mai este ornat cu mărgelile, clopoței, sunetul clămpăniturilor botului fiind însoțite de clinchetul clopoțeilor. Capra este însoțită de cioban, care strigă din când în când „Ța, ța, ța! Căpriță, ța!...” Jocul trebuie să fie prezentat cât mai bine, pentru ca să merite bună răsplată din partea gazdei.

Florica-Liliana Popiț,
Biblioteca Comunală Bocșa

Moșuții

Obiceiul „Moșuții” este un obicei vechi de Anul Nou, prezent doar în satul **Rus** și care se află pe cale de dispariție.

Moșuții erau doi tineri îmbrăcați în rogoz. Se îmbrăcau în seara de ajun a Anului Nou, la casa unuia dintre feciori. La îmbrăcat participau doi bărbați mai în vârstă, ceterași, fete și feciori. Acolo se încingea un joc însoțit de fluierături și chiuituri, iar la sfârșit se servea câte un pahar de horincă, era o adevărată petrecere.

Rogozul se răsucea ca niște frânghii, „sucituri”, care se înfășurau în jurul corpului de la tălpi până la gât. Pe cap purtau chipiuri, îmbrăcate în hârtie colorată, la bază de culoare roșie și care aveau la bază panglici, „prime”, colorate diferit, care cădeau ca niște cozi.

Chipiul moșului era de culoare albastră, la bază cu un ciucure.

La ora 12 noaptea se forma alaiul din moșuți, trei ceterași (vioară, contră și contrabas), bărbații care i-au îmbrăcat, un grup de feciori, dintre care erau, „chizeși”, organizatorii jocului de ziua de Anul Nou.

Începeau a umbla dintr-un capăt al satului, intrând în fiecare casă. Ceterașii cântau la ușa, feciorii flișcăiau până ce gazda deschidea ușa, intrau în casă, dădeau mâna cu cei din casă, le urau un An Nou fericit și începeau jocul. Jucau „țigănesc” și apoi „întorsu”; când în casa gazdei erau oaspeți se încingea un adevărat joc împreună cu moșuții. La sfârșit moșu și baba se pupau (țucau), își luau chipiurile din cap, închinau cu gazda, primeau banii și apoi în urări ieșeau din casă urmați de muzicanți și alai.

În după-amiaza zilei de Anul Nou, chizeșii organizau jocul moșuților, la care participa tot satul. La acest joc fetele care au primit moșuții în casă nu mai plăteau pentru a intra în joc.

Bătrânii satului spun că nu știu de când a apărut acest obicei, ei așa l-au preluat de la înaintașii lor.

Semnificația obiceiului s-a pierdut, unii susțin, fără a ști precis că, „moșuții”, ar aduce un an cu recolte bogate, alții în schimb susțin că ar aduce noroc fetelor și feciorilor ce urmează să se căsătorească.

Acest obicei este unul din multele obiceiuri din localitatea Rus, pe care noi, cei mai tineri sperăm să le reînviem, pentru a le transmite urmașilor.

Nicoleta Miclea, bibliotecar

Biblioteca Comunală Rus

SALCÂM TÂRZIU

*Mă ard și acum
Luminile revărsate șuvoi
Din slova ochilor tăi
.....
E târziu în suflet
Iar salcâmul s-a uscat
Încercând să păstreze
Izul părului tău
Răspândit în albul
Florilor risipite
Pe cărările pierduților
Pași ai iubirii noastre*

DOR DE PUR

*Sărută-mi visul
Care se înalță înspre tine
Precum boarea pământului,
În zorii despărțirii noastre.
A fost frumos,
Dar n-a-nceput
S-a terminat
Fără sfârșit.
Și ce păcat
Că niciodat
Nu vom mai fi,
Măcar un ceas,
Adevărat,
Ca altădat...
Doar doi copii!*

Prof. Dumitru Corbeanu,
Biblioteca Orașenescă Șimleu Silvaniei

ANIVERSĂRI CULTURALE 2007

IANUARIE

- 1 ianuarie - **ALEXANDRU CEL BUN** (1375 – 1432) – 575 de ani de la moartea domnitorului Moldovei
- 5 ianuarie 1932 - **UMBERTO ECO** – 75 de ani de la nașterea scriitorului și filosofului italian
- 15 ianuarie 1937 – **ANTON HOLBAN** (1902 – 1937) – 70 de ani de la moartea scriitorului român
- 23 ianuarie 1832 – **ÉDOUARD MANET** (1832 - 1883) – 175 de ani de la nașterea pictorului francez
- 24 ianuarie 1859 – 148 de ani de la **Unirea Principatelor Române**
- 25 ianuarie 1882 – **VIRGINIA WOOLF** (1882 – 1941) – 125 de ani de la nașterea scriitoarei engleze
- 26 ianuarie 1917 – **FAZAKAS FERENC** – 90 de ani de la nașterea prozatorului sălăjean
- 27 ianuarie 1937 - **IOAN POP** - 70 de ani de la nașterea epigramistului sălăjean
- 27 ianuarie 1937 – **MARGARETA FÂNĂȚEANU-DRAGNEA** (1937-1993) – 70 de ani de la nașterea cântăreței de operă sălăjene
- 27 ianuarie 1832 – **LEWIS CARROLL** (1832-1898) – 175 de ani de la nașterea scriitorului englez
- 28 ianuarie 1937 – **CORNEL BRUDAȘCU** - 70 de ani de la nașterea artistului plastic sălăjean
- 30 ianuarie 1932 – **DINU SĂRARU** – 75 de ani de la nașterea publicistului și scriitorului român

FEBRUARIE

- 2 februarie 1937 – **ANTONIU PAUL** - 70 de ani de la nașterea actorului sălăjean
- 2 februarie 1882 – **JAMES JOYCE** (1882 – 1941) – 125 de ani de la nașterea scriitorului irlandez
- 8 februarie 1957 – **NEUMANN JÁNOS** (1903 – 1957) – 50 de ani de la moartea matematicianului maghiar
- 12 februarie 1932 - **ION IVĂNESCU** – 75 de ani de la nașterea profesorului, autor al monografiei Jiboului
- 14 februarie – **Valentine's day**
- 21 februarie 1957- **FAZAKAS LÁSZLÓ** - 50 de ani de la nașterea preotului, poetului sălăjean

- 28 februarie 1907 – **EMILIAN STANEV** (1907 – 1979) – 100 de ani de la nașterea scriitorului bulgar
- 28 februarie/13 martie 1907 – **MIRCEA ELIADE** (1907-1986) – 100 de ani de la nașterea scriitorului și filosofului român

MARTIE

- 100 de ani de la începerea **Răscoalei țărănești din 1907**
- 1 martie 1837 – **ION CREANGĂ** (1837-1889) - 170 de ani de la nașterea scriitorului român
- 4/17 martie 1882 – **NICOLAE TITULESCU** (1882 – 1941) – 125 de ani de la nașterea omului politic și diplomatului român
- 8 martie – **Ziua Internațională a Femeii** (sărbătorită din 1910)
- 16 martie 1957 – **CONSTANTIN BRÂNCUȘI** (1876 –1957) – 50 de ani de la moartea sculptorului român
- 18 martie 1957 – **HORIA ROMAN PATAPIEVICI** – 50 de ani de la nașterea scriitorului român
- 20 martie - **Ziua Internațională a Francofoniei**
- 21 martie – **Ziua Internațională de Luptă pentru Eliminarea Discriminării Rasiale**
- 21 martie 1957 - **FLORICA BUD** - 50 de ani de la nașterea inginerii și prozatoarei sălăjene
- 22 martie 1832 - **JOHANN WOLFGANG von GOETHE** (1749-1832) – 175 de ani de la moartea scriitorului german
- 27 martie – **Ziua Internațională a Teatrului**
- 31 martie 1732 - **FRANZ JOSEF HAYDN** (1732 –1809) – 275 de ani de la nașterea compozitorului austriac

APRILIE

- **NEAGOE BASARAB** (1482 -1521) – 525 de ani de la nașterea domnitorului român
- 1 aprilie – **Ziua Internațională a Păcălelilor** (sărbătorită din 1906)
- 1 aprilie 1807 – **RÉVAI MIKLÓS** (1750 – 1807) – 200 de ani de la moartea lingvistului și profesorului maghiar
- 2 aprilie - **Ziua Internațională a Cărții pentru Copii** (sărbătorită din 1967)
- 2 aprilie 1932 – **NEMEȘ CORNEL** (1932-2006) – 75 de ani de la nașterea profesorului sălăjean
- 3 aprilie 1682 – **BARTOLOME ESTEBAN MURILLO** (1618-1682) – 325 de ani de la moartea pictorului spaniol

- 4-10 aprilie – **Sărbătoarea Învierii Domnului**
- 5 aprilie 1957 – **MIRCEA LASCU** – 50 de ani de la nașterea matematicianului sălăjean
- 5 aprilie 1932 - **FĂNUȘ NEAGU** - 75 de ani de la nașterea scriitorului român
- 7 aprilie – **Ziua Internațională a Sănătății** (sărbătorită din 1950)
- 14 aprilie 1957 – **HORVÁTH IOSIF** - 50 de ani de la nașterea istoricului sălăjean
- 14 aprilie 1957 - **HORVÁTH GABRIELLA-MÁRIA** – 50 de ani de la nașterea chimistei sălăjene
- 19 aprilie 1882 – **CHARLES ROBERT DARWIN** (1809-1882) – 125 de ani de la moartea biologului englez
- 23 aprilie – **Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor. Ziua Bibliotecarilor din România**
- 29 aprilie – **Ziua Internațională a Dansului**

MAI

- 1 mai – **Ziua Internațională a Muncii**
- 1 mai 1907 – **PUNGUR GYULA** (1843 – 1907) – 100 de ani de la moartea entomologului, ornitologului și preotului sălăjean
- 2 mai 1857 – **ALFRED de MUSSET** (1810 – 1857) – 150 de ani de la moartea scriitorului francez
- 3 mai – **Ziua Internațională a Libertății Presei**
- 7 mai 1937 – **GEORGE TOPÂRCEANU** (1886 – 1937) – 70 de ani de la moartea poetului român
- 9 mai – **Ziua Uniunii Europene**
- 10 mai 1937 – **MÁTIS GÉZA** – 70 de ani de la nașterea poetului sălăjean
- 13 mai 1882 – **GEORGES BRAQUE** (1882 – 1963) – 125 de ani de la nașterea poetului francez
- 14 mai 1957 – **CAMIL PETRESCU** (1894 – 1957) – 50 de ani de la moartea dramaturgului român
- 15 mai - **Ziua Internațională a Familiei**
- 15 mai 1847 – **IONIȚĂ SCIPIONE BĂDESCU** (1847 – 1904) – 160 de ani de la nașterea gazetarului sălăjean
- 17 mai 1907 - **SZABÓ MIKLÓS** (1907 – 19 septembrie 1982) -100 de ani de la nașterea și 25 de ani de la moartea poetului și prozatorului sălăjean

- 17 mai 1907 – **DSIDA JENŐ** (1907-1938) – 100 de ani de la nașterea poetului maghiar
- 21 mai 1932 – **ILEANA VULPESCU** – 75 de ani de la nașterea scriitoarei române
- 21 mai 1857 - **MÁRTONFY LAJOS** (1857 – 1908) – 150 de ani de la nașterea paleontologului, geologului și profesorului sălăjean
- 21 mai – **Ziua Internațională a Dezvoltării Culturale**
- 22 mai 1957 – **GEORGE BACOVIA (GEORGE VASILIU)** (1881 – 1957) – 50 de ani de la moartea poetului român
- 25 mai 1957 – **VIORICA BĂLĂNEAN** – 50 de ani de la nașterea autoarei de manuale din Sălaj

IUNIE

- 1 iunie – **Ziua Internațională a Copilului**
- 2 iunie 1882 – **ION ANTONESCU** (1882- 1946) – 125 de ani de la nașterea mareșalului român
- 2 iunie 1947 – **SAVA NEGREAN- BRUDAȘCU** – 60 de ani de la nașterea artistei sălăjene
- 5 iunie – **Ziua Internațională a Mediului**
- 19 iunie 1927- **ESZENYEI MÁRIA** – 80 de ani de la nașterea teologului și profesoarei sălăjene
- 20 iunie 1937 – **MIRCEA BREBAN** (1937 – 2005) – 70 de ani de la nașterea avocatului și artistului plastic sălăjean
- 26 iunie – **Ziua Internațională împotriva Abuzului și a Traficului Ilicit de Droguri**

IULIE

- **Vacanțele copilăriei** – concursuri, vizionări, expoziții – secția împrumut pentru copii
- 2 iulie 1877 – **HERMAN HESSE** (1877-1962) – 130 de ani de la nașterea scriitorului german
- 8 iulie 1907 – **PETRE ABRUDAN** (1907-1979) – 100 de ani de la nașterea pictorului sălăjean
- 10 iulie 1932 – **IOAN PUȘCAȘ** – 75 de ani de la nașterea renumitului medic și cercetător sălăjean
- 10 iulie 1937 – **TRAIAN CREȚU** (1937-1995) - 70 de ani de la nașterea fizicianului sălăjean
- 14 iulie 1967 – **TUDOR ARGHEZI (ION THEODORESCU)** (1880-1967) – 40 de ani de la moartea poetului român
- 14 iulie 1932 – **DIMITRIE PACIURA** (1873-1932) – 75 de ani de la moartea artistului plastic român
- 22 iulie 1907 – **NICOLAE GRIGORESCU** (1838 - 1907) – 100 de ani de la moartea pictorului român

- 25 iulie 1957 – **B. SIMON GYÖRGY** – 50 de ani de la nașterea poetului sălăjean
- 25 iulie 1957 – **RADU BERCEANU** – 50 de ani de la nașterea economistului sălăjean

AUGUST

- 3 august 1857 – **EUGENE SUE** (1804-1857) – 150 de ani de la moartea nuvelistului francez
- 19 august 1947 – **CROITORU MARIA** – 60 de ani de la nașterea profesoarei și folcloristei sălăjene
- 24 august 1932 - **LÁBASS JUCI** (1896 – 1932) – 75 de ani de la moartea actriței sălăjene
- 24 august 1947 – **PAULO COELHO** – 60 de ani de la nașterea scriitorului brazilian
- 26 august / 8 septembrie 1907 – **IOSIF VULCAN** (1841 -1907) – 100 de ani de la moartea publicistului român
- 28 august 1957 - **ADORJÁN ILONA** - 50 de ani de la nașterea artistei plastice sălăjene
- 31 august 1867 – **CHARLES BAUDELAIRE** (1821-1867) – 140 de ani de la moartea poetului francez

SEPTEMBRIE

- 1 septembrie 1957 – **HELTAI JENŐ** (1871–1957) – 50 de ani de la moartea scriitorului maghiar
- 1 septembrie 1937 - **IOAN MAC** – 70 de ani de la nașterea geografului sălăjean
- 6 septembrie – **Ziua Internațională a Literaturii**
- 7 septembrie 1947 – **IOAN OROS** – 60 de ani de la nașterea cercetătorului sălăjean
- 7 septembrie 1907 – **BOGDAN PETRICEICU HAȘDEU** (1836-1907) – 100 de ani de la moartea scriitorului și istoricului român
- 10 septembrie 1927 – **MÁTIS BÉLA** (1927 – 10 februarie 1987) – 80 de ani de la nașterea poetului și prozatorului sălăjean
- 12 septembrie 1882 – **ION AGÂRBICEANU** (1882 – 1963) - 125 de ani de la nașterea scriitorului
- 12 septembrie 1932 - **AUGUSTIN MOCANU** - 75 de ani de la nașterea profesorului și folcloristului sălăjean
- 15 septembrie 1947 – **TRAIAN VEDINAȘ** – 60 de ani de la nașterea profesorului sălăjean
- 18 septembrie - **Ziua Internațională a Păcii**
- 18 septembrie 1882 – **VASILE PÂRVAN** (1882-1927) – 125 de ani de la nașterea istoricului și arheologului român
- 21 septembrie 1832 – **WALTER SCOTT** (1771 - 1832) – 175 de ani de la moartea scriitorului scoțian
- 26 septembrie - **Ziua Internațională a Ligii Țigieniei**

- 27 septembrie 1827 – **ALESANDRU PAPIU ILARIAN** (1827 – 23 octombrie 1877) - 180 de ani de la nașterea și 130 de ani de la moartea juristului și omului politic
- 29 septembrie 1937 – **NAGY MIHAIL GHEORGHE** – 70 de ani de la nașterea profesorului sălăjean
- 30 septembrie 1207 – **JALAL ad-DIN MUHAMMAD RUMI** (1207 – 1273) – 800 de ani de la nașterea poetului persan

OCTOMBRIE

- 1 octombrie - **Ziua Internațională a Persoanelor în Vârstă**
- 4 octombrie - **Ziua Internațională a Habitatului**
- 13 octombrie 1957 - **SZABÓ TIBOR** - 50 de ani de la nașterea actorului sălăjean
- 15 octombrie 1942 – **GAVRIL BAICAN** - 60 de ani de la nașterea inginerului sălăjean
- 15 octombrie – **Ziua Internațională a Femeilor din Mediul Rural**
- 18 octombrie 1907 – **MIHAIL SEBASTIAN** (1907-1945) – 100 de ani de la nașterea scriitorului român
- 22 octombrie 1882 – **ION ANDREESCU** (1850-1882) - 125 de ani de la moartea pictorului român
- 22 octombrie 1882 – **ARANY JÁNOS** (1817-1882) – 125 de ani de la moartea poetului maghiar
- 22 octombrie 1907 – **CELLA SERGHI** (1907-1992) – 100 de ani de la nașterea scriitoarei
- 24 octombrie – **Ziua Organizației Națiunilor Unite**
- 26 octombrie 1927 – **PAUL ABRUDAN** (1927-1991) – 80 de ani de la nașterea istoricului sălăjean
- 26 octombrie 1957 – **NIKOS KAZANTZAKIS** (1885 – 1957) - 50 de ani de la moartea scriitorului grec
- 28 octombrie 1782 – **NICCOLO PAGANINI** (1782 –1840) – 225 de ani de la nașterea violonistului și compozitorului italian
- 30 octombrie 1882 - **BÖLÖNI GYÖRGY** (1882 – 1959) - 125 de ani de la nașterea scriitorului și publicistului sălăjean

NOIEMBRIE

- 10 noiembrie 1927 – **BIRTALAN JÓZSEF** - 80 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului sălăjean

- 14 noiembrie 1917 – **MARIUS CUTEANU** – 90 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului sălăjean
- 14 noiembrie 1887 – **ÁPRILY LAJOS** (1887- 6 august 1967) – 120 de ani de la nașterea și 40 de ani de la moartea poetului și traducătorului
- 16 noiembrie – **Ziua Internațională a Toleranței**
- 19 noiembrie 1882 – **AUREL VLAICU** (1882 –1913) – 125 de ani de la nașterea inginerului român
- 20 noiembrie 1907 – **MIHAI BENIUC** (1907-1988) – 100 de ani de la nașterea scriitorului și poetului român
- 22 noiembrie 1877 – **ADY ENDRE** (1877 – 1919) – 130 de ani de la nașterea poetului maghiar
- 23 noiembrie 1907 – **BREBAN VASILE** – 100 de ani de la nașterea lingvistului sălăjean
- 24 noiembrie 1632 – **BENEDICTUS ESPINOZA (BARUCH)** (1632 – 1677) – 375 de ani de la nașterea filosofului olandez
- 25 noiembrie – **Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor**
- 25 noiembrie – 10 decembrie – **Campania Internațională a celor 16 zile de Activism împotriva Violenței asupra Femeii**
- 26 noiembrie 1857 – **JOSEPH von EICHENDORFF** (1788-1857) – 150 de ani de la moartea scriitorului german

DECEMBRIE

- 1 Decembrie - **Ziua Națională a României; Marea Unire**
- 3 decembrie 1937 – **JÓZSEF ATTILA** (1905-1937) – 70 de ani de la moartea poetului maghiar
- 3 decembrie 1857 – **JOSEPH CONRAD** (1857-1924) – 150 de ani de la nașterea romancierului englez
- 4 decembrie 1987 – **CONSTANTIN NOICA** (1909- 1987) - 20 de ani de la moartea filosofului și scriitorului român
- 7 decembrie 1937 – **GRIGORE LĂPUȘAN** – 70 de ani de la nașterea scriitorului și avocatului sălăjean
- 15 decembrie 1887 – **CELLA DELAVRANCEA** (1887-1991) – 120 de ani de la nașterea scriitoarei
- 16 decembrie 1882 – **KODÁLY ZOLTÁN** (1882-1967) - 125 de ani de la nașterea compozitorului maghiar
- 20 decembrie – **„Primim colindători“**

ISSN: 1841-6748

DIRECTOR/REDACTOR ȘEF: FLORICA POP

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

BALOGH GABRIELLA, LUCIA BĂLAȘ, BÓDIS OTTILIA, MARIANA LUCIA
CĂRPINEANU, ALINA DIANA PAINA, VERONICA PETREAN

EDITATĂ CU SPRIJINUL CONSILIULUI JUDEȚEAN SĂLAJ

